

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. చెన్నపట్టణము 1917 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 8 వ తేది గురువారము
నంపుటము. 3 స శ నా మ స ం వ త్స ర మా ఘ మా స బ హు శ ద్వి తీ య ౨. No. 260
{ సంచిక ౨౩౦

త్వరలో!

వెలువడగలదు!!

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

ముద్రిత మగు చున్నది.

సల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశీపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములవై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

సంవత్సరాది దినమున వెలువడగలదు.

కాగితముల కఠిన్వనం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయుచుండుటవలన వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము:	వెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" " 0-8-0
" ఆగస్టవత్సర " " " 0-12-0	
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

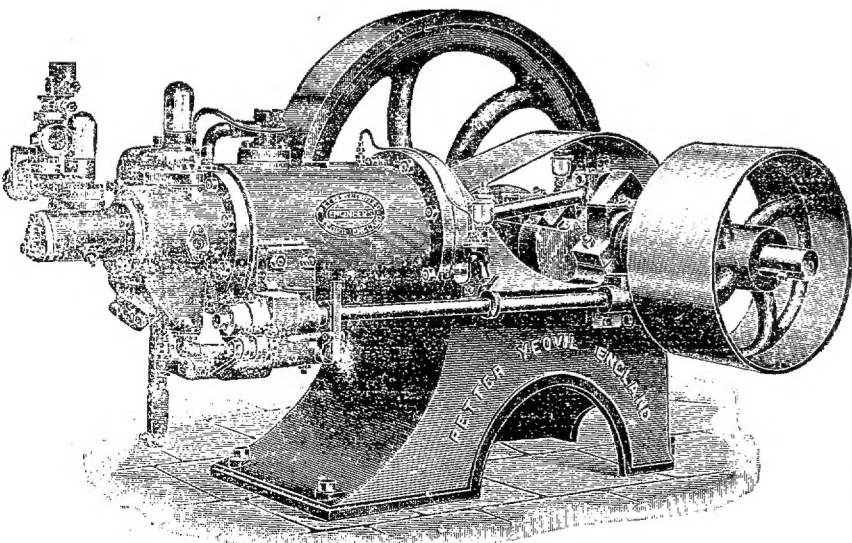
తామర తైలము.	పండ్లపాడి.	మోహిని తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిసిగ్గి మద్రాసు.

పెట్టర్ వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

327

సులభమగు యంత్రములును- చక్కని పనితీర్పును- స్థూలనిర్మాణమును, నిరాటంకమగు ముచ్చటైన నడకయు ఈ యంత్రములకు గొప్ప ప్రఖ్యాతిని దెచ్చినది. అన్ని పరిమాణములలో యంత్రములను అపరిమితమయిన (Crud చమురుతో నైనను, మంచి చమురుతో నైనను, నిలువయున్న మా నెతో నైనను, చక్కగా నడపవచ్చును.

పెట్టర్ ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే లేపులేటే కగుల్కలుప గల గొట్టము లందు ప్రారంభింపబడిన వై లేపు అవసరములేదు.
2. తగులబడి పోకుండ నుండు రగుల్కలుప గల గొట్టములు ఇతర యంత్రముల యందు కొన్ని నానములలో నుడి పోవును. ఇట్ల కొన్ని నత్సరములకు చెడిపోవును.

3. ప్రేలుడుబిల్డింగ్స్ తగ్గించుటచే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కత్తెతగులబడుట మిక్కిలి తక్కువ. నడుపుటకు కావలసినంతకంటె నెక్కుడుచమురు వృథాగా కారుదు. 5. త్వరలో నడపింపవచ్చును. ఏ పరిమాణపు దానినైన రినిమిషములలో నడుప వచ్చును. 6. బలకరములయిన పనిచేయుభాగములను కొన్నిటిని ఎక్కువగా జతపరచి, స్థూలముగా నిర్మింపబడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పనిజేయును. 7. పిటరు ఇంజనులు విరామము లేకుండ పనిచేయుటకు తగినవి. 8. పనిచేయు భాగములు బహు కొద్దియగుటచేత నిర్మాణ మతిసుగువు. 9. ముఖ్యముగ పనిచేయుభాగమునకు లేక చక్రమునకు అపాయము సంభవించినప్పుడు మా నె సప్లయితంతట ఆగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిలుచును. కావున సురక్షితముగ నుండును. అనేకపరిమాణములలో స్టాక్లో నున్నవి. వెలలకుగాని, ఇతర విషయములకుగాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

బెస్ట్ అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

సర్వవృత్తిక విష సంజీవిని.

536 మారు (100) రూపాయలు బహుమతి.

వెన్నుచు వచ్చువారు! నవ్వును బోకురు!

ఈ మందు ఇతరుల మాయమందు వంటిది గాదు. ఉపయోగించినచే తప్పక మంటయు వాడయు తీరును. ఇది లేలుబాధకేగాక, ఎలుక, కుక్క, నంద్రగబ్బ మొదలగు జంతువుల విషములకు నుపయోగించును. ఈ మందుచే లేలుబాధ నివర్తింపకున్న నందుక్రయముతో మారురూపాయ లియ్యగలము. వెలసులభము.

- 2 సీసాలు గల ప్యాకెట్టు 1-కి 8 అ. పోస్టేజి 6 అణాలు ఒకతేతదన (2) ప్యాకెట్టు లేప్పించుకొన్న పోస్టేజి ఉచితము
- 1 డజన్ ప్యాకెట్టులకు పోస్టేజిలో రూ 5-0-0
- 1-8-0 వెలగల ఛార్జీసలర్ ఫౌంటెన్ పేనా ఇనాము.
- టి. సీతారామ మొదలియారు.
8. కందప్ప మొదలిసిగ్గి, తిరుళ్ళిక్కేణి, మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతముఖమున పొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి తీరనిసౌఖ్యమును దృఢగ్రాతమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరింపంపెదము. వెంటనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆతంకనిగ్రహ పోషధాలయం 155, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉచితము! ఉచితము!!

మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఎలాగు?

144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొన వచ్చును. ప్రయము లేదు. తపాలాబుక్కు లేదు. రాజవైద్య నానామణి శేకశర్మ, 168, చివాటాబాగ్, మదరాసు.

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి

గురుసాయి శెట్టి కంపెనీ, మద్రాసు వస్త్రాలు.

25, వై నాబాబురొడ్డు, మద్రాసు.

రింటినిలాసము: "ఉమ్మడి-రామయ్య" బ్రాండు

ఈపటములూ కనుపరచినట్టి అనేక విధములైన గాజులనువ్వుక ముగానవముబంగారుగోతరూపు చేయబడి యున్నవి. వలయువారు మాకు వ్రాసిన గాజులకములున్న అందులకు మజూరిల విషయముల క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మావద్ద బంగారు గుల్ల తోహాలు, గెట్టితోహాలు, గెట్టికిలు ఉంగరములు, రాళ్ల పుంగరములు డాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు, కాసుల శ్రేణు, వెండిగలు అనేక విధములైన వెండిపాత్ర సామానులు హాజరున యున్నవి. వాణ్యమైన నగలుపూచియివ్వబడును.

పాల సుగంధి లేహ్యము.

ఇది సహాయమేహము, మేహపాదలు, పుండ్లు, జల యితర చర్మరోగములు, కీళ్లకొప్పులు మొదలగువాటిని హరించి రక్త శుద్ధిని జేయును. 2 డాలు చాలును. 20 కు॥ డబ్బి రు. 1-0-0. ఆయుర్వేదసమాజ్, హిందూరు, గుంటూరుజిల్లా.

(674)

దొంగలు! దొంగలు!!—తెండి తెండి, ఆంధ్ర

మహాజనులందరు నడుములు విరిచిందే. దొంగలవలలో చిక్క కండి. ఇవిగో, వాండ్రు జయించే పద్ధతులు. చనివి నేర్చు కొనండి, ఒక్కొక్కటి వెల రు. 0-4-0. తయారైనపుడెల్ల పి. పి. గా ఒక్కొక్కటి పంపుచుండెదము. దరఖాస్తులు వెంటనే పంపండి. భారతీ వేర్ హౌస్, ఏలూరు. (678)

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బుససోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిఫ ములు - బొమ్మలకార్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె దము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

టి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

కూరగాయల, పువ్వుల విత్తులు.

సండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపగి, రోజామొదలగు మొ క్కలు మా వద్ద దొరకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము ధరల పుస్తకము అర్థశాస్త్రాంతులు పంపించువారికి పంపబడును. విలాసము:— యం. ఓబళ్ళప్ప అండుబ్రదర్సు, 588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

ఇందుమతీ పరిణయము.

కుమారధూర్జటి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0-10-0
అస్సారాయ యశశ్చంద్రోదయము
సంస్కృతాలంకారశాస్త్రము రు. 2-0-0
నైరెంటిని ఏకకాలమున గోరువిద్యాధులకును, పుస్తక భాండాగారములకును, సకమువెల. ఈమార్పి నెల ఆఖరువరకు మేనేజరు, ముసునూరు యస్టేటు 628 నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా.

అమృతాంజనం డిపోవారి దివ్యౌషధములు

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

కస్తూరి	తులం 1 కి రూ. 30-0-0
రసభస్మము	తులం 1 కి 0-10-0
కుంకుమ పువ్వు	తులము 1-కి ... 2-0-0
గోరోజుము, చుంచీది	" ... 7-0-0
పచ్చకర్పూరం	" ... 2-0-0
బాలామృతము	సీసా 1-కి ... 0-12-0
చుంకుకు నూనె	సీసా 1-కి ... 0-6-0

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

“ఆనంద” గ్రంథమాల, తృతీయకుసుమము.

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము

వ చ న ము

(235)

పటములు చేర్చింపబడి యున్నవి.

కాశ్యోత్తుచందాదారులకు తపాలాఖర్చులు సహా వెల.

1వ వాల్యం	ఆదిపర్వము	1-4-0
2వ వాల్యం	"	1-4-0
3వ వాల్యం	" సంపూర్ణం	1-8-0
4వ వాల్యం	సభాపర్వము	1-8-0
21	" శాంతిపర్వము ప్రథమ భా॥	1-4-0
22	" " ద్వితీయ భా॥	1-6-0
23	" " తృతీయ భా॥	1-4-0

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,

ఆనందా మద్రాలయము, లోక్ సర్వయర్, మద్రాసు.

సి. గోపాలనాయక్, బేసిక్ ఫౌండేషన్ మద్రాసు లో 40 సంవత్సరములకు వైగా ఫౌండేషన్ గది. పీట ఇంజనీయర్లు యంత్రములను తయారుచేయు వారు అమెరికా ఫౌండర్స్ గాన మీకేమి కావలయునని యిది తప్పక వ్రాయుడు. 557

ఆంధ్ర మహాజనసభ.

(0)

బందరునుండి హైకోర్టువరకు వల్లూరి సూర్యనారాయణరావుపంతులుగా రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:

ఈ సంతకము మేమాసములో, నెల్లూరుపట్టణముందు ఆంధ్రమహాజనసభ సమావేశము కానున్నది. ప్రతినిధులు, ఆయా తెలుగుజిల్లాలనుండి, వ్యయప్రయాసల కోర్చి, వేసవి యెండలలో, అక్కడకువచ్చి మామూలు తీర్మానములనే చేసి వెల్లిపోవుట మిక్కిలి హాస్యాస్పదముగ నుండును. కాబట్టి, యీసంవత్సరములో, నవనందరము, మనశ్శాంతి కొలది ఏమి చేయగలిగితమని, అక్కడకువచ్చు ప్రతినిధులు ఒండొరులను ప్రశ్నించుకొనినయెడల, మనమోములు మిక్కిలి చిన్నబుచ్చు కొనుటకు, ఎట్టిసంకేప ముండదు. మనము వేతనముల నేర్పరచి ఒకరిద్దరు సంచారకార్యదర్శులను నియమించినంత మాత్రమున మనవిధు లంతవైనవని యెవ రనగలరు? మనమందరము, ఎవరికి సాధ్యమై నంత వరకు వారు, మన సెక్రటరీ కొండ వేంకటప్పయ్యగారికి సాహాయ్యము చేయనియెడల, వారేమిపని చేయగలుగుదురు?

ఆంధ్రమహాజనసభకు రాదలచుకొన్న ప్రతిప్రతి నిధియు, తన గ్రామములో తనకు సాధ్యమయినంతవరకు, ఆంధ్రనిధికి కొద్దిగనో గొప్పగనో సొమ్ము ప్రోగుచేసి, సభకు వచ్చి మాతృభూజ సలువలసియున్నది. ఇప్పుడైనను, మన వారు మేల్కొంచి ప్రతిపట్టణమునుండియు, పల్లెనుండియు, నైసాధంకు మూలముగ నైనను సంపాదించిన సొమ్మును ఆంధ్ర మహాజనసభలో, ఆంధ్రమాతకు కానుకగ సమర్పించవలయును. ఇప్పటినుండియు, ఆంధ్రమహాజనసభకు ప్రతినిధులగ వచ్చు వారు తమ గ్రామముల తరపున, తమ తల్లికి కట్టుములను తెచ్చుటకు ప్రయత్నింపుడు. గొప్ప కట్టుములు తెచ్చినను, కొద్దికట్టుములు తెచ్చినను, ఆంధ్రమాత తన బిడ్డలందరి యందును సమానవాత్సల్యతనే కనబడును. ప్రతిప్రతినిధియు తాను స్వయముగ నిచ్చునదియే గాక, ఆ సభకు రాలేని తమ గ్రామముల తరపున, కొంత కట్టుమును తేజాలని యెడల, ఆయన మాతృద్రోహి యగునని యెంచుకొనవలయును.

ఇది గాక, మన కార్యదర్శియు, సంచారకార్యదర్శులును, ఈ సంతకములో తాము చేసిన పనిని విశలేముగ వ్రాయుచు, తమకు గలిగిన యిబ్బందులను, వానిని నివారించు కొను మార్గములను స్పష్టముగ విశేషీకరింపవలయును. మన ప్రతినిధులు తెచ్చు కట్టుములను, ఏవిధముగ ఉపయోగింప వలసినదియు, ఆంధ్రనిధిని యెట్లు వృద్ధిచేయవలసినదియు యీ రెండు విషయములను బాగుగ చర్చించుటకు, ఆంధ్రమహా జనసభలో సావకాశ మీయని యెడల, యీ సభ నిర్దేశముని గట్టిగ నమృతవలయును. ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మా నమును, అంగీకరించగనే, సభాకార్యములు పూర్తియైనవని యెంచుకొనుట వెట్టి. మన ఆంధ్రదేశమందు ఏయే విషయ ములలో చలనము కలుగజేయవలయునో, యేయేప్రజోప యోగోద్దయములు, ఎట్టిస్థితిలోనున్నవో, యీవిషయము లనుగురించి వ్యాసములుచదువుట, వానిని చర్చించుట మిక్కిలి అవసరము. అట్లు జరుగక, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునియొక్కయు, ప్రెసిడెంటుయొక్కయు దీక్షోపన్యాసములు వినుటలోను, చర్చితచర్చము లగు నాలుగు ముక్కలను సభాస్థలిలో మా టాడుటలోను, విషయనిష్ఠసభలో చేరుటలోను, కాలహ రణము చేయుటవలన నెట్టిప్రయోజనమును లేదు. అధ్యక్షు డెట్టివాడైననో? ప్రజల యుత్సాహము సమద్రమునలె సభ లో పొంగి పొరలుచుండవలెను. ఇట్టి యుత్సాహము ప్రతి నిధుల స్వాధ్యాయమువలనను కార్యవిక్షలనను పుట్టునుగాని, వారి పొడిమాటలవలన కలుగజోదు.

చిన్నవైనను, పెద్దవైనను, ఏయే యుద్దయములలో నెవరు ఈసంతకము పనిచేయుచున్నారో, వారు తమ రిపోర్టులను కీక్రముగ సెక్రటరీగారికి అందజేయుచువలెను. ఆయన యీ రిపోర్టులను, తమ రిపోర్టులో చేర్చుకొనుటయే గాక, వీనిలో తమ కుచితమని తోచినవానిని సభలోచదివింప వచ్చును. ఈ సంతకములో, ఆంధ్రదేశములో, ఏయేయుద్దయ ముముకైనను పనిచేసినవారిచే ముఖ్యముగ, ఆంధ్రమహాజన సభలో మనము గౌరవింపవలెను.

ఆంధ్రమహాజన సభలో యేయే తీర్మానములు యీ యేడు ప్రజోపేక్షలతో, వానిని యిప్పుడే ప్రతికాముఖమున చర్చించుట మంచిది. గవర్నమెంటువారిని కోరడగు తీర్మాన ములను ప్రభుదినమునను, మనలో మనము చేసికొనదగిన కార్యములను గురించిన తీర్మానములను, మూడవదినమునను, మధ్యదినములో, రాబోవు సంవత్సరమున జరుగవలసిన కార్య క్రమమును, దానికి కావలసిన సాధన సంప్రతియు, పరికరము

లను గురించిన తీర్మానములను మూన్నాళ్లనభిలాష చేర్చిం చునటు లీ సంతకపు సభలో కచ్చితమైనయేర్పాట్లను చేయవలయును. కాంగ్రెసు మహాజన సభయొక్క ఖోకడ లను పోయినంత మాత్రమున, దేశమునకు మనమెట్టి యుపకార మును చేసినవారమగుదుము? ఆంధ్రదేశమునకు గాని, ఇండియా దేశమునకు గాని వర్తించు విషయములనే, మన సభలో చర్చింపవలసి యుండును. ఆయా జిల్లాలకు మాత్రము సంబంధించిన వైనను మొత్తముమీద ఆంధ్రదేశమున కంతకును ప్రయోజనకరములైన విషయము లను వార్తాపత్రికలలో వ్రాయవలయును. వీని నన్నిటిని, మన సెక్రటరీ ఆలోచించి చిత్తుతీర్మానములను వ్రాసి, యేప్రి యల్ నెలాఖరున ప్రచురించెదరు. తరువాత, వానిని స్మరింప చర్చించుటకు తగిన సావకాశ ముండును గనుగ విషయ నిష్ఠ సభయొక్క పని తగ్గిపోవును. మన కార్యక్రమమునకు చాలి నంత కాలము దొరకును.

ఆంధ్రమహాజన సభయే, మన మాండలికసభ కూడ (Provincial Conference) యగుచున్నది. కనుక నిష్పన్ను ఇండియా దేశమున కంతయు కలవరపరచు కొన్ని రాజకీయ విషయములను గురించి మనము తీర్మానములను ప్రజోపేక్షలను యిచ్చుది. ఆంధ్రరాష్ట్రము విడిపోవనిది, మనము మాండలికసభను అరవలనుండి వేరుగ నెట్లు జరుపుకొనవచ్చు నని ప్రశ్నించువారు, బీరారు, సింధుదేశముల ప్రక్కకు తమ దృష్టిని ప్రసరింపువని కోరుచున్నాను.

ప్రస్తుతవిద్యావిధానము, దేశభాషలలో విద్యకొలుపుట, రాజ్యపరిపాలన, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము, ఆంధ్రరాష్ట్రము, సహకారపరపతి సంఘములు, పటాలములు, ఆయుధకానము, స్వదేశోద్దయము, దేవాదాయ ధర్మాదాయములు, నిష్పంధక వ్రాతము. (Indentered labour), పట్టికు సర్వీసుకమిషను, స్వరాజ్య సమితులు, స్వపరిపాలనము, స్థానిక ప్రభుత్వము, చేతిపనులు, వాణిజ్యము, రేవులు, వ్యవసాయ సంబంధమైన ప్రాజెక్టులు. రాబోవు సంవత్సరమునకు మన బడ్జెటు ముద్రాకాశనము, ప్రవాసశిక్షులు; మొదలగు విషయము లన్నియు మన ఆంధ్రమహాజనసభలో చర్చింప దగినవియని నా యభిప్రాయము.

ఈనెల 8వ తేదీన జరిగిన బంగాళా సహకారసంఘ సభయందు ఉపసంఘములవారు పంపిన రిపోర్టులు ఆలోచింప బడినవి. సహకారము బాగుగా వ్యాపించిన ఆపన్ని వారణ చేకూరునని సభవారు నిశ్చయించిరి. గ్రామబ్యాంకులను గూర్చి ఆలోచించిరి. నెంట్లు బ్యాంకింగు ధర్మనిధిని ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికి వినియోగింపవలెనని తీర్మానించిరి.

6వ తేదీనీమరల సమావేశమై పరిశ్రామిక సంఘముల నేర్పరుచుటయందు నెంట్లు అప్పుడు బాంకులు చాలకృషిస లుపరలె ననిరి. దుర్గకాలల నేర్పరుచుటకు ముందు పట్టణము లందు పాల అందుబాటును గూర్చి విచారణ చేయవలసినదని దొరతనము వారిని కోరుటకు తీర్మానించిరి. కార్మికులు ప్రభిష్టి గా రిటీవల నేర్పరుచిన గృహ పరిశ్రామిక సంఘమువారు సహ కారపరిశ్రామిక సంఘములకు ఆపకవసాధ్యములనందించునటుల ను సహకార సంఘములు అనాలశ్యముగ వారికి సొమ్ముచ్చు నటులను పరస్పరసహాయ విధాన మేర్పడదగునని సభవారు తీర్మానించిరి. సహకార గృహ పరిశ్రామిక వస్తు విక్రయశాల సహకార సంఘమువారి పరిపాలనమున నుండదగు ననిరి. జనుము, వరిని భీనములను ఎరువులను చతుక ధరలకు వ్యవసాయ దారుల కందచేయుటకు సహకార వ్యవసాయ శాఖలవారు కలిసి పనిచేయవలెనని తీర్మానించిరి.

యుద్ధానంతరమున వ్యవసాయ పారిశ్రామిక విషయాన కాశములు బంగాళమున కీక్రముగ హెచ్చునటుల సహకార పరపతివగ్గు హెచ్చుట కవసరమగు దానిని బంగాళా దొరతనమువారు వెంటనే చేయవలెనని తీర్మానమును సర్ దానియలుహామిల్లనుగా రుపపాదించిరి. బంగాళమున 1,10,000 గ్రామములందు పరపతిసంఘములు లేవు. 1000 సంఘముల కొకరిజన్తానుండవలెనని మెల్లగనుసంఘమువారేర్పరిచిరి. బంగాళమున లక్షగ్రామములకును 1000 మందియిద్వ్యగులతో 100 సంఘముల నేర్పరుపవలెను. ఈ సిబ్బందికి సాలకు 1.2 లక్షలు వ్యయమగును. దేశభక్తిభరితులగు బంగాళీయువకులు దేశ సేవ చేయుటకుతగిన యవకాశము దీనివలన కలుగగలదు. ఈతీర్మా నము ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది. రాష్ట్రీయశాసనసభల లోను సామ్రాజ్యశాసనసభలోను ఒక్కొక్క సహకారసంఘ ప్రతినిధి యుండవలెనని సభవారు తీర్మానించిరి.

ప్రత్యేకాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

శాసనసభలో ఉపపాదింపఁబడుట

డా. బి. వేంకటపతిరాజుగారి యుపన్యాసము

ప్రభుత్వమువారి యాజ్ఞాపకము: తీర్మానముపసంహరింపఁబడుట

తీర్మానము

- (క) యుద్ధానంతర మాంధ్రమండలములకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు ఈ ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరింపవలెననియు,
- (చ) ఈలోపల ద్రవ్యోపవత్తి ననుసరించి, సారస్వతమునకును వృత్తులకును సంబంధించిన పాఠశాలలను కళాశాలలను ఆంధ్ర మండలములలో నధికముగా పెట్టవలెననియు,

ఈ సభవారు నిశ్చయము చేయుచున్నారు.

నిన్నటి చెన్నరాష్ట్ర శాసన సభలో పై తీర్మానమును సహజముగా, డా. భూపతిరాజు వేంకటపతి రాజు గారు దాని కుపబలముగా ప్రసంగించు సందర్భమున నిట్లు ప్రస్తావించిరి:—

ఉపన్యాసము

రాజకీయాలోచనలో, మతభేదమున్నను, దేశమందు విద్యను వ్యాపింపజేయుట యత్యవశ్యమను విషయములో భిన్నాభిప్రాయము లేదు. కాబట్టి ఈ తీర్మానమున కుపబలముగా నేను విశేషించి ప్రసంగింప నక్కఱ లేదు.

అంతే కాక, ఆంధ్రమండలముల కొక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపఁబడవలెననెడి విషయము క్రొత్తది కాదు, తొందరపడి చేసిన యాలోచన కాదు; ప్రజల కాకస్మికముగా గుర్తింపఁజేసినదియు కాదు. అనేక సంవత్సరములకు పూర్వము విజయనగరము మహారాజు సర్ ఆనందగజపతిరాజు గారు దీనిని పరిపక్వమునకు నేర్పగా విశ్వసించి విశ్వవిద్యాలయము నిమిత్తము విజయనగర ప్రాంతములలో ఒక నివేశనమును కూడ నిర్ణయించిరి.

ఈసభ కుపాధ్యక్షులుగా నుండి ఈనడుము నుద్యోగము చాలించుకొన్న సర్ హెరోల్డ్ స్టవర్ట్ గారు, ఇరువదియైదు సంవత్సరములకు పూర్వమే ఒక యాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును ఒక యజ్ఞ విశ్వవిద్యాలయమును అవశ్యము లని తాము యోచించినట్లు మనకు చెప్పియున్నారు. ఆంధ్ర మండలములలో విద్యను వ్యాపింపజేయుటకై ఆంధ్ర మండల మధ్యమున ఒక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింపవలెనని కడచిన నాలుగు సంవత్సరము నుండియు ఆంధ్రమహాసభివారును ఆంధ్ర మాండలిక సభలవారును ప్రభుత్వమువారి నేతగ్రీవముగా ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉన్నత విద్యలోను సాధారణ విద్యలోను, గూడ తక్కిన మండలములకంటె ఆంధ్ర మండలములు వెనుకఁబడియున్నవి. మొత్తము రాష్ట్రములోఁ గల 13,659 మంది బి. ఏ. లలో ఆంధ్ర మండలములలో 1,650 మంది మాత్రమే. అనగా నూటికి 12 మంది వంతున మాత్రమే కలరు; మొత్తము 3,087 మంది బి. ఎల్. లలో 320 మందియు, మొత్తము 39 మంది ఎమ్. ఎల్. లలో 4 మంది, మొత్తము 392 మంది ఎల్. ఎస్. ఎస్. లలో 22 మందియు, మొత్తము 147 మంది బి. ఈ. లలో 10 మందియు; మాత్రమే ఆంధ్రమండలములలో కలరు. ఆంధ్రమండలములలో నూటికి 9:8 వంతున చదువుకొన్న మగవారు గలరు; తక్కిన మండలములలో నూటికి 18-5 మంది వంతునఁ గలరు. తక్కిన మండలముల తక్కిన మంది చెన్నపురిని తీసివైచినను నూటికి 16.6 మంది వంతునఁ గలరు. ఆంగ్లేయ విద్యనభ్యసించిన మగవాండు ఆంధ్రమండలములలో 63,826 మంది మాత్రమే కలరు; చెన్నపురి యందలి 48,043 మందియుగాక, తక్కిన మండలములలో మాత్రమే 1,85,288 మంది గలరు; ఇక వివిధవిద్యాలయముల స్థితి యెట్లు లెక్కచూతము. మొదటి తరగతి కళాశాలలు, ఆంధ్ర మండలములలో 3 మాత్రమే కలవు; చెన్నపురిలో 3ను, ఆంధ్రతర మండలములలో 6ను స్వదేశ రాజ్యములలో 4ను గలవు. రెండవ తరగతి కళాశాలలు ఆంధ్రమండలములలో 8 మాత్రమే కల

వు; చెన్నపురియందలి 3ను స్వదేశ రాజ్యములందలి 5ను గాక, తక్కిన మండలములలో 15గలవు. ఉన్నత పాఠశాలలు ఆంధ్రమండలములలో 49మాత్రమే కలవు; చెన్నపురియందలి 17ను స్వదేశ రాజ్యములందలి 6ను గాక, తక్కిన మండలములలో 108గలవు. ప్రాథమిక విద్యాభ్యాసమున గూడ ఆంధ్రమండలములు వెనుకఁబడియున్నవి. ఆంధ్రమండలములలో నించుమించు 14,424 ప్రాథమిక పాఠశాలలు మాత్రమే గలవు; వానిలో నించుమించు 5 లక్షలమంది విద్యార్థులు మాత్రమే చదువుకొనుచున్నారు. ఇక తక్కిన మండలములలో 16,719 పాఠశాలలు గలవు; వానిలో 7½ లక్షలమంది విద్యార్థులు చదువుకొను చున్నారు.

ఈ వైయంకటవలన ఆంధ్రమండలములయొక్క విద్యా విషయకమైన దుస్థితి స్పష్టమగుచున్నది. 1,43,924 చదరపుమైళ్ల వైశాల్యము గల ఈ రాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రమండలముల వైశాల్యము 83,000 చదరపుమైళ్లు. మొత్తము రాష్ట్రముయొక్క జనసంఖ్య 410 లక్షలు; ఆంధ్రమండలముల జనసంఖ్య 170 లక్షలు.

ఆంధ్రమండలము లీ విధముగా వెనుకఁబడియుండుట వలన, ఆంధ్రులు తెలివితక్కువవారని కాని ఆంధ్రులలో మతియేవిధమైన లోప మో యున్న దని కాని యూహించుట తప్పు. బ్రిటీషువారు మొట్టమొదట హిందూదేశమునకు వచ్చినప్పుడు తమ మొదటి కర్మాగారములను ఆంధ్ర మండలములలోనే స్థాపించిరి. ఈ రాష్ట్రమువలన వచ్చెడి 730 లక్షల భూమిపన్నులో ఆంధ్రమండలములు 340 లక్షలు చెల్లించుచున్నవి. 18-6 శతాబ్దమునఁ గూడ ఆంధ్రులే ప్రధానులుగ పరిగణింపఁబడి రనుటకు నిదర్శనము గలదు; సిరంపూరు ముద్రాలయమువారు తమ బైబిలును మొదట తెనుఁగున ప్రకటించిరే కాని, మరియే దక్షిణదేశభాషలోను ప్రకటించలేదు. దక్షిణహిందూదేశమున కట్టకడపట పరిపాలించిన స్వదేశ రాజులు ఆంధ్రులు. కృష్ణదేవరాయల చరిత్రమును తంజావూరి మధురలోని నాయకుల చరిత్రమును చదివినయెడల, ఇటీవల దక్షిణహిందూదేశమందు ఆంధ్రులెట్టి యున్నతి వహించినదియు స్పష్టమగును. విజయనగరసామ్రాజ్యముకింద హైందవ విజ్ఞానమును కట్టకడపట పునరుద్ధరించినది యాంధ్రులే. దక్షిణ హిందూదేశమందలి తక్కిన యన్ని తెగలవారి కంటెను ఆంధ్రులు వివిధ విషయములలోను ముందంజవేయువారు.

ఇక మతి యాంధ్రులు పాశ్చాత్య విద్యాభ్యాసమున వెనుకఁబడి యుండుట కేమి కారణము? ప్రారంభమునందు ప్రాక్రీరమండలములకు రైల్వే సంబంధము లేకపోవుటయే ప్రత్యక్ష కారణము. దక్షిణమున మొట్టమొదట కావేరీ ప్రాంతములందలి సంపన్నము లగు ద్రవిడమండలములలో రైల్వే చేయబడినది. ఇక తెనుఁగు జిల్లాలలోని రైల్వే యోగ్యము చూడుఁడు. బొంబయి లోడి సంబంధ మెక్కువ యవశ్యముగా పరిగణింపఁబడుట చేత, మొట్టమొదటి రైల్వే సుసంపన్నము లగు కృష్ణాగోదావరీ ప్రాంతములలో చేయబడక ఊపరక్షేత్రము లగు దత్తమండలముల మీదుగా వేయబడెను. ఈ విధముగా అనేక సంవత్సరముల నుట మేము చెన్నపురికి వచ్చెడి మాగ్గమే లేకపోయినది; ఇది తీరమందలి యాంధ్రమండలములలోని యగ్రేసరులకు మిగుల ప్రతికూలముగ నుండెను. ఇరువది సంవత్సరములకు పూర్వము మాత్రమే ఈ స్థుకొస్తు రైల్వే బరహంపురమువఱకును చేయబడినది. అది మొదలు ప్రతి విషయమందును ఆంధ్రులతి శీఘ్రముగ నభివృద్ధి నందుచున్నారు; ఆంధ్రమండలములలో వలయునన్ని కళాశాలలును పాఠశాలలును ఉండినయెడల, ఇంతకంటె వెక్కువ శీఘ్రముగా నందియుండెడివారు. 83,000 చదరపుమైళ్ల వైశాల్యము గల ప్రదేశములో నివసించెడి 170 లక్షలమంది ప్రజలకు 3 మొదటి తరగతి కళాశాలలును 8 రెండవ తరగతి కళాశాలలును ఎంత మాత్రమును చాలవు. వీనిలోని 2 రెండవ తరగతి కళాశాలలను స్థాపించి ఒక సంవత్సరము మాత్రమే యైనది.

సంద్యాల విశ్వాభ్యుదయ హెచ్చరింపు కడచింపఁ జెల్లెబరు నెలలో తాము ప్రసంగించువపుడు డా. సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ డరు కాన్స్టాబులు ఈ విధముగా ప్రస్తావించిరి: "హిందూసాంత్ జిల్లాలలోని పెద్ద యుద్యోగములను మీరే చేసికొనుటకు తగిన యర్హతను మీరు ప్రయత్నించుకొనుగా నంపాదించవలెను. నే నీ ప్రాంతములలో నెక్కడికి నెక్కడను, ప్రముఖులలో ననేకులు దక్షిణమునుండి వలసవచ్చినవారుగా నున్నారు. విశేషలాభకరములైన వృత్తులన్నియు వారి యధీనములోనే యున్నవి. మండలవాస్తవ్యులీ యుద్యోగములను తామే పొందఁగోరి ఈ యుద్యోగములను పొందుటకు తక్కిన వారికిఁ గల మాత్ర మృతి లభింపకునగలదని చూపఁగోరుట నిరాజేపణమైన స్థానిక దేశభక్తి. ఇక్కడ యొక్కొకరును దీనికై ప్రయత్నించి తమచేత నైసర్వమును తమ జిల్లాయందలి యీ కొఱతను తొలగింపవలెను. ఇట్టి ప్రయత్నములలో మీకు జయము సిద్ధించును గాక యుగోరుచున్నాను." ఆంధ్ర మండలములకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపఁబడిన నే కాని, సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ డరు కాన్స్టాబులు గారు నూచించిన యీ కొఱత యెంతమాత్రమును తీరవలెకాదు.

భావల ననుసరించి విశ్వవిద్యాలయములకు స్థాపించుట వలని లాభము ప్రత్యక్షము. హిందూదేశమునందలి యే భాగమైనను సర్వతోముఖాభివృద్ధి నందవలె ననిన, అనుదినోపయుక్తము లగు పాశ్చాత్యభావములను ప్రభావాహుళ్యమున కెఱుకపఱచుటవలన మాత్రమే అది సాధ్యమగును. ఈ యెఱుకపఱచుటకు దేశభాషలు మాత్రమే సాధనములు కాగలవు. దీనికై ప్రత్యేక భాషలను మాటాడు ప్రతి మహాసంఘమునకును ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింపవలెను. ఒక భాషనే మాటలాడుచు ఒక సారస్వతమును గూర్చియే గర్వపడెడి 170 లక్షల ప్రజలు గల సంఘము ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమునకు చాలినంత పెద్ద సంఘము కాదని యెవ్వరును చెప్పఁజాలరు. ఆంధ్రులకు దృఢమైన వ్యక్తిత్వము కలదు; వారికి ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లభించునెడల, అది మిక్కిలి ప్రయోజనకారి కాగలదు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు వ్యాప్తి యధికమైనది; ఆంధ్రులకుఁ గాని మరియే పెద్ద సంఘమునకుఁ గాని కావలసిన ప్రధానాభివృద్ధి కార్యములను అది నిర్వహింపఁజాలదు. విశ్వవిద్యాలయ సభ (సెనేటు)లో ఆరుగురు సభ్యులు మాత్రమే యాంధ్రులు; ఆ యావ్యులలో ఇరువురు మాత్రమే ఆంధ్రమండల వాసులు. రాష్ట్రమునందలి యగ్ర భాగముకింటె నధిక వైశాల్యము గల ప్రదేశములో నివసించెడి యసంఖ్యాకులగు ప్రజల లాభనష్టములను పరమార్థిండుటకు ఇంతకంటె మిక్కిలి యెక్కువ ప్రాతినిధ్య మవశ్యము.

ఇపు చాలోచనలో నున్న వారిలో వైతము హిందూదేశమందలి విశ్వవిద్యాలయముల సంఖ్యను వివిధ సాగరక దేశములలోనివాని సంఖ్యతో పోల్చి చూచునెడల, ఆంధ్రుల కొక విశ్వవిద్యాలయ ముండుట యతిశయము కాదు. విశ్వవిద్యాలయములు ఆర్జెంటినులో 5ను, ఆస్ట్రేలియాలో 7ను, హంగరీలో 8ను, బెర్లినులో 4ను, చిల్లీలో 2ను, ఫ్రాన్సులో 19యు, జర్మనీలో 21యు, ఇటలీలో 17ను, నెదర్లాండులో 5ను, రష్యాలో 10యు, స్పెయినులో 9యు, స్వీడనులో 2ను, స్విట్జరులందులో 1ను, ఆమెరికా సముద్రరాష్ట్రములలో 13ను గలవు; మన యొక్కొక్క మండలమంత వైశాల్యము గల చిన్న రాజ్యములలో ప్రతి రాజ్యమునకును ఒక్కొక్క విశ్వవిద్యాలయము గలదు.

నా ప్రతిపాదనమున కీ క్రింద వివరింపఁబడిన యాజ్ఞాపకము తప్ప, వేరే యాజ్ఞాపకము లేమియు నుండఁజాలవు:—

- (1) ఇపు యున్న చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము కావలసినంత కళాశాలలమును కలిగిండుటకు సమర్థమైయున్నది.
- (2) ఆంధ్రమండలములలో తగినన్ని కళాశాలలు లేకపోవుటచేత, ఆంధ్రులకై ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట యసంగతము.
- (3) ఆంధ్రమండలములలోని పట్టణములు తగినంత పెద్దవి కావు; జనసమృద్ధియును కావు; అందువలన విశ్వవిద్యాలయమునకు తగినంతమంది విద్యార్థులు లభింపరు.
- (4) విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలనమునకు తగినంత మంది విద్యాధికు లాంధ్రమండలములలో లేరు.
- (5) దక్షిణహిందూదేశములో క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట, కయ్యెడి కర్చు యగ్రభము. ఆంధ్రమండలములలో అక్షరజ్ఞుల మల్లు మగుటన విద్యాభివృద్ధి వెనుకఁబడి యుండుటను బట్టియు, మొత్తము 8,159 మంది కళాశాల విద్యార్థులలో 1,616 మంది మాత్ర

మే 5 జిల్లా యాంధ్రవిద్యార్థి సంఘము తీర్మానము ప్రకారము యిట్టి విద్యార్థి లేక పోవుటను బట్టియు, ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయముయొక్క యావశ్యకత దృఢపడుచున్నది.

ఇక నీ వివాదాంశములకు సంగ్రహముగా జవాబు చెప్పెదను. ప్రస్తుత యాంధ్రమండలములలో 3 మొదటి తరగతి కళాశాలలును 8 రెండవ తరగతి కళాశాలలును మాత్రమే యున్న మాట వాస్తవమే; మిగుల తొవనీయమే; కాని, ఆంధ్రప్రజాభ్యుదయమునకై ఈలోపము వెంటనే తీర్చబడవలసిన దనియు; తీర్చబడక గల దనియు నా యభిప్రాయము. దీనికై యిప్పుడున్న రెండవ తరగతి కళాశాల లన్నియు వెంటనే మొదటి తరగతి కళాశాలలుగా మార్చబడవలెను. ఫలోత్పాదకశక్తి బలపడచు నిమిత్త మని, అవి మొదటి తరగతికి మార్చబడక పుగ్గము అసాధ్యమైన పెద్ద మొత్తము మూలధనముగా నేర్పడవలె నని ప్రభుత్వమువారు నిష్పందింప నుండురేని, ఈ మాన్యు సుసాధ్య మగును.

ఈ దేశపు సంపన్న లింకను తమ దాన ధర్మములను మత కార్యములకే కాని విద్యావిషయములకు వినియోగించుట లేదు. కాబట్టి కళాశాలలు మొదట స్థాపించబడవలసిగది; అనంతరము వానిని వివిధముఖముల నభివృద్ధిపఱచుటకై ద్రవ్యోపపత్తి కలిగించుకొన వచ్చును. దేశముయొక్క ప్రస్తుత స్థితిగతులలో మొదట కొన్ని లక్షల ధనము సేకరింపవలెను, అనంతరము మేము కళాశాల స్థాపనము నంగీకరించెదమనుట యుక్తియుక్తము కాదు. చరిత్ర వేదాంతము ప్రాంతభాషలు మొదలగు విషయములను నేర్పటకు ప్రారంభ వ్యయ మక్రమము లేదు గనుక, అట్టి కళాశాలలను మాత్రమే మొట్టమొదట స్థాపించి, అనంతరము ద్రవ్యోపపత్తిని క్రమక్రమముగా సమకూర్చుకొని కార్యవిద్యాభివృద్ధి మును ఆ కళాశాలలలోనే యుప కమింపవచ్చును. విద్యాభివృద్ధిని ప్రోత్సహపఱచుట కిదియే సరియైన పద్ధతి. శ్రీకాకుళము ఆమలాపురము నరసాపురము బెజవాడ నెల్లూరు తెనాలి కడప కర్నూలు ప్రొద్దుటూరు బద్వారి మొదలగు స్థలముల యందలి యున్నతపాఠశాల లికే పద్ధతి ననుసరించి రెండవ తరగతి కళాశాలలుగా మార్చబడవచ్చును. కళాశాలాభివృద్ధి విషయమున సానుక్రోశప్రోత్సాహపూర్వక మైన యా పద్ధతి యవలంబింపబడునని, ప్రతిపాదించబడిన విశ్వవిద్యాలయమును ప్రారంభించుట కవశ్య మగు మొదటి తరగతి రెండవతరగతి కళాశాలలు విశేషముగా నేర్పవలెను. వై. పే. గొన్నానబడిన పట్టణములు తగినంత పెద్దవి కాకపోవుటచేత, ప్రతిపాదించబడిన కళాశాలలకు తగినంతమంది విద్యార్థులు లభింపనేర నని వాదించవచ్చును. మన కళాశాలల యందలి విద్యార్థులలో చాలమంది పల్లెటూళ్ళవాం డ్రనెడి విషయమివాద సందర్భమున గమనింప బడవలసి యున్నది. హిందూదేశ మింకను గ్రామభూమిగానే యున్నది; అభివృద్ధి మార్గముల ననుసరించి ప్రత్యేక లభివృద్ధి నందునంత పర్యంతము అట్టిదిగ నే యుండగలదు. అందువలన, మన పట్టణములలో కళాశాలలను స్థాపింపవలెనుటకు మహాపట్టణములు లేక పోవుట కారణము కానేరదు. విద్యార్థులలో చాలమంది జానపదు లగుటవలనను, ఇప్పుడున్న కళాశాలలు విశేష దూర్భాగము లగుటవలనను, ఉన్నత విద్యావ్యాప్తి సహజముగా అంతరాయములు కలుగుచున్నవి; ఈ కారణమును బట్టియే, ఉన్న కళాశాలలు నలయునంత విద్యాప్రదానము గావించుటకు చాలకున్నవి. ప్రతిపాదించబడిన విశ్వవిద్యాలయమునకు సభ్యుల నెక్కుకొనుటకు తగినంతమంది విద్యార్థులకు లాంధ్ర మండలములలో లేరనెడి వాదమును పరిగణింప నక్కఱలేదనుకొనెదను. కళాశాలోపాధ్యాయులలోను ఇతరోద్యోగులలోను సె నెటు మొదలుగా నుండదగినంతటి విద్యార్థులు లేక పోలేను. ఇక వ్యయ విషయక వాదమునకు మాత్రమే జవాబు చెప్పవలసి యున్నది. ఈ వ్యయము కూడ మనము కొరుచున్న విశ్వవిద్యాలయము యొక్క మొదటి ననుసరించుచు యుండును. చెన్నై పురి బొంబాయి కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము లారంభ స్థితిలో నెట్లు స్థాపించబడినో అట్లే యంతమాత్రపు విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించ బడునెడల, ఆంధ్రులు తృప్తిపడెదరు. ఆ విశ్వవిద్యాలయము లేవియు మూలధనముతో ప్రారంభింపబడలేదు. అది క్రమక్రమముగా పెరిగి పెద్దపై ప్రకృత స్థితికి వచ్చియున్నది. ఆ ప్రకారమే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును ప్రారంభింపబడునెడల, అది కూడ అంతకంటె గొప్పముగా అభివృద్ధి నంది పురాతన విశ్వవిద్యాలయముల స్థితికి రాగలదు.

ఈ కారణములను బట్టి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము సుసాధ్యము. ఉన్న కళాశాలలను ప్రారంభింపబడనున్న కళాశాలలను సత్వరముగా సెక్ (సిండికేటు సెనేటులతోడి) సాంగోపాంగ విశ్వవిద్యాలయముగా నేర్పఱచుట మాత్రమే కొంతగా నున్నది. ఇది జరగు నెడల, అభివృద్ధివిద్యాలయముల ప్రధాన లక్షణములగు శాస్త్రశాఖలను ఆంధ్ర మండలములలోని విద్యార్థులకు గల జమిందారులు స్థాపించుటకు సందేహము లేదు. విశ్వవిద్యాలయ సంస్థాపనమువలన సంపన్నులగు నాంధ్రుల యాదార్యము పురికొల్పబడగలదు. విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింప వుండ ద్రవ్యోపపత్తికై నిరీక్షించుచుండుట పొరపాటుని నా యభిప్రాయము.

ఆంధ్రులు కేవలము భావప్రేమలై విశ్వవిద్యాలయము న్గించుట లేదు; తమ యభ్యుదయమున కది ప్రధాన సాధనమని విశ్వసించు చున్నారు. ప్రజల శ్రేయస్సున, కవశ్యమైన సంస్కరణములలో ఆగ్రగణ్యముగా పరిగణింపబడదగిన దని కూడ తలచుచున్నారు.

ఇటీవలి సంవత్సరములలో విశేషధనమును వేచ్చించి విద్యావ్యాప్తికై పాటుపడు చుండుటను పురస్కరించుకొని హైందవు లందఱి పక్షమునను నే నీ తరుణమున ప్రభుత్వము వారికి కృతజ్ఞతాభివాదములను సమర్పింపవలసి యున్నది. మానవ ప్రతిష్ఠాపనలో సర్వాంగ సౌష్ఠ్యము సమకూడునది కాదు. విద్యావిధానములో అనేకలోపము లున్న పని ప్రభుత్వమువారు పైత మంగీకరించు చున్నారు. కాబట్టి తాము కనిపట్టిన లోపములను చూపి వానికి తగిన పరిహారములను కూచించి ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుట ప్రజలకు కర్తవ్య మగుచున్నది.

ప్రభుత్వమువారి విద్యావిభాగములకంటె తమ బిడ్డలను చదివించుకొనుచున్న హైందవ జనకులకు ఈ దేశ మందలి విద్యావిధానము విషయమున నెక్కువ సంబంధభాగ్యులు గలవనెడి సంగతి యలక్ష్యభావముతో వదలివేయదగినది కాదు. హైందవ బాలుర భవిష్యద్దశాపరిణామము ప్రభుత్వమువారి విద్యావిధానము ననుసరించి యుండును. ఇట్టి విద్యావిధానమును నిర్ణయించు సందర్భమున హైందవ ప్రజాభిప్రాయమును నిరాకరించుట దేశశ్రేయస్సునకు హానికరమని నేను సెక్కి వక్కాణించు చున్నాను. 170 లక్షల మంది యాంధ్రులు తమకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లేకుండుట మహాలోప మని యొక గ్రంథముగా వాదించుచున్నారు.

ఇటీవల ప్రకటింపబడిన పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషనువారి రిపోర్టు పురోభివృద్ధినిరూపన లేమియు లేకపోవుటవలన, ఎవరికిని తృప్తికరముగా లేదు; అట్టి యా రిపోర్టులో కూడ, హిందూదేశముయొక్క యావశ్యకతలను బట్టియు సౌకర్యముల నిమిత్తమును ఇప్పుడున్న విశ్వవిద్యాలయము లెక్కువ కావని సర్ ముక్రే హ్య మిట్ట గారు ను సర్ థియోడోర్ మెరిసను గారును గా. చాటలు గారును ఆర్. మెక్డొనాల్డు గారును అంగీకరించి యున్నారు. పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ శాసనము చర్చింపబడుచుండున సందర్భములో, విశ్వవిద్యాలయ సంఖ్యాధికతను భయపడవలసిన పనిలేదనియు, క్రాత్రియ సామాన్య సాంకేతిక పారిశ్రామిక కాది వివిధ విజ్ఞానముల బోధనను నభివృద్ధిపఱచు నిమిత్తము అనేక విశ్వవిద్యాలయము లింకను స్థాపింపబడవలె ననియు గా. పండిత మాశ్య గారు వక్కాణించిరి. భూభాగములనుబట్టి కాక భావల ననుసరించి విశ్వవిద్యాలయములు స్థాపింపబడవలెనని గా. శర్మ గారు వాదించిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడుట మంచిదే యని గా. వి. ఎస్. క్రాత్రిగారు ప్రస్తావించిరి. విశ్వవిద్యాలయముల సంఖ్య యధికమైన కొలది దేశమును దాని భావిస్థితియు బాగుపడునని విశ్వసింపవారిలో తా మొకర మని గా. టేజ్ బహదూర్ సప్తా గారు నడిచిరి. ఆ సందర్భమున, విశ్వవిద్యాలయముల సంఖ్య హెచ్చింపబడవలెనని గా. నవాబు సయ్యద్ ఆలీ చౌదరి గారు చెప్పిరి. గా. సర్ శంకరనాయక గారు ఇటీవల చెన్నై పురికి విచ్చేసియున్నపుడు తాము వారికి సవర్ణించిన విజ్ఞాపనపత్రములో మర్రిరెండు విశ్వవిద్యాలయములు, ఒకటి యుత్తరమునకును ఇంకొకటి దక్షిణమునకును కావలెనని వాదించుచు, ఈరాష్ట్రమునందలి రాజకీయసంఘములవారిలో సర్వగణ్యులగు మహాజనసభవారు ప్రజల యోక్తాగ్రాహిలును స్వీకరించి యున్నారు.

విశ్వవిద్యాలయము. లభిక మగునెడల, విద్యాప్రమాణము తగ్గిపోవు నని భయపడవలసిన పని లేదు; అంతే కాక,

వానిలో వానికి పోటీ కలుగుటవలన అవి పరమప్రామాణిక స్థితికి రావలయును.

ఆంధ్రుల భవిష్యద్దశాపరిణామ మంతయు ఆంధ్రవిశ్వవిశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమునై సాధారణ యున్నది; అట్టి విశ్వవిద్యాలయ మే మాత్రము కొరవడినను, వారి యాశాభిలాషలు సంపూర్ణముగా ఫలింపజాలవు.

ఈ తీర్మానమున కుపబలముగా చెప్పవలసిన దింకేమియు లేదు; కాబట్టి యిది యంగీకరింపబడదగిన దని నేను సిఫారసు చేయుచున్నాను.

ఈ తీర్మానమును బలపఱచుచు గా. రావు బహదూరు వి. కే. రామానుజాచార్యురారు గారు ఇట్లు ప్రస్తావించిరి. "నేను ద్రవిడదేశప్రతినిధి నైనను నా యాంధ్ర బ్రతులు తమ విద్యావిషయములను తామే పాలించుకొనగలుగుట నాకు సంతోషమే. వారు, తమ కొక ప్రత్యేకరాష్ట్రమును కూడ పడనెద రని యూహించుచున్నారు. ఆ రాష్ట్రము సంయుక్తహిందూదేశమున నొక వ్యక్తిగా నుండగలదు."

గా. జే. ఎస్. ప్రొ. ను గారు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున నిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:—

"పాఠశాలలను గూర్చియు కళాశాలలను గూర్చియు మొట్టమొదట నాలోచింతును. ప్రభుత్వమువారి భౌతికపాఠశాలలను స్థాపింపవలెనని మానసియ సభ్యులు కోరియున్నారు. తాము స్వయముగా పాఠశాలలను స్థాపింపక ఇతరులు స్థాపించిన పాఠశాలలకు దోడ్పడుట ప్రభుత్వమువారి మాధ్యమిక విద్యావిధానము. ఆంధ్రమండలములలో కొత్త పాఠశాలలను స్థాపింపవలెనని యడుగుట ప్రభుత్వమువారి విద్యావిధానముల మార్పుకొ మ్మని యడుగుట యే యగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి రిట్టి తూర్పున కంగీకరింప నొల్లరు, పాఠశాలలవిషయములో ప్రభుత్వమువారి ఆంధ్ర దేశమునకు మేలే చేసియున్నారు. విద్యావిషయము లందలి యాంధ్ర దేశముయొక్క ప్రత్యేక వశ్యకతలను ప్రభుత్వము వారు గుర్తించినారు గనుకనే ఆ దేశములో వారు ఆ మాధ్యమికపాఠశాలలను స్థాపించి జరపుచున్నారో ఇక కళాశాలల విషయము విచారితము. ఆంధ్ర దేశమున మొదటి తరగతి కళాశాలలను 7 రెండవ తరగతి కళాశాలలను మొత్తము 10 కళాశాలలు గలవు. వీనిలో మొదటి తరగతి కళాశాలలు రెండు ప్రభుత్వము వారివే. ఈ విషయములో ప్రభుత్వమువారి నాలోచితముగా నున్నారని మానసియ సభ్యులను కొనుట కవకాశము లేదు. రాజుపేంద్ర వరములో సెక్ బోధనాధ్యక్షున కళాశాలను స్థాపించుటకు ప్రభుత్వము వారు సంకల్పించుకొని యున్నారు. వచ్చెడి జూలై నెలలో అది ప్రారంభింపబడవచ్చును. ఉత్తర మండలములలో సొక యంబేసింగు (వాస్తు) పాఠశాలను స్థాపించుటకు కూడ ప్రయత్నములు జరగుచున్నవి. ఇక విశ్వవిద్యాలయ విషయమును విచారించెను. సర్వాంగ సౌష్ఠ్యము గల కళాశాలలు నలయునని యున్న నే కాని, విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనము వీలు కాదు. ఇప్పుడున్న రెండవ తరగతి కళాశాలలు మొదటి తరగతి కళాశాలలుగా మార్చబడవలెనని గా. వేంకటాచారి గారు చెప్పియున్నారు. ఫలోత్పాదకశక్తిని పాడుచేసి నామకాథము 15 కళాశాలలను స్థాపించుట మాత్రమే వారి యభిలాష యని నే నడుగుచున్నాను. రెండవ తరగతి కళాశాలలను మొదటి తరగతి కళాశాలలుగా మార్చుటకు విశేషముగా మూలధనము కావలెను. ఈ విషయము లన్నియు చెప్పటలో మానసియసభ్యులను నిరుత్సాహపఱచుట నా యుద్దేశము కాదు. రెండవ తరగతి కళాశాలలు మొదటి తరగతి కళాశాలలుగా మార్చబడుట యంత్య వశ్యమే, ఎంతమాత్రమును సందేహము లేదు. కాని, ఇది కాలక్రమమున మాత్రమే సాధ్యమయ్యెడి పని. ఇక మీద కొత్తగా మాధ్యమిక పాఠశాలలను స్థాపించుట కుద్యమింపక రెండవ తరగతి కళాశాలలను మొదటి తరగతి కళాశాలలుగా మార్చుటకు వలయు ధనమును సమకూర్చుటకే మీ రేకాగ్రవృత్తితో ప్రయత్నింప వలెను. ఇంతవఱక య్యే నే ని, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యక్షము కాగలదు మీరు. కోరిన మాదిరి విశ్వవిద్యాలయము సాధ్యము కాని యాదర్శ మెంతమాత్రమును గాదు. అట్లని వెంటనే లభింపవలయు కాదు. ప్రభుత్వమువారి విషయమును ప్రతిపూలురు కారు; ముందుముం దెప్పుడో విశ్వవిద్యాలయము లభించునని తలంచుచున్నారు."

సమకాలికాభిప్రాయము.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము.

యుద్ధాంతర మొక యాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపించబడవలెనని నిన్న సమావేశమైన శాసనసభలో ప్రతిపాదించబడినది. ఆంధ్రులు ప్రత్యేక ప్రజలు. పండితులకాశము కలిగియుండెడి, వారికి ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయముండుట మంచిదే; ఆంధ్రవిద్యార్థుల విద్యాభ్యాసము ద్రవిడదేశమువలన నెక్కువయింపబడి పరమర్థింపబడుట బాగులేదు. 'యుద్ధాంతర' మనంత మాత్రముచేతనే ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము సర్వోచాగ్రాహికముగా స్థాపించబడుట యసాధ్యమనెడి విషయము స్పష్టమగుచున్నది. సాధ్యమైన విశ్వవిద్యాలయము విశేషవ్యయసాధ్యము. రోముపట్టణమువలెనే అదియు నొక్కనాటిలో నిర్మింపఁదగినది కాదు. ద్రవ్యోపపత్తి లేక పోవుటవలనను ఇతరపరిశ్రమలవలనను కూడ తలచుకొన్నంత మాత్రములో ఇంద్రజాలము చేసి విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట సాధ్యము కాదు. కేవల పరిశ్రమకంఠము నెక్కుటచి దానిని విశ్వవిద్యాలయ మనునెడల, అది యాంధ్రదేశమునకు శ్రేయస్కరము కానేరదు. ఒక పర్యాయము స్థాపించునెడల, అది యట్లే నిలిచియుండి యథాగతమైన యాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయస్థాపనమున కంతరాయముగ నేర్పడును. ఆంధ్రులు తమ కాలమును వ్యర్థపుచ్చక తమ విద్యావిషయకస్థితిగతుల ప్రమాణమును బాగుపఱచుకొనుటకు సాధ్యమైనంత ప్రయత్నము గావించి, సమస్తమును పరిపక్వమైనపుడు విశ్వవిద్యాలయము నభివృద్ధిపఱచుటవలెనే కాని, ప్రస్తుతము ప్రయోజనము లేదు. ఇది యాదర్శమే కాని, వెంటనే ఫలింపజేయదగినది కాదు. —యద్రాసు ప్రైముస్ పత్రిక.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజెట్టు.

6 వ తేదీ మంగళవారము. మార్చి 1 తేదీ మొదలు ఆర్డర్ పాస్ అవ్వవచ్చు వి. సి. యన్ గారి కారువారములు సెలవయి బడినది. ఏప్రిల్ 4 తేదీ మొదలు మెయిన్ యన్ వి. సి. యన్ గారి కారు సెలవయి బడినది. ఏప్రిల్ 1 తేదీ మొదలు కాకినాడ రేవున కధికారి యగు థామస్ క్లాప్టోన్ గారి కారు సెలవయి బడినది. చెన్నై రాజమున్నా రవర్సుల్ గారు బందరుకును, పూలవర్తి వేంకట సుబ్బరావు కెట్టిగారు రాజులహేంద్రపురమునకును, స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటు పదవులకు నియోగింపబడిరి. బందరులో సుబేడార్ మేజర్ కృష్ణసింగు బహదూరు గారికిచ్చిన స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుపనిని తీసివేసిరి. ఆనంతపురంలో అటవీశాఖ డిప్టీ కలెక్టర్ వేటూరుగానున్న ఎ. వి. మైర్సగారిని, జిల్లా అధికారిగా నియమించిరి. నేటి వేంకటసోమయాజులు పంతులు గారు రాజమహేంద్రవరము తాలూకాబోర్డున కధ్యక్షులుగను, సభ్యుడుగను నియమింపబడిరి. ఆదోని తాలూకా బోర్డునకు యెమ్మిగనూరు ఖాన్ సాహెబు మహమద్ బేగ్ సాహెబు బహదూరువారు సభ్యులుగా నెన్నకొనబడిరి. శ్రీకాకుళం తాలూకాబోర్డునకు గుడివాడ వేంకట వరదరాజులు శ్రేష్ఠిగారు సభ్యులుగా నెన్నకొనబడిరి. భీమునిపట్టణం పురపాలనాసంఘమునకు చిలక సంజీవ రావు నాయుడుగారు సభ్యులుగా నెన్నకొనబడిరి. గుత్తితాలూకా బోర్డునకు వై. కేశవమూరిని వైసు ప్రెసిడెంటుగా నియమించిరి. గోదావరిజిల్లా బోర్డునకు దండి లల్లా శోషిగారు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. వైజిల్లాబోర్డున కే. జొన్నలగడ్డ వేంకటసుబ్బరావుగారుగూడ సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. ఏలూరు రంగయ్యగారు బెజవాడతాలూకా బోర్డునకు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. మరుపాంరాజుగారి మంత్రి యగు ఆతి అప్పడుపంతులుగారు విశాఖపట్టణంజిల్లా బోర్డునకు మరల సభ్యులుగా నెన్నకొనబడిరి. ఆర్. సీతారామరావు గారు వేరుపనిమీద పోయినందున యం. వేంకట్రామయ్యగారు అనంతపురం శాఖకు ప్రాతేవనరీ సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగా నియమింపబడిరి. ఫిబ్రవరి 2 తేదీ మొదలు, చక్రవర్తిగ్రామం బోధనాపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడగు సీతారామయ్య యూత్ గాంధీ కరువదియేడు దినములు సెలవయిబడినది. చత్తూరుగోయల వట్టూరులో గౌరవ విధి కుట్రవలన,

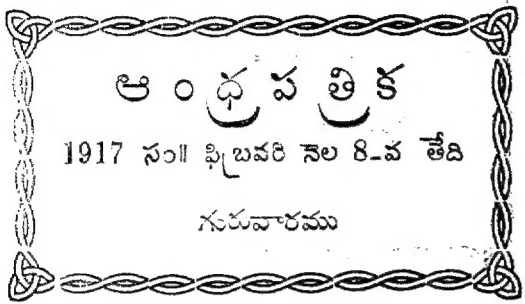
స్థానిక వార్తలు

(౧) జరుగబోవు సభలు మున్నగునవి. ఫిబ్రవరి 11 ఆదివారము. ఎగ్మూరు బాలికా పాఠశాల 8 వ వార్షికోత్సవము } సాయం. 8-45. 12-వ తేదీ సోమవారము. మ్యాజియం థియేటరులో 'నెంటు జార్జి' హామవారి వార్షిక సభ. } సాయం. 5-30. లంజుమాన్ ఇ. ముఫిద్ ఇ. టల్లాహి ఇస్లాం సంఘము:— పూర్వము చెన్నైలో హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా వుండిన 'ఫెయజ్ బుద్దీన్' తయ్యబ్దీగారు వైసంఘమునకు 50 రూ॥ల విరాళము పంపిరి. వచ్చుచున్న క్లబ్బు:— ఈ క్లబ్బువారి వార్షిక వ్యాపారము క్రిడలు రాబోవు మంగళవారము మధ్యాహ్నము నుండి ప్రారంభమై దక్షిణ భారత వ్యాపార సంఘమువారి స్థలమునందు జరుగుచుండును. గౌ॥ న్యాయమూర్తి ఆబ్దుల్ రహీంగారి రక్ష్యక్షత వహింతురు. పారిశ్రీక కాన్ఫెరెన్సు జనరలు గారు:— పారిశ్రీక కాన్ఫెరెన్సు జనరలు సర్ మీర్జా దావూద్ ఖాన్ కె. సి. ఎన్. ఐ గారు కలకత్తా మెయిలులో ఈముదయము చెన్నై ప్రెసిడెన్సీ హంటర్స్ గోడౌన్ నందు 5 వ నెంబరు ఇంటనుండు కాన్ఫెరెన్సు ఉద్యోగి అతిథిగానుందురు. ముత్యాలపేట ఉన్నత పాఠశాల:— ముత్యాలపేట ఉన్నత పాఠశాల సాహిత్య సంఘమువారు ముగ్గులు ఫైనలు పరీక్ష కుపయ్యక్తులగునట్లు కొన్ని యువన్యాసముల నేర్పాటు చేసిరి. ఈ సాయంకాలము కులశేఖరం పిల్లగారు ఇంగ్లీషు సవిస్తరపాఠ (డిక్షనరీ) గ్రంథములను గూర్చి యుపన్యసించురు. కాంగ్రెసు సంఘమువారి సంస్కరణోద్యమము:— ఈవిషయమునుగూర్చి గోల్డేహాల్ లో ప్రతి శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము 5-15 గంటల వరకు లేర్పాటు చేయబడినది. 9వ తేదీ శుక్రవారమునాడు ఆనిబె నెంటుయ్యగారు "కాంగ్రెసు స్థాపనమునకు పూర్వ మున్న భావము" అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసించెదరు. మ్యూనిసిపలు బిల్లు చిత్తు తీర్మానము:— తిరువళ్ళీ క్షేత్ర మ్యూనిసిపలు సంఘమువారు మ్యూనిసిపలు బిల్లు చిత్తుతీర్మానము సందర్భమున ఈదివస సాయంకాల మొక బహిరంగసభ నేర్పఱచిరి. కె. వ్యాసరావుగారు "ఈ బిల్లు ప్రకారము కార్పొరేషను ఏర్పాటు" అను విషయమును గూర్చి కెల్లాలు హాల్ లో నుపన్యసించురు. గౌ॥ ఎమ్. రామచంద్రరావు గారి రక్ష్యక్షతలై యుండురు. సామ్రాజ్య సమావేశము:— 'దేశీయ వ్యవసాయ' యొక్క రాష్ట్రీయోపసంఘమువారు కడపన 5-వ తేదీనను వేతన యాక్రింది తీర్మానము ప్రసంగించిరి:— సర్ ఎన్. డి. సింహా గారును బికనీరు మహారాజుగారును సామ్రాజ్య సమావేశములో హిందూదేశ రాజ్యాంగ మంత్రికి తోడ్పడుని మిత్త మెన్నుకొనబడుటను దేశీయవ్యవసాయ యొక్క, చెన్నై రాష్ట్రీయోపసంఘమువారు మనః పూర్వకముగా ఆమోదించును అయెత్తు కొనబడినవారు సామ్రాజ్య మహాసభాసభ్యులుగా సంగీకరింపబడెదరని యింకనుతలంపు చున్నారు. గవర్నరుగారి ఆంధ్రదేశ పర్యటనము:— శ్రీ గవర్నరుగారు ఈ సెల 17-వ తేదీ రాత్రి స్పెషలు బండిలో నెంటులుట్టేవనునుండి బయలుదేరి 18-వ తేదీ సాయంకాలము బాబ్బిలి చేరుదురు. మరునాడు సాలూరుకు బోయి, అక్కడనుండి 20-వ తేదీన బయలుదేరి జయపురము చేరుదురు. జయపురమునందు 2 దినములుండి వారు 22-వ తేదీన ఇంద్రావతినిదెప్పి వంతెనను తెఱచి మరునాడు జయపురముండి సాలూరుకు తిరిగివచ్చి సాలూరులో ఒక్కగంటకాల ముండి వాల్తేరుకు బయలుదేరిపోయి, 25-వ తేదీ వలెకు వాల్తేరులో నుండి 25-వ తేదీన గూడూరుగూడూరుగా వేంకటగిరికి పోయి 27-వ తేదీన వేంకటగిరినుండి బయలుదేరి మూల గూడూరుకు వచ్చి మరునాటి యువసంఘమున వారిని చెన్నై ప్రెసిడెన్సీ తిరస్కరించును.

గౌ॥ ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు ప్రస్తుతమున్న కళాశాలను వృద్ధిపఱచుటయు నని యుద్ధాంతరమున తెలుగుజిల్లాలు విద్యావిషయమున చాల నెక్కువబడియున్న వనియు, నెకండర్ విద్యను విశేషముగా వృద్ధినిందింపవలసిన యగత్యము గలదనియు, విశ్వవిద్యాలయములేక ఈయాశయు ఫలింప దనియును, రాజధానియంతటికిని ఒక విశ్వవిద్యాలయము చాల దని ప్రోత్సహించి చెప్పియుండిరి. విశ్వవిద్యాలయములను నెల కొల్పటకు విశేషవ్యయప్రయాసములు గలుగుచుగాన యుద్ధాంతరమే విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింపవలెనని సూచింపబడినది. కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారు తీర్మానమును బలపఱచుచు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయస్థాపనమునలన ప్రజల దేశభక్తి వికసించి వృద్ధినిందించుననియు, ప్రజలు ప్రస్తుతమున్న విద్యా సంస్థాపనలను వృద్ధినిందించి నూతన విద్యాలయములను నిర్మింతురనియు చెప్పిరి. 6 కళాశాలలలో పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ మేర్పఱుపబడినప్పుడు ఆంధ్రదేశమున నిన్ని కళాశాల లుండగా విశ్వవిద్యాలయ మేల అవసరము గాదో తెలియుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయము లేనిది కాస్త్రసాంకేతిక విద్యల యభివృద్ధి కిక చేరుమాగ్గును లేదు. రామచంద్ర రావుగారు తీర్మానమును బలపఱచుచు విద్యాశాఖ డైరెక్టరు గారు తెలుగుజిల్లాలలో విద్యావిషయమున శ్రద్ధ బానుటకు కృతజ్ఞతను చెల్లుచు విశ్వవిద్యాలయ తీర్మానము విషయమున తెల్పిన భావము బాగుగలేదని నుడిచిరి. ఈతీర్మానము చిరకాలభ్య మగు నాదర్శముగా నుపపాదించబడలేదు. ఉత్తర జిల్లాలనుండిఎందఱో విద్యార్థులు స్వదేశమువిడిచి విదేశమున విద్య నేర్చుకొనుచున్నారు. వారిస్థితులను బాగుపఱచుటయే ఈ తీర్మానమునందలి యుద్దేశము. విశ్వవిద్యాలయ ప్రయత్నము విశేషవ్యయ ప్రయాససాధ్యము. విద్యావ్యాప్తనమునకును, ప్రజల విద్యాభివృద్ధికిని పరిపాలకులు పూచీగలవారు గాన ప్రభుత్వమువారు తక్షణము విశ్వవిద్యాలయ సమస్యను విచారింపనుపక్రమింపవలెను. గౌ॥ పి.కె.వి.గారు తీర్మానమునకు తమ యసమ్మతి సెలంగుచు తమకు తీర్మానముపట్ల సానుభూతి యున్నను తీర్మానము అకాలమున నుపపాదించబడిన దని చెప్పిరి. చెన్నై పురి విశ్వవిద్యాలయములను ఒక్కొక్క భాషాదేశమున కొక్కొక్క విభాగముగా భాగింపవచ్చును. ఇట్లు భాగించిన యెడల పని యెట్లు జరుగునో చూడకుండనే విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనము నుపక్రమింపగూడదు. ప్రభుత్వమువారు దేశమునందు పాఠశాలలను నిర్మింప బూతుకొనునెడల, సాధారణముగా విద్యావిషయ కార్యమునకు భంగము గలుగను. పరిశ్రా విశ్వవిద్యాలయమునే కోరి తి మనియు దానికంతగా కృయ మన సరము కాదనియు, ప్రస్తుతమున్న కళాశాలలు చాలుననియు, ఈ విషయమున చెన్నై పురి విశ్వవిద్యాలయము వారి యభిప్రాయము నడుగుట యవసరమనియు మార్గనారాయణరావు గారనిరి. దత్త మండలముల పక్షమున శివరావుగారు మాట్లాడుచు విశ్వవిద్యాలయా వ్యక్తతను వివరించిరి. ఈవిషయమున చెన్నై పురి విశ్వవిద్యాలయ సెనేటు సభవారి యభిప్రాయమును ప్రారంభమున తీసికొనవలెనని మార్గనారాయణరావు గారు సవరణ నుపపాదించిరి. సదాసిన భట్టుగారు సవరణ ననువదించిరి. ఎట్టి విశ్వవిద్యాలయము కావలయునో తెలియుటలేదనియు, పరిశ్రా విశ్వవిద్యాలయమునే సభ్యులు కోరిరనియు, అట్టి విశ్వవిద్యాలయము నేర్పఱుపనెడల అది అజన విశ్వవిద్యాలయమువలె యుపయోగకరముగా నుండవలయుననియు, తెలుగు గ్రాడ్యు పట్లనే వృద్ధిచేసికొనుటకు కోరునెడల పిందూదేశ ప్రభుత్వమువారిట్టి విశ్వవిద్యాలయ ప్రయత్నములను లక్ష్యము చేసిరనియు ప్రోత్సహించుచు చెప్పి తెలుగుజిల్లాలలో విద్యా వ్యాప్తనకు ప్రభుత్వమువారు చేసిన ప్రయత్నములను వివరించిరి. తెలుగు జిల్లాలకు విశ్వవిద్యాలయ మగత్యమని స్థానిక ప్రభుత్వము వారు హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారికి కిఫాయ్ చేయజాలరు గాన తీర్మాన మంగీరింప బడవని సోపగారనిరి. అధ్యక్షులు తీర్మాన విషయమున సభ్యుల యత్నాహమును గొనియాడి సమయము గలిగినప్పుడు చేతిలో కావలసినంతసామగ్రి ఉండుకాలమున విశ్వవిద్యాలయ విషయమున ప్రభుత్వమువారు యోచింతురని నమ్మకము చెప్పిరి. అనంతర ముపపాదనలకు తమ తీర్మానమును వివరింపగోరిరి.

విషయానుక్రమణిక.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము	2
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము	3-4
స్థాపక వార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసములు	
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము	6
తెలుగు విద్యార్థుల యువ వ్యాసము	7
విద్యోగ పాఠశాల సంగ్రహము	
విద్యోగ పాఠశాల	8,9
చెన్నపురి శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రములు	11-12-13 12 13
జాబులు	18

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము.

సూ॥ ధూ॥ వేంకటపతిరాజుగారి తీర్మానము.

కార్యోపక్రమణమునకు అవసరముకారణము. అనసరము గలిగినపుడు కార్య మేదో విధమున ప్రారంభమగును. దేశమునందు కరవేర్పడి ప్రజలు అన్న పానాదులు లేకుండు కష్టపడునపుడు పాలకులు కరవుబ్రష్టుల నిచ్చెదరు గాని పంచభక్ష పరమాన్నములను సమకూర్చురు. దేశమునందు విద్యాతామ మేర్పడినపుడు విద్యాతామమును తొలగించుటకై ప్రయత్నించుట వివేకముగాని విద్యాభాగ్యదశకై వేచియుండుట వివేకముగాదు. ఆంధ్రదేశమునందు విద్యాతామము గలదు. ఆ తామదేవతను తొలగించి సరస్వతీదేవిని స్థాపించుటకై ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమే శరణ్యము. గతించిన ఆంధ్రమహాసభలయందు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయముయొక్క యవసరము చర్చింపబడి సభా మోదమును బడసినది. ఆ విషయమునే మా॥ భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజుగారు శాసననిర్మాణ సభయందు దీక్షింపి తీర్మానరూపమున ప్రతిపాదించిరి.

“(క) యుద్ధాంతర మాంధ్రమండలములకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకై ఈ ప్రభుత్వము వారు హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారిని హెచ్చరింపవలె ననియు, ఈ కార్యమును ద్రవ్యోపపత్తి ననుసరించి, సారస్వతమునకును వ్యక్తులకును సంబంధించిన పాఠశాలలను కళాశాలలను ఆంధ్ర మండలములలో నధికముగా పెట్టరలెననియు, ఈ సభవారు విధానము చేయుచున్నారు.”

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనావసరమును గురించి వేంకటపతిరాజుగారు చేసిన ప్రసంగము గంభీర భావభరితమైయున్నది. “ఆంధ్రులు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును కేవల మభిమానమును బూని కోరుటలేదు. వారి పురోవృద్ధి కిది ప్రథమ సాధన మని నమ్ముచున్నారు. ప్రజాక్షేమమున కవసరమైన సంస్కరణములందు నిది అగ్రగణ్యముగ నుండదగినది” అని రాజుగారు తెలిపిన భావమునందలిత యోక్తి కొంచెమైననులేదు. ఆంధ్రులు 1,70,00,000 కలరు. 340 లక్షల భూమిని స్వీకరించుచున్నారు. 83,000 చదరపుమైళ్ల ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొని యున్నారు. అయినను విద్యావ్యాపనమునందు దాంధ్రదేశము వెనుకబడి యున్నది. చెన్నపురిరాష్ట్రమునందు గల 13659 విద్యార్థులందును 1650 మందియును, 3087 బి.ఎల్. లందును 320 మందియును, 39 ఎమ్.ఎల్. లందును 1 మందియును, 392 ఎల్.ఎమ్.ఎస్. లందును 22 మందియును 147 బి.ఎస్.సి. లందును 10 మందియును ఆంధ్రులుగలరు. చెన్నపురిరాష్ట్రమునందు

చెన్నపురి గాకను శేషించిన మండలములందు 1,35,288 ఆంగ్లవిద్యార్థిక్షేత్రము గలరు. అందు తెలుగుజ్జులలో 48,043 మాత్రముగలరు. తెలుగు దేశమునందు 3 మొదటి తరగతి కళాశాలలు 8 రెండవతరగతి కళాశాలలు 49 ఉన్నత పాఠశాలలు 14,424 ప్రథమపాఠశాలలు గలవు. ఇతర ప్రాంతములందు విద్యార్థుల సంఖ్యయును పాఠశాలల సంఖ్యయును నధికముగ నున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు దేశవిస్తీర్ణమునకును ఆదాయమునకును తగినరీతిని విద్య వ్యాపించుట లేదని విషయమును విమర్శించిన వారలకు దెలియుచున్నది. ఈ దుస్థితికి గారణము సాకార్యాభావము గాని ఆంధ్రుల జడభావము గాదు. అవకాశములు లేనపుడెవరును చేయగల దేదీయును లేదు. విద్యాపాఠ్యములు ఇంతవరకు తెలుగుదేశమునందు గల్పింప బడకుండుట కేమి కారణంబులు దోడ్పడినను ఇంతవరకును చూపిన యలసత్వమునకు ప్రత్యుపకారముగ నాంధ్రదేశమునందు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట పాలకులకు ధర్మము. ఆంధ్ర దేశమునందు విద్యావ్యాపనము చక్కగ జరుగనందున నుద్యోగాదులు విశేష భాగ మాంధ్రే తరులవశమై ప్రజలయందు దసంతృప్తి గలుగుచున్న దనుటకు వేంకటపతిరాజుగారు దాహించిన సర్ అలెగ్జాండరు కాన్హ్యూగారి నందియాలు ప్రసంగము లోని వాక్యములు ప్రమాణములు. ఆంధ్రులు కోరునది సమానప్రతిపత్తి గాని ప్రత్యేకలాభములు గాదు. ఇతర ప్రాంతములకు గల విద్యాపాఠ్యములను ఆంధ్రదేశమునకును గల్పింపు డని ఆంధ్రులేకగ్రీవముగ గోరుచున్నారు.

విశ్వవిద్యాలయములను భాషాప్రయుక్తవిభాగముల ననుసరించి నిర్మించుటవలనను దేశభాషలు వికసించుటకును విశ్వవిద్యాలయము గల ప్రదేశమునుండి దేశభాషాముఖమున విజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుటకును మార్గ మేర్పడును. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము వంగదేశమునకు మధ్యభాగమునందుండుట జేసి వంగభాషా వికాసమున కనుకూలముగ నున్నది. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము శుద్ధద్రవిడాంధ్రభాషలను వాడే ప్రదేశములకు ధూరమునందున్నది. ఈ స్థితివలనను నుభయభాషలకు వికాసముగలుగుట కవకాశము లేదు. విశ్వవిద్యాలయములందు లభ్య మగు విజ్ఞానము ప్రజలకు ప్రసరించినపుడే విశ్వవిద్యాలయములవలన దేశమునకు ప్రయోజనము గలుగుచున్నది. 220 లక్షల ఆంధ్రులందు విజ్ఞానము వ్యాపించుటకై భాషాప్రయుక్తభాగముననుసరించి విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుట యవసరము. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు ప్రస్తుతస్థితియందు దాని నిర్వహణభారముదు స్తరమగుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయోపయోగమును హెచ్చించుటకై విభజన మవసరమని విద్యాశాఖాధికారియును తలచుచున్నాడు. విభజనమునకు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట మంచిమార్గము. విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమునకు తగిన ద్రవ్యము కళాశాలలు విద్యావంతులు లేరని అధికారులు తెలుపుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణమువలన నివి సులభసాధ్యములు గాగలవు. ఈ వసతులుగలిగిన తరువాతను విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింపవలయు నన్నచో నాతకాలమున కీవసతులుగలుగునో నిర్ణయించుట దుస్తరము. విశ్వవిద్యాలయస్థాపనము శీఘ్రకాలమున స్థాపించుట దుస్తరమైనను ద్రవ్యాపవత్తి ననుసరించి కళాశాలలను పాఠశాలలను స్థాపించుట కేర్పాటులను చేయుడని వేంకటపతిరాజుగారు కోరిరి. రావుబహదరు రామానుజాచార్యులుగారు “ఆంధ్రదేశ సాధరణకు వారి విద్యాశిక్షణమున

దాని నిర్వహించుటకు తోడ్పడుట యాహ్లాదకరము నియును, సంయుక్త భారతసామ్రాజ్యమున కొక యంగమైన ప్రత్యేకరాష్ట్రము సాంధ్రులు బడయుదురు గాత!” అని వాక్రుచ్చుచు ఈ తీర్మానమును ఆమోదించిరి. మా॥ వ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు, మో. రామచంద్రారావుగారు, కె. ఆర్.వి. కృష్ణారావుగారు, ఆ. సూర్యనారాయణరావు గారు, పి. శివరావు గారు తీర్మానమును బలపరచిరి. విద్యాశాఖాధికారి ప్లో ను గాదు తీర్మానమున కసమ్మతమును తెలిపిరి. మధ్యమ పాఠశాలలను స్థాపించేడి భారము ప్రజలపై నున్న దనియును, పాలకులు తెలుగుదేశపు విద్యార్థిత్విని గమనింజిరి మధ్యమతరగతి పాఠశాలలను స్థాపించుచున్నారనియును, రెండవతరగతి కళాశాలలను మొదటి తరగతి కళాశాలలను జేయుటకు ద్రవ్య మవసరమనియును, రెండవతరగతి కళాశాలలను మొదటి తరగతి కళాశాలలనుగ జేయుటకై ప్రజలు శ్రద్ధను వహింపవలయు ననియును, ఇదంతయును ఫలించినపుడు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము సాధ్యమనియును, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము దుస్సాధ్యము గాకపోయినను అనతికాలమున సాధ్యము గాదనియును, పాలకుల కీ విషయముపట్ల ప్రతికూలభావము లేదనియును ప్లో ను గారు తెలిపిరి. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారు పాలకు లాంధ్రదేశమునందు విద్యావ్యాపనమును జేయుటకై శ్రద్ధను బూనుచున్నారనియును, ప్రజా ప్రతినిధులు విద్యావ్యాపనమును జేయుడని కోరుట సమంజసముగ నున్నదనియును, తీర్మానమునందలి భావము లాచరణయోగ్యములు గావనియును, ఇట్టి తీర్మానమును వర్తమానసమయమునందు సామ్రాజ్య పాలకుల కంపుట యప్రతస్తమనియును కాలము పరిపక్వమై ద్రవ్యము సమకూరినపుడు ఈ యుద్దేశములు ఫలవంతము లగు నను విశ్వాసము గలదనియును అభిప్రాయమును తెలిపిరి. అనంతరము వేంకటపతిరాజుగారు వారితీర్మానము నుపసంహరమును జేసిరి.

శాసననిర్మాణ సభయందలి ప్రసంగములను జదివిన వారలకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము పట్ల నిరాశ గలుగుట సహజము. ప్రాథమిక విద్యావ్యాపనమునకు మధ్యమ విద్యా వ్యాపనమునకు సాంకేతికవిద్యావ్యాపనమునకు విశేషమైన ద్రవ్య మవసరముగ నున్న సమయమునందు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమునకై పాలకులు ద్రవ్యమును వినియోగించుచు రనుట కలలోని వార్త. ముఖ్యముగ యుద్ధమువలన నీవిషయము దురారాధ్యమైనది. మా. ప్లో ను గారు శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారు విద్యావ్యాపనోద్దేశము క్లాఫ్యుమని నుడిపిరి. కాని పాలకులకు మాత్ర మీ విషయనిర్వహణము చిరకాలమువరకు దుర్భరమని తెలిపిరి. పాలకుల సహాయమును నమ్మి విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమున కెదురుచూచుటవలన నేమియును ప్రయోజనము గలుగదు. గవర్నరుగా రీవిషయమును స్పష్టముగ దెలిపిరి. ఆంధ్రదేశమునందు విద్యాలయములు కళాశాలలు వ్యాపించుటకును విశ్వవిద్యాలయము స్థాపిత మగుటకును నాంధ్రులు స్వయంసాహాయ్యమును నమ్మి పాటుపడవలసి యుదురు. ఆంధ్రదేశమునందు విద్యాభిమానులైన జమిందారులు, శ్రీమంతులు గలరు. ధర్మలింగముగారిని బోలిన దేశాభిమానులుపడుగురుచేరి ధనసాహాయ్యమును చేసిన విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనము సాధ్యము గాగలదు. పాలకుల క్రియలేని సానుభూతి భావమున కైనను ఆంధ్రులు కృతజ్ఞతను తెలుపవలసి యుదురు. ఆంధ్ర విద్యావిధానవికాసమునకును ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమునకును ఎన్నితరములు గావలయునో జేవున కెరుక.

నిన్నటి బెసంట్లమొగారి యువనాథుడు.

పల్లికుసర్వీసు కమిషనువారి రిపోర్టునుగురించి శ్రీమతి బెసంట్లమొగారు నిన్న సాయంత్రము గోఖలేమందిరమున నొక మహాపన్యాసము మొనరించి కమిషనువారు స్థాపించబడిన సిద్ధాంతములను చూడముచేసి, ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు సంబంధమయిన సిఫారసులు దేశీయల తృప్తి కై విభూతమును గలిగించుచున్నవో బెసంట్లమొగారు చూపించిరి. ప్రారంభమున కమిషనురులు 1886 వ సం॥ నుండి భారతజాతీయ జీవనమునందు గాఢ తరహానమార్పులు కలిగినవని వ్రాసిరి. ఈ వ్రాతను జదివిన వారికి నోరూరి, ఏమో పేలు చేయబోవుచున్నారని తలంచెదరు. కానిచదివిన కొలదిని వారి సంకుచితస్వభావము, వారి ప్రాస్వద్ధ్యుని, వారి కృపణవృత్తి బయటపడును. 1882 వ సం॥ రిపు ఛార్జును యొక్క, శ్రీ విక్టోరియా మహారాణి వార్షికములను, శ్రీవిక్టోరియా చక్రవర్తి, జార్జి గాజ రాజేశ్వరుల పనితీరుగూడములను ఉల్లంఘించ వలసినదని శ్రీ రాజచక్రవర్తిగారికి వీరు ఈ రిపోర్టుమూలమున సిఫారసు చేసి యున్నారు. ఎగ్జాంప్లూను తమపాలనము క్రిందనున్న ప్రజలు శక్తిపంతులయిన కొలదిని ఏ యుద్వోగమునయినను వారి కొనసాగినదనుని పార్లమెంటు వారును, రాజాధి రాజులును జెప్పి యున్నారు. ఈ కమిషనువారు సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగములకు భారతీయులు పూర్ణముగ నర్హులని యొక్కొనుచు, ముప్పాతికవంతు యుద్వోగములు ఆంగ్లయావములకే యొసంగవలసిన దని శ్రీ చక్రవర్తిగారికి యవదేశించుచున్నారు. పూర్వముచేసిన పవిత్ర వాగ్దాన శాసనములు పనికిరాని కారితములనిచించి పార్లమెంటు వారి ముఖమునను, సామ్రాట్టుని పాదములకడను పారవేసినట్లయినదనియు, ఇంతకుపై ఘోరమున్నదా యనియు బెసంట్లమొగారు నొక్కివక్కాణించిరి. ఈ కమిషనురులు గోఖలే మహాపన్యాస మరణమున కయి దుఃఖించుచు ఆతని యభిప్రాయములను కొనసాగించితిమని చెప్పజూచుట పరిహాసాన్నిదము. అబ్దుల్ రహీముగారు వేరుగ వ్రాసిన రిపోర్టులోని యంశములు మొత్తముమీద గోఖలే గారితో చర్చింపబడి, వారి సమ్మతమును బడిసిన వనిన మాటలు నిజమగును. కమిషనురుల మాటలు కాజాలవు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు పేసిన రయిలుమార్గములు, త్రవ్వకాలునలు, పోయించిన రోడ్లు, స్థాపించిన తంత్రీ కార్యాలయములు, పోస్టాఫీసులు దేశభివృద్ధికి సూచకము లని కమిషనురులు వ్రాసిన మాటల నెత్తుకొని గోఖలేగారేమనెనదియు బెసంట్లమొగారు చెప్పిరి. ఇవి యన్నియు ప్రజలలాభముకంటె ప్రభుత్వమువారి సుసర్వస్వమునకు ముఖ్యమయినది. వారి లాభము నుండి విరు కొంత పొందినప్పుడు దానిని గొప్పగ జెప్పుకొనుటలో విశేష ముండదు. సముద్రవ్యాపారము ఆంగ్లవర్తకుల హక్కులే మయియుండుట చేత సముద్రమునకాఖిగో దొరలేయుండుట యవసరమని కమిషనురులు చెప్పిరి. ఆంగ్లవర్తకుల వ్యాపారము వారి దేశజల చేతిలో తేమముగ నుండు నని వీరి తలంపు. బ్రిటిషువారి ముప్పుదికొట్ట ప్రజలజేమము వారి దేశస్థుల చేతిలోనే యుండుట యవసరము గాదాయని యువనాథునకు రాలు ఎదురుబాణమును వేసెను. మొట్టమొదటి నుండి చట్టచివర వరకును ఈ కమిషనురులు యెంతమంది ఆంగ్లయోద్యోగులను తగ్గించకుండ నీ దేశమం దుంచవచ్చునా యని సమర్థించుటకు బాధపడిరి. అబ్దుల్ రహీముగారికి పట్టినబాధ ఎంత

స్వల్పసంఖ్యను ఇంగ్లండునుండి తీసికొని రావచ్చునా యని. దృష్టాంతము లీవిధముగ నున్నప్పుడు రహీముగారు వేరుగ రిపోర్టును వ్రాయుటలో ఆశ్చర్యములేదు. ఆంగ్లేయులు ఈవేళనుండి శేపుపోవు వారు. వారిజీతము లపరిమితము. పనిని నేర్చుకొని, వృద్ధిలోనికి వచ్చి, వ్యవహార జ్ఞానము కలిగి, వారి యనుభవము దేశమునకు పనికివచ్చునయమున పక్షులవలె పింఛనులతో చివ్వునలేచి స్వదేశమునకు వెళ్లుచున్నారు. అందుచే ధనవృద్ధి, అనుభవవృద్ధి, దేశమునకు కలుగుచున్నదిగాన విరివి ఎంత తక్కువగ దిగుమతిచేసిన అంత లాభకరమని రహీముగారు రిభిప్రాయపడుచున్నారు. విద్యార్థులకు లకును, ప్రజాసమూహమునకును సన్నిహిత బాంధవ్యము లేదనియు, ప్రజలరక్షకులు ఆంగ్లేయోగులనియు మోపబడుచున్న సేరమునకు రహీముగారు నోరెత్తుకుండ జవాబుసంగిరి. ఇన్ని సంవత్సరము లీదేశములో కాపురమున్నను చూటితిని వెయ్యికిని ఎవరో ఒక్కవొరగాడు ప్రజలహృదయములను చక్కగ గ్రహించి సానుభూతిని జూపుచున్నాడు. దేశభాషలతో గట్టిపరిచయ ముద్వోగులకులేదు. వీరుదేశమునందు శాశ్వతముగ నుండు వారు కారు. అట్టివారు ప్రజాప్రతినిధులగుట విపరీతము. లండను పరీక్షలో వయస్సు 17 మొదలు 19 వరకును తగ్గించి భారతీయ యశావనులచ్చటికి పోకుండ జేసినారు. అచ్చట 19 సంవత్సరములకురవాండ్రను విశ్వవిద్యాలయములలో జమవకుండనే ఈదేశమునకు పంపి, 30 సంవత్సరములు నిండక పూర్వము జిల్లాల నేలు రాజులుగను, ఉరి శిక్షను విధించగల దండనవిధాయకులుగను జేయుచున్నారు. ఈ పాలకులకు ప్రజలతో సంబంధ బాంధవ్యములు లేవు. సానుభూతి లేదు. ఈ నైపరీత్యము లోకములో మరెచ్చటను లేదు. దానిని తొలగించుటకయి సగము ఉద్యోగముల నయిన దేశీయుల కొనసాగకుండుట అన్యాయమనియు, స్వపరిపాలనాదోళనమే దేశమునకు ముక్తిని సుపాదించుననియు బెసంట్లమొగారు జెప్పిరి. ఆంగ్లేయోద్యోగుల జీతములు సాలుకు 42 లక్షలు పృథ్వి చేయమని సిఫారసుచేసి పేద ఇండియాపై చాల కనికరము నివిధముగ కమిషనురులు చూపుటయే ఈదేశమునకు వీరి రిపోర్టు కలిగిన మహాపాపకారమని బెసంట్లమొగారు పరిహాసించిరి.

(౧)

చెల్లవచ్చు చంపుట. సింహళీష్వరములో వీరలకు చాల కాళ్ళి, తేనుకు, రబ్బరు మొదలగు తోటలు గలవు. ఆతోటలలో పనిని జేయుటకయి కూలీలను ఈ రాజధానినుండి తెప్పించుచుందురు. ఈ కూలీలందఱు కేస్త్రీలు ఉంగరు. ఈ కేస్త్రీలు సాధారణముగ కాబూలీలు, ఆఫ్ఘనులు. ఈ మనుష్యులు సర్వములని అందరికిని తెలిసిన విషయమే. చెల్లవచ్చు అనకత్త్రీ ఎర్రాట యెద్దెటలో పుచ్చుచున్నది. పరదోహన పనిచేయుటకు వెళ్తురు. ఈ వెనకట మెస్త్రీ ఆఫ్ఘన్ జిల్లాలో ఖాన్ వొసిలు అనువాడు వచ్చి "ఏమి ఎండునలన నీవు పనిచేసిన వెళ్ళలే"దని యడిగెను. శేపు వెళ్లదని ఆ వె జవాబుచెప్పెను. అంటే జిల్లాలుఖాను తుపాకితో నామెను కాల్చి చంపి పరుగెత్తెనని మునియమ్మ అను సాక్షి చెప్పినదని "సిలోసీసు" పత్రిక వ్రాయుచున్నది. జిల్లాలుఖానుకు కాండి ముఖ్య న్యాయస్థానములో జడ్జిను ఎన్ని నుగారితలనను, ఇంట్లో జ్యోతిర్లనను వివాహించెను. జ్యోతిర్ల హంతకుడు హత్యను జేసినాడని యభిప్రాయ మొసంగి యడుకయిన కృత్యమును జేసినాడని చెప్పిరి. అంతటి న్యాయస్థానము గూర్చి రూపుమును జరిమానాను హంతకునికి నిధించెను. ఆసామును తక్షణమే హంతకుని తోడిఆఫ్ఘనులు ప్రహరించి వారిని దోడ్కొని పోయిరి. చెల్లవచ్చు చంపునంత జ్యోతిర్లమునకు ఆఫ్ఘను దోడికట్టుటకయి యంతకుంటె బలవత్తునైన కాణము లుండి తీరవలయును. నేను పనిచేసిన పోననినంతనే కాల్చిచంపినాడని నమ్ముటకు సాధ్యమవున్నది. ఆ కాణము లేవో "సిలోసీసు" పత్రికలో కానబడుటలేదు. ఎంతబలవత్తునైన కాణము లున్నను నిరాయుధురాలును, అబలయునగు చెల్లవచ్చును దున్నపోతువంటి ఆఫ్ఘనుడు చంపుట ఘోరము.

వార్తలు, వ్యాఖ్యలు.

గత సంవత్సరము జనవరి నాల్గవ వారమునందు 1,38,883 అంధుల సర్కరయను ఈయేమిజనవరి వ్యావహారికము నందు 2,33,901 అంధుల సర్కరయను దిగుమతి చేయబడినది.

1916 సంవత్సరము నాల్గవ వారమునందు ఆమెరికా మొదలగు దేశములనుండి 37,38,204 బర్మానుండి 2549071 గ్యాలనుల కెక్సోసిని నూనెయను పొందూబోయియును నుతి చేయబడినది. ఈ యేమి ఆకాలమునందు, కెక్సోసినినూనె దిగుమతి ఏమి మును కాలేను. స్త్రీమరులుకొన్ని నిరీకగారణము.

వైనికోపనాగములకొత్త 300 మందికి హాయిసంతోషము ఏదైన కర్మాలుపుమున పోకునా యని ప్రభుత్వమునకు కర్మాలు జిల్లా కలెక్టరుకు ప్రభుత్వమునకు కర్మాలు నందున్న యెన్నరెహతకాలు తెలిసిన వారికి సంబంధించిన కనతిగృహములును పనికి వచ్చునని తెలియించిరి. ఈ కర్మాలు సంగ్రామ సమయమున వైనికోపన పోయినట్లు యుక్తమే కాని పాతకాలకన్న ముచ్చటగానును వారికి కలెక్టరునూ యని సూచనముగలవును. వైనికోపనమున సాఫ్ట్ పరిత్యాగములగు స్టాఫ్సు, క్లయ్, కిల్లెక్ మొదలగు ప్రముఖులు తాము చేరు నివాసముల కేస్సోసినిని తమగృహముల నిచ్చిన కాగుగా నుండును. వారు కెలలో ఆనేకదినములు జిల్లా ముఖ్యపురములందుండెను. కాన వారికి ఆ నివాసములు లేకన్న నష్ట మేమియును నుండదు. అడిగిన యెడల తమ గృహముల నిచ్చుటకు బంగనపట్టనవాలుగారును జటప్రాలు రాజుగారును సంసిద్ధులై యున్నారు. ఇట్టి పను తులందగ కలెక్టరునూ యెన్నరెహతకాలలను నూచించుట కడు హాద్యముగా నున్నది.

చెన్నపురి రాష్ట్రమునుండి 1916 సంవత్సరమునందు ఏప్రిలునుండిజూలైవరకుగా 16,00,717 లుమొలత అడిగినాని కొట్టుకొనుచునుతి చేయబడినది. అందు 1,23,40,440 మొత్తమునకును గ్రేటుబ్రిటనుకు, 1,86,528 ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు, 47,488 జపానుకు ఎక్కువై చేయబడినవి. యుద్ధ మారంభము గాక పూర్వము 3,00,000 మొత్తమునకు జర్మనీకి ఎక్కువై చేయబడుచుండెను. ఇప్పుడే వ్యాపారమంతయును నిలిచినది. అయినను 1914 సంవత్సరము నందుకంటెగట్టియలకొట్టుకొనుచునుతి 1,40,000 మొత్తము పెరిగినది. వీనినితాగుగానువంచెయిగలబ్రహ్మపుణ్య శాఖలోక నంతకును మనకును పాశ్చాత్యులుపంపి ద్రవ్యము నాగ్నియమనూరు. ఇవి హిందూదేశమునందుదప్ప మరే దేశములోకనువంతేవు. అన్ని దేశములకును హిందూదేశములకును హిందూదేశమునుండియే ఇవి పోవుచున్నవి. కాల్లెకుంటల పరిశ్రమలను స్థాపించుటకు విశేషమైన మూలధనము అనగములేదు. కాని సాంకేతికజ్ఞాన మనసముగ నున్నది. అనగమును బడయుటకై ప్రయత్నములనుజేసిన కలెక్టరు రాష్ట్రమునందు ముఖ్యముగ తెలుగు దేశమునందు శాస్త్రసంస్థలు ప్రష్టించుచును ప్రజలను స్థాపించిన బాధ్యును సాంకేతిక సాధన మేర్పడును.

ఆయాసము. బలహీనులకు పోలీసు ముచ్చటలను చంపుటకా ఈతోటల ఆంగ్ల య జ మా ను లు వా రి కి తుపాకుల విసంగినది ఈతోటలు, కూలీలు నిరపాయముగ కట్టపడి శరీరము తావున, తేక వైరిక వామన పొలపు కెలవూ ౧ ౨ ౩ కులీలని తిరిగి నుండు నుండు విషయల కంటె విలువచేయదని తిన్నరె న్యాయావతిమిగా ఇంగ్ల జ్యూరీయును తిర్పాడుచుట మరే నోర్యును నున్నది. ఇంగ్ల గులకున్న ముఖ్యలక్షణము న్యాయప్రయత్నము. ఇట్టి వారికి వ్యతిరేకముగ నడుచుట ఆశ్చర్యమును కలుపుచున్నది. ఈ జ్యూరీలలో ఇరవితోటల యజమానులెంతమందియున్నారో కనుగొంటిమేనిజము బయలుదేగలదు. ఇదివ్వేములలో భాగ్య తీయపనివారడను వాసునకు ఆయిగుట్టెంపు ౧౦౦౦ గల వచ్చుననియు, సింహళీష్వరములో చంపబడిన భారతీయవారి గురిచెప్పెను. ప్రాణము విడుదల ౧౦౦౦ గల వచ్చుననియు, మేటిదొరలచే నుండువు నేయబడునంతవరకును సామ్రాజ్యము లోను,లోకములోని యితర దేశములందును పుచ్చుప్రతిష్టలతో తల యెత్తుకొని నిరుగల యోగ్యుల భారతీయము నుండెను. వెంట్రుండు ప్రభువుగారు ఈచెల్లవచ్చు హత్యకు సంబంధించిన కారితములను దెప్పించి చదివి చక్షు రాజధాని కూలీల ప్రాణముల విలువ తల ౧00 యాప్యములు కాగదెనిన. ఈ దుర్మార్గుములను తాము సహింపమనియు లోటలయజమానులకు స్వస్థముగ తెలియెదగగాక యని కొనసాగున్నారు.

విరేపా మహా సంగ్రహము

అమెరికావారు యుద్ధమున ప్రవేశించుటకు నిశ్చయించుట.

పార్లమెంటు సభ—జూలై చక్రవర్తి ప్రసంగము.

0000000000000000000000

(రైటరు ఏ జెన్సీ.)

అమెరికా

అమెరికా రాయబారి.

హ్యూయార్సు, ఫిబ్రవరి 6:—జర్మనుల బెదిరింపువార ప్రకటించబడిన దినముననే అమెరికా రాయబారి కాంటు టాలోనీ స్పీకరు అమెరికాలో దిగిరి. అమెరికా జర్మనీలకు ఏకత్వమేగాని భిన్నత్వములేదు. కాన ఇతనికిగూడ వెంటనే ప్యాసుపోర్టు నిచ్చి పంపివేయవలె నని హ్యూయార్సు హెచ్చరిక వ్రాసినది.

బెర్లినులోని అమెరికావారు.

హ్యూయార్సు, ఫిబ్రవరి 6:—

ఈనెల 5వ తేదీన బెర్లినునగరమున అమెరికా రాయబారి కార్యాలయమున కలిగిన సీటి 1914వ సంవత్సరము ఆగస్టు నెలలో జరిగిన స్థితిని స్మరణకు తెచ్చుచున్నది. సలహా చెప్పడని ఆడుగుటకు అమెరికావారు గుంపులు గుంపులుగ వచ్చి పసాంలలో నిండిపోయిరి. ప్యాసుపోర్టుల నిచ్చు కార్యాలయమువారికి తరగని పనికలిగినది. బ్రిటిషువారు మున్నగు యుద్ధసంబంధ దేశములవారు వెక్కుమందిగూడ సలహా నడుగ వచ్చుటచే మరింత సంకులమైనదని బెర్లినునుండి వార్త వచ్చినది.

అమెరికాలో మిత్రము మంత్రివర్గము

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—బ్రిటిషు దేశమునందు జరుపబడిన రీతిని అమెరికాయందు గూడ మిత్రము మంత్రివర్గము నేర్పరచుటకు గూర్చి డిమోక్రటు—రిపబ్లికన్ నాయకులు వాషింగ్టను నగరమున చర్చించుచున్నారు. టాప్టె-రూటు గార్లను మంత్రివర్గమున చేర్చెదనని తెలియుచున్నది. నౌకా సంఘాత విషయములను అమెరికా పత్రికలు ప్రకటించుట మాని వేసినవి.

అమెరికా నౌకమీద ఫిరంగులను కాల్పుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—“వెస్టుయింగ్” అను అమెరికా నౌకమీద ఫాల్సైటుకు పశ్చిమమున ఒక జలాంతర్గామి ఫిరంగిగుండ్లను వదలెనుగాని అవి తగులలేదు. చమురు నియ్యకున్న మీ నౌకను ముంచెదనని జలాంతర్గామి కప్తాను బెదరించెను. అది అమెరికా నౌక కప్తాను తెలిపెను. తటస్థదేశముల హక్కులను పాటించుచున్నామని జర్మనులు చేసిన ప్రకటనము నిరర్థకమని నౌకాదళమువారు ప్రకటించిరి.

కొంటుబెరను ప్రాప్తి

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—ఈనెల 12-వ తేదీన కొంటు బెరను ప్రాప్తి వర్గము హ్యూయార్సునుండి వెడలునని వార్త వచ్చినది.

అమెరికావారి సన్నాహము

వాషింగ్టను, ఫిబ్రవరి 6:—పూర్తియగు మితివరకును నిలువ క్యాబురు మాప్తయ సామగ్రులను కొనుటకు యుద్ధమంత్రి దేశగురారు ఉత్తరపు చేసిరి.

వాయువాత్మల భద్రము.

ప్రజల యాజమాన్యమునందు దున్న వాయువాత్మా స్థానములందు అమెరికావారిని మాత్రమే గ్రహీతలనుగ నియమించువలెనని నౌకాదళాధికారులు ప్రకటించిరి. అన్నిస్థానములను ప్రైవేటాధికారులకు వశపరచిరి.

నౌకా దళమునకు ధనము

లండను, ఫిబ్రవరి 7:—నౌకలను కీక్రముగ స్వాధీన పరుచుటకు వలయు వ్యయములకు 15 కోట్ల డోలరులకు 5 ఏండ్ల వాయిదా పుర్రములను విక్రయించుటకు నౌకాదళ శాసనమునందొక సవరణను ప్రతినిధి సంఘమునందు నౌకాదళ శక్త్యాధ్యక్షుడు పాఠించెను. దొరతనమువారు కార్మికులను మరికింపవలెను. వలయు సామగ్రులను కొనుటకు కార్య విర్యాహాకో ద్యోగుల కధికారమియ్యవలెనని అతడు కోరును.

రాష్ట్రముల సానుభూతి

వాషింగ్టను, ఫిబ్రవరి 7:—వెసిడెంటు విల్సనుగారి చర్య నామాదియ రాష్ట్రీయసంఘము లన్నియును తీర్మానించినవి.

దక్షిణ అమెరికావారి భావము

రయోడి జనీరో, ఫిబ్రవరి 7:—జర్మనీ పట్ల బ్రెజిలు దొరతనమువారితో బాలివియావారు పూర్తిగా ఏకీభవించుచున్నదని బ్రెజిలు విశేషమంత్రికి బాలివియా మంత్రి వ్రాసెను.

ఉరుగ్వే ప్రజలు వెసిడెంటు విల్సనుగారిచర్య నంగీకరించిరి.

పత్రికలు గూడ సమకాలముగ వ్రాసినవి. మిత్రమండలితో చేరవలెనని దొరతనము వారిని హెచ్చరించినవి.

వెసిడెంటు విల్సనుగారి నిశ్చయ భావము

లండను, ఫిబ్రవరి 7:—వాషింగ్టను విశేషకుడు కొయిలస్పీన్ జయిటంగు పత్రికకు పంపిన వాయువాత్మలోని విషయము ఎల్లవారికిని తెలియుటకు నౌకాదళమువారు ప్రకటించిరి. అత డిటలు వాయువాత్మ సంపెను. “అమెరికావారు యుద్ధమును కోరుచున్నారని ఎవ్వరు నపార్థమును చేసుకొన గూడదు. ఈ నెల 5వ తేదీన పంపబడిన వాయువాత్మ యందలి భాగములు దీనిని స్పష్టపరుచుచున్నవి. జర్మనులు దురాగతములను ముఖ్యముగ అమెరికా నౌకలను ముంచుటను మానవలెను. కేవలము వాణిజ్య పరములగు అమెరికానౌకలను ముట్టగూడదు. బహిష్కృత వస్తువులుగల తటస్థ నౌకలను శత్రువుల నౌకలను మాత్రమే ముంచవలెను. ప్రయాణికులను నావికులను కాపాడవలెను. జర్మనులభావము సరిగ గ్రహింపబడలేదు. వారు కోరునది నిరంతర శంహారము గాదు. అనన్యగతిక నిరోధము అని జర్మనులు స్పష్టపరుపవలెను. నౌకా నిరోధ, జలాంతర్గామి శాసనముల నేర్పరచుటకు రెండు దేశముల వారు ను కలసి యొక సంఘము నేర్పరుపవలె నని జర్మనులు మానింపవలెను. అన్ని దేశముల ప్రతినిధుల సమావేశమును జరుపుటకుగూర్చి ఆసంఘమువారాలోచింప దగినది. తొందరపాటునలన దానికి భంగము కలిగినది. ప్రస్తుతముచేయబడిన అగోచరపు ఏర్పాటు జాతీయ గౌరవమునకు అసహ్యముగ నున్నదిగాన 4 అమెరికా నౌకలను ప్రత్యేకించి వానికి నౌకల మిలిసిగూర్చి వినరించినచో నియోగ్రహ ముపశమింపగలదు.

ఇంగ్లండు

జాతీయ సేవామహాసభ.

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—నేను వెస్టుమినిస్టరు మంత్రి మున ఆర్థరు హెండర్సనుగారి అధ్యక్షతన కేంద్ర జరిగినది. అన్ని ఉపాధులను త్వరలో సమకూర్చుట విజయమునకు ముఖ్యసాధనమని హెండర్సనుగారు రిగిరి.

ముఖ్యునిగు పరిశ్రమలనుండి అప్పులగు యవకులను సేనలో చేర్చుకొనిన గాని 1917 వ విజయము కలుగదు. కాన స్వచ్ఛందపైనికులు వెంటనే కావలెను. వా రెండులకు బాగుగా పనికి వచ్చెదగో ఆ పనులయందే నియమింపబడుదురు. కనీసము వారమునకు 25 పిల్లింగులకు తక్కువజీతముండదు. ఈ విధానము కొన్ని సవరణలతో అయిర్లండుకు గూడ వర్తింతునని నెవేలీ ఛేంబర్లెనుగారు రిగిరి.

పాశ్చాత్య ఖండమునందలి గొప్ప దేశములతో పోల్చి చూచిన దేశమునందు గల జనసంఖ్యయందు చాల తక్కువ భాగమును మన మొక్కరమే సేనలోనికిని నౌకాదళము లోనికిని పంపిలి మనుట స్పష్టము. ప్రాస్టుదేశమునందు 6 గురి కొక్కిరింపకుండున రణరంగమునందు న్నారు. కాని మన మితర విధమున గొప్ప సేవను చేయు చున్నాము. స్వచ్ఛంద జాతీయ సేవావిధానము కార్యకారి కాగలదు. లేనిచో నిర్బంధము నమలు జరుపవలసి వచ్చును. బ్రతుకున కాధారముగు నీ మహా సంగ్రామమున విజయము కలుగుట కన్ని తెగల వారును వారి వారి వశమున నున్న వస్తుభాతము మున్నగు వానిని ప్రభుత్వమువారి వశము చేయవలె నని కోరుటకు దొరతనమువారికి స్వాతంత్ర్యముకలదు. జర్మనుల బెదిరింపునకు దేశీయులు విరివిగ తోడ్పడుట మూలమున సమాధానము సుసంగవలెను. మనము లెక్క లేకుండ నౌకలను నిర్మించి శత్రువులు మహా సముద్రమున నెన్ని నౌకలను ముంచి నను మనకు లెక్కలేదను విషయమును స్పష్టపరుపవలెను. ఇందులకు మనము కలసి ఏర్పాటు చేయవలెను. తక్కినవారు ప్రాణములకు తెగించి పోరుచుండ స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని ఎవ్వరును తొలగి తిలకించుటకు హక్కులేదు. (ఉత్సాహము). వాణిజ్యసంఘములు చాల సహకారము సేసరించి పనిచేయుచున్నవి. నాగరకతను నిలుపుటకు కంకణమునైన దేశములకు బ్రిటను దేశము వారి దీయ గలుగుకట్లు ప్రతి స్త్రీయును ప్రతి పురుషుడును తోడ్పడవలెనని లా యడు బార్జి గారు నుడివిరి.

ధను నమలు జరుపవలసి వచ్చును. బ్రతుకున కాధారముగు నీ మహా సంగ్రామమున విజయము కలుగుట కన్ని తెగల వారును వారి వారి వశమున నున్న వస్తుభాతము మున్నగు వానిని ప్రభుత్వమువారి వశము చేయవలె నని కోరుటకు దొరతనమువారికి స్వాతంత్ర్యముకలదు. జర్మనుల బెదిరింపునకు దేశీయులు విరివిగ తోడ్పడుట మూలమున సమాధానము సుసంగవలెను. మనము లెక్క లేకుండ నౌకలను నిర్మించి శత్రువులు మహా సముద్రమున నెన్ని నౌకలను ముంచి నను మనకు లెక్కలేదను విషయమును స్పష్టపరుపవలెను. ఇందులకు మనము కలసి ఏర్పాటు చేయవలెను. తక్కినవారు ప్రాణములకు తెగించి పోరుచుండ స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని ఎవ్వరును తొలగి తిలకించుటకు హక్కులేదు. (ఉత్సాహము). వాణిజ్యసంఘములు చాల సహకారము సేసరించి పనిచేయుచున్నవి. నాగరకతను నిలుపుటకు కంకణమునైన దేశములకు బ్రిటను దేశము వారి దీయ గలుగుకట్లు ప్రతి స్త్రీయును ప్రతి పురుషుడును తోడ్పడవలెనని లా యడు బార్జి గారు నుడివిరి.

ఛేంబర్లెనుగారి యుద్ధమును సఫలముగుటకు శక్తివంత న లేకుండ పనిచేసెదమని కార్మికమంత్రి హాడ్జిగారు నుడివిరి.

16. నౌకలు మునుగుట

లండను, ఫిబ్రవరి 7:—7 బ్రిటిషు, 5 నార్వే, 1 స్పీడను, 1 స్పెయిను, 1 రష్యా, 1 డెన్మార్కు, నౌకలను జర్మను జలాంతర్గాములు ముంచినవి.

టెరిటోరియలు సేనలు మార్పులు

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—టెరిటోరియలు సేనకు జనరలు బెథునుగారి స్థానమున స్కార్లబరో ప్రభువు డైరెక్టరు జనరలుగా నియమింప బడెను. ఫ్రెంచి ప్రభువువర్గమునం దిరడు చేరును. టెరిటోరియలు సేనావిషయములు యుద్ధ సంఘము యుద్ధ కార్యాలయముల వారి యాజమాన్యమునుండి స్వతంత్రముగా ప్రత్యేక ప్రధానసేనాని యాజమాన్యమునకు మార్చబడినవి. స్కార్లబరో ప్రభువుకు టెరిటోరియలు సేనావిషయములు బాగుగా తెలియును.

ప్రాస్టు

సోమువద్ద బ్రిటిషువారు 1000 గజముల కందకములను వశపరచు కొనుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—గ్రాండు కోర్టు ప్రాంతమున మేము 1000 గజముల కందకమును 48 గురిని పట్టు కొంటిమి బ్యూకోరుకు తూర్పున మా విమానము లోక విమానశాల వై బాంబులను చేసి చాల నష్టమును కలిగించెను. మా విమానములు 2 ను శత్రువిమానములు 2 ను నేలగులినవని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

వరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—శత్రువులు ఫిరంగులనుగాల్చి పేరాయిలాలైను అడవికి వాయవ్యమున తలపడిరి. ఒక సేన మా మొదటి పజ్జిలోనికి రాగనే మేము తరిమితిమి. మేము ఫిరంగులను గాల్చి అల్పానులో ఆల్బుకర్క్కి వాయవ్యమున ఆస్పాచి రంగమున మాడుసానములయందు జర్మనుల కందకములను చీల్చితిమి. వారి సానములను ధ్వంసముచేసితిమి. మాకు నష్టములేదని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

లండను, ఫిబ్రవరి 7:—బెల్జియమునందు వెసెండలక్సు కాలవ ప్రాంతమున ఫిరంగులు హెచ్చుగ కాల్పబడినవి. మూ్యాబాకు కుడితీట్టున చేరు చేరువోట్ల జర్మను సేనాభాగములపైని గుండ్లు వదలబడినవి.

లొరైను సేన.

లండను, ఫిబ్రవరి 7:—పగాసువారి ప్రధాన శిబిరము నందున్న లొరైను విశేషకుడు లొరైనుకు పోయి చూచెను. అచట మంచు విస్తారముగ నున్నది. రాత్రి యుద్ధము చాల తగినది. కాని పైనికులకు ఆరోగ్యముచెడలేదు. వెనుకటికంటె ను వారి ఆరోగ్యము చాల బాగుగా నున్నది. తగిన జాగ్రత్త పుచ్చుకొనబడినదని ఆతడు వ్రాసెను.

రుస్సా

రష్యావారి ప్రకటనము

లండను, ఫిబ్రవరి 7:—వార్షి మిరు, వొలినిస్కు, లట్సుగల మధ్యనున్న రిసిలినుపట్టణమువద్ద బ్రాడ్కి వైరులిని మేము శత్రువులను పారదోలితిమని రష్యావారు ప్రకటించిరి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—గాడ్డా-టెవిగ్నోలో-సాను పిల్లిగ్రోనో-సెంట్రులు ఇటాంజో-గోరిజియాలలో చీకటిలో శత్రువులు తలపడి చాల నష్టపడిరి ఇటలీవారు ప్రకటించిరి.

జర్మనీ

బెర్లినునగరమున నున్న ఆమెరికావారు

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—ప్రస్తుతము ఆమెరికావారు బెర్లినునగరమున విడిచిపోవుటలేదు. ప్రెసిడెంటు విల్సను గారి లేఖవలన గొలిపినది. జర్మనులు ఆడినమాట తప్పలేదు. ఆమెరికానాకలు ప్రత్యేక సముద్రభాగములకు రాకుండునని తలం చెదనని జిమ్మరుమానుగారు ఆమెరికాపత్రికలవారికి తెలిపె నని బెర్లినురు టెగ్లెటు ప్రతిక వ్రాసినది.

తిండికి లేనివారి అల్లరి.

ఆమెస్టరుడం, ఫిబ్రవరి 6:—నిన్న నిచట తిండికి లేని వారు చాల నల్లరులు చేసిరి.

జర్మను పత్రికలు

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—జర్మనులను పంపి తటస్థులను గూడ జాలిదలపక రూపు మాపవలెనని మహాపక్షే మొనరించిన “క్రైస్టియన్ టుంగు” పత్రిక జర్మనులు ఆలుబిడ్డలను కాపాడు కొనుటకే పోరుచున్నారని ఇపుడు వ్రాయ సాహసించినది.

ఆమెరికా వారిలో నెయ్యము చెడుట మహాశ్వాసా కరమని దంభములు పలుకుచు నున్న పక్షముల బన్నముల నన్నిటిని సన్నిధిని ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి విన్నవించగలవని “కొయోలనిస్టి వాల్కను జయిటంగు” అను మతబోధక పత్రిక వ్రాసినది.

అతి చారుణమగు బాధ్యతకు ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు తలయొగ్గుచున్నారు. ఎట్టి బెదరింపులకును గూడ జర్మనులు వెరచువారుకారని “లోకలు ఆంజగరు” పత్రిక వ్రాసినది.

జలాంతర్గామి సంహారమునలన కలుగు నాపదలకు వెదవలసిన స్థితిలో మనదేశము లేదని ఫీల్డు మార్షలువాను హిందెనుబర్లగారు గట్టిగ చెప్పియుండుటచే ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి చర్యలన జర్మనులు వెనుక తీయరు అని “కొయి లన్సి” జయిటంగు పత్రిక వ్రాసినది.

యూరోపులోని తటస్థదేశములవారు గూడ ఆమెరికా వారి మాగ్గము ననుసరించిన సహనర్థకములకు పా లగుదురు. ఎటులైనను మేము తటస్థులను పాటింపము. అని జర్మను ఉదార పత్రికలు ‘బెర్లినురు టాగ్జెట్టు’ వాని స్పీజయిటంగు అనునవి వ్రాసినవి.

బ్రిటిషువారిని సంధికి సమ్మతించ జేయుట.

జలాంతర్గామి సంహారము

స్టాటహమా, ఫిబ్రవరి 6:—కడచిననెల 31వ తేదీని జరిగిన జాతీయ ఉదారనాయకుల సభయందు హెరువాను బెతుమను హాల్స్టెగు గారు ముచ్చటిం చుచు ప్రపంచ మునందు నా కల స ం ఖ్య స న్న గి లి న ది. అట్టిస్థితిలో మిత్రమండలి వారు పోరు నలుపజాలరు. నిరంకుశ జలాంతర్గా మి సంహారము ఆమెరికావారు యుద్ధమున బాగుగ తోడ్పడ గలుగుటకుముందే కార్యకారి కావలెను. దీనివలనగూడ బ్రిటి షువారు సంధికి సంసిద్ధులగునట్లు చేయజాలక పోతిమేని ఆమె రికావారు మిత్రమండలితో గలియుటవలన కలుగు నష్ట మే మియు నుండదు. ఏలన వారు ఆమెరికానుండి యూరోపునకు సేనను పంపుట సాధ్యముగాదు. దారిలో నపాయములను దా టుట కష్టము. అని సాధ్యమనినను యుద్ధనాకలు ఆమెరికా వారి సేనలకు వినియోగింపబడవలసినచ్చుటవలన మిత్రమండలి వారికి నాకలు చాలకపోవును. ఆమెరికాయుద్ధనాకలు జలాం తర్గాములను హతముచేయునేమో అనునది యొక్కటిమాత్రమే మనకు భయకారణము. జర్మను ప్రజలు సంపదకుండ నుండవలెనని జలాంతర్గామిసంహారమునకంటె గత్యంతరము లేదు.

జర్మనుల భావము

లండను ఫిబ్రవరి 6:—ఫిబ్రవరినెల ఆరంభమైనప్పటి నుండియును జర్మనుల లేఖా పరిశీలన విధానము చాలకఠినమై నది. డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు పత్రికకు హేగువిలేఖకు డిటలు వ్రాసెను. వచ్చినవార్తలనుబట్టి అన్నివర్గములందును ప్రకంప నము కలిగియున్నది. జర్మనుల కనుకొలమగు సంధి కలుగు నను కడపటి ఆశకూడ నంతరించినది. జర్మనుల అతిశయము నామోదించు కొద్దిమంది మాత్రమే సంతసించుచున్నారు. మిత్రమండలివారి పక్షమున ఆమెరికావారు చేరుదురని కెయి ౧ మొదలగునా రెవ్వరును తలంచుచుండలేదు అని ఈవిలే యుడు వ్రాసెను.

జర్మను పట్టణములందు గొప్పకలరలు.

కీలు-టూబెన్-హంబర్గ్-మ్యూనిచి పట్టణములందు గొప్ప కలరలు కలిగినవి డెయిలీటెలిగ్రాఫు పత్రికకు రూఢి వర్తమానము వచ్చినది. ప్రజలమీద గుండ్రను వదలుటకు మ్యూనిచిలోని జర్మను పైనికులు తీరస్కరించిరి. దానిపై నచట న భ్యసించుచున్న తురుష్క పైనికుల రావించి అల్లగుల నడ గించిరి. ఇది డిశంబరులో జరిగినదని యొక విలేఖకుడు డెయి లీగ్రాఫికు పత్రికకు వ్రాసెను. జర్మనీలో ఆహారపదార్థముల లోప మపరిమితముగ నున్నది. యుద్ధమును సాగించుట కష్ట ముగ నున్నది. దేశమున విప్లవము కలుగునని వారు భీతి నొందుచు న్నారు. అని యొక జర్మను పక్ష పాతి యగు హాలండు ఉద్యోగి తెలిపెనని ఈ విలేఖకుడు హాలండు నుండి వ్రాసెను. జర్మనీ సేనలలో నుండి పారిపోయి వచ్చిన వారు ఇటీవల చాల హెచ్చుక హాలండునకు వచ్చిరి. ఆహార పదార్థములకు చాల యిబ్బందిగ నున్నది. పైనికులును పైని కోద్యోగులును అసంతృప్తి నొందుచున్నారు. బ్రిటిషువారు మరల నవస్కందమును ప్రారంభించునదికి విప్లవము జరుగు నని జర్మనులు జడియుచున్నారని వారు చెప్పిరిని హాలండులో నున్న ఆమెరికా జేతయు డిటీవల వ్రాసిన లేఖ మరియొక నిదర్శనము.

బ్రుజెనుమీద బ్రిటిషు విమానముల దాడి.

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—కుక్రవారమునాడు నాకా విమానములు బ్రుజెను నాకాశ్రయముపై దాడినలిపి టార్పె డో నాకలపైని బాంబులనువేసి నాకానిర్మాణ స్థానములను కట్టడములను తగులబెట్టెను. శనివారమునాడు మరియొకదాడి జరిగినది. అపుడు రైలుమార్గములమీదను నాకానిర్మాణ స్థా నములమీదను బాంబులు వేయబడినవి. చిత్తులును చలి యు మిక్కుటముగ నున్నను వైమానికులు సురక్షితముగ వచ్చి చేరిరి.

ఆమెరికావారిని వదలుట.

ఆమెస్టరుడం ఫిబ్రవరి 7:—యూరోపియ నాకలోని 72 ఆమెరికావారిని వదలితిమి. ఫిరంగులుగల వర్తక నాకలను జర్మనులు యుద్ధనాకలుగా భావించురని మేమెరుంగవని వారు నడిచిరిని “వాసిచీజయిటంగు” పత్రిక వ్రాసినది.

జర్మను నాణెము

బెర్లిను, ఫిబ్రవరి 7:—ఈ నెల 3-వ తేదీకిని ఇప్పటి కిని 4 ప్రాంతముల ధర తగ్గిపోయినది.

ఆఫ్రికాయా నిరంకుశ సంహారమును ఆఫ్రికాయా వా రామోదించుట.

ఆమెస్టరుడం, ఫిబ్రవరి 7:—నిరంకుశ సంహారమును గూర్చి ఆఫ్రికాయా దేశీయమువారి భావమును కొంటు టిజ్జా గారే మొదట హంగరీ పార్లమెంటు సభలో వివరించిరి. మాత్రపులు వర్తక నాకలలో గూడ ఫిరంగుల నమర్చు చున్నారు. క్రొత్త మందుగనులను పెట్టుచున్నారు. మరియు సీ సంహారమునలన సంధి త్వరగ జరుగగలదు. మాత్రపులు సంధి విషయముల నాలోచింప నంగీకరింతురను నమ్మకము కలిగించినచో మేము రాయబారములను నడుపుటకు సిద్ధముగ నున్నామని వారు మాప్రాణములను దీయబోయినచో విజ యమును బడయుటకు మేమెట్టి సాధనములైన యుపయో గింతుమని కొంటుటిజ్జా గారనిరి. కొంటు అప్పనాయి, కొంటు ఆండ్రేసేగార్లు కొంటుటిజ్జా గారి భావమును బలపరిచిరి.

ఖండనము

ఆమెరికాలో 20 లక్షలమంది హంగరీవారున్నారు. యుద్ధము సాగునచో వారిస్థితి చాల కోవనియ మగును; గాని జలాంతర్గామి సంహారము కూడదని కొంటు కకోలియా గారు నడిచిరి.

ఆఫ్రికాయావారికి ఆహార పదార్థములు.

ఆమెస్టరుడం, ఫిబ్రవరి 7:—ఆఫ్రికాయాలో క్రొందటి పంటవస్తువులన్నియు చెల్లిపోయినవి. రుమేనియానుండి సావ గ్రుల నందచేసెదమని జర్మనులు వాగ్దానము చేసిరిని ఆఫ్రికాయా ఆహారపదార్థ నియంత తెలిపెను.

హాలండు

హాలండు మంత్రివర్గ సమావేశము. హేగు, ఫిబ్రవరి 6:—చాల ముఖ్య విషయములను హాలండు మంత్రివర్గమువారు చర్చింప నారంభించిరి. దొరతన మువారు చాల ముఖ్య విషయముల నాలోచించుచున్నారు. వాని నిపుడు తెలుప వీలులేదు. తరి గలిగినపుడు తెలిపెద వని ప్రధానమంత్రి నడిచెను.

హాలండువారి అభిప్రాయము.

ఆమెస్టరుడం, ఫిబ్రవరి 6:—ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు జర్మనులకు చెప్పిన దానినే మేము కూడ చెప్పవలెను. అంత కఠినముగ మేముకూడ చెప్పవలసిన తరుణ మే తుణమునందో కలుగుట నిశ్చయమని హాలండువారు తంతివార్త నంపిరి.

హాలండు నౌకలు

హేగు ఫిబ్రవరి 6:—తరుగ తెలుపువరకును నౌకలు ఇంగ్లాండునకు పోగూడదని హాలండువారు తెలిపిరి.

హాలండునందు సామగ్రిలలోటు

ఆమెస్టరుడం:—ఫిబ్రవరి 7:—హాలండునందు బొగ్గు పారిశు-ఉరలగడ్డలు చాలాలోటుగ నున్నవి-నిన్నను రోట రుడం నందు ప్రజలు దొమ్మిచేసి చిల్లర దుకాణములను బొగ్గు లబండ్లను దోచుకొనిరి.

మాత శేషులు

లీగో, ఫిబ్రవరి 7:—బ్రెజిలు తీరమున జర్మనులచే ముంచబడిన నౌకలలోని హతశేషులను 167 గురిని హాలండు నౌక దరిజేర్చినది.

స్పెయిను

స్పెయిను వారిలేఖ

లండను ఫిబ్రవరి 6:—ఆమెరికావారి లేఖకంటెను స్పెయినువారిలేఖ ఖండితముగ నున్నదని తెలియుచున్నది.

మెసపోటేమియా

ట్రైగ్రిసుయొద్ద బ్రిటిషువారికి విజయము.

లండను ఫిబ్రవరి 6:—శనివారమునాడు మాకు కలిగిన విజయము వలన శత్రువులు హై-ట్రైగ్రిసు సంగమమునకు తూర్పుభాగమున ట్రైగ్రిసునది దక్షిణపు తీరమునంతను వదలి పోయిరి. మేము దానినిపుడు వశపరుచుకొంటిమి. పశ్చిమ భాగమునందు సంగమమునకు నాయవ్యముననున్న ఇకోరిసు యంత్రకాలవరకునుగల కందకము లన్నిటిని వదలిపోయిరి. శనివారమునాటి యుద్ధమున హతులైన శత్రు పైనికులు 600 మంది ఇంతవరకు తెక్కకు వచ్చిరిని అధికారులు ప్రకటించిరి.

ఈనెల 7 వ తేదీ ఉదయమున ౪౪ జేమ్సు మెస్టెనుగారు లక్నోనుండి బొంబాయికి వెళ్లిరి.

క్రీశేషులగు గోపాలకృష్ణగోఖలేగారి స్మారకచిహ్నా నిధి సంఘమువారు ఈనెల 6 వ తేదీని బొంబాయి నగరమున సభ చేసిరి. గోఖలేగారి పూర్తిప్రమాణము గల శిలావిగ్రహ మునకు రు 20,000 లును ప్రత్యేకించి మిగిలిన రు 99735లను హిందూదేశ సేవక సంఘమునకు సంఘమువా రా సొమ్మును కదలింపక వడ్డీని మాత్రమే వినియోగించుకొను నిబంధన నేర్పరచి యొసంగుటకు తీర్మానించిరి.

పంజాబునందు డిశంబరు 27 వ తేదీని ఇసాఖెలు నగర మున బందిపోటు జరిగినపుడు హిందువులగు గ్రామస్థులు దొంగ లను బాగుగా నెదిరించిరి. ఇట్టి దోపిడులు జరుగకుండుటకు ప్రజలలో నేర్పును ఇవ్వమున గలవారికి ఆయుధముల సెసుంగ వలెను. పోలీసువారు తమ ధర్మమును సరిగ నిర్వర్తించునట్లు హెచ్చరింపవలెనని ఒక లా హోరు పత్రిక వ్రాసినది. పోలీసు వారి అశక్త్యముగూర్చి విచారణ జరుగు చున్నది. ఆయుధములను గూర్చి ఇసాఖెలు నగరమున 49 గురు హిందువులకును సిక్కులకును 39 గురు మహమ్మదీయులకును తుపాకులును పిస్తోళ్లును గలవు. కాని నాటి రాత్రి నెలవుమీద నింటివద్దనున్న రిఫ్లూరు తప్పు తక్కిన వారెవరు దొంగల నెదిరింపలేదు. కొందరు మిన్ను వంక గురిపెట్టి కాల్చిరి. అతడు మాత్ర మొక గోడను ఆసాను చేసికొని దొంగల నెదిరించెను. అని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ.

ప్రశ్నోత్తరములు.

ప్ర. 7. (1) ఈయధ్యక్షులన నీ రాజధాని వ్యాపార మునకు కలిగిన లాభనష్టములను తెలియజేసెదరా? (2) ఈ యధ్యక్షులన నీ రాజధాని యందే యే ప్రదేశములలో నెంత వరకు పనికి నష్టము కలిగినది. (3) ఈయధ్యక్షులన నాహార పదార్థముల వెలలను ఇతరపదార్థముల వెలలను, ఎంతవరకు పెంచినది.

ఉ. 7. వైవిధ్యము లన్నియు సిద్ధమై రెనికిలో నున్నవి. ప్రకటనములముగా తెలియజేయుదును.

ప్ర. 8. (ఎ) రాజక కాలవలో నిమగ్నమై ఉండుట వలన మాయవరం పియాలి గ్రామములకు నీరు బాగుగ పారుట లేదు. దొరతనమువారి కది జ్ఞాపక మున్నదా? (బి) దొరతనము వా రందులకేమి చేసిరి?

ఉ. 8. (ఎ) దొరతనమువా రాలోచించిరి. (బి) క్రొత్త కాలవ నొకదానిని త్రవ్వించుదురు.

ప్ర. 9. మధుర ప్రేమనువద్ద నున్న వంతెనకు కప్పు లేకుండుట చాల కష్టముగా నున్నది. దొరతనము వా రా విషయమై రైల్వేవారిని త్వరపెట్టెదరా?

ఉ. 9. భన లోపమువలన ఇప్పు డాపని జరుపబడ దనియు ముందు జరుపబడుననియు రైల్వేవారు తెలియ జేయుచున్నారు.

ప్ర. 10. రామనాథజిల్లాలో తిరువదవైపురమున తం త్రీవార్త లేకుండుట చాల కష్టముగా నున్నది. దొరతనము వా రచ్చట నొక తంత్రివార్తా కార్యాలయమును స్థాపించు నట్లు చేసెదరా?

ఉ. 10. పోస్టుమేన్లు జనరలు నడుగవలసియున్నది. అతడు కొరిన మరతుల కా పురవాస్తవ్య లాప్సకోన్నచో, నీవైనప్పుడు దొరతనమువా రందుల కంగీకరింతురు.

ప్ర. 12. (ఎ) బక్సింగుహాము కాలవ పూడిపోయి నందున వ్యాపారము కష్టముగానున్న సంగతి దొరతనమువారు గ్రహించినారా? (బి) దొరతనమువా రా కాలవను బాగు చేయుట కేమైన ప్రయత్నించుచున్నారా?

ఉ. 12. ప్రభుత్వమువా రా విషయము నాలోచించు చున్నారు.

గౌ. రావుబాదూరు వి. కే. రామానుజా చారియారుగారు.

ప్ర. 13. గ్రామ పంచాయతుల బిల్లు నిండియా ప్రభు త్వమువారు తిరిగి పంపినారా? పని పంపిన యెడల బిల్లు శాసనసభ కెప్పుడు వచ్చును?

ఉ. 13. ఇండియా ప్రభుత్వమువా రింకను బిల్లును పంపలేదు.

ప్ర. 14. ప్రాజెక్టున రివిన్యూ యిక్ స్పెక్టర్లు విష యమై యడిగిన రిపోర్టు వచ్చినదా? వచ్చినయెడల దానిని చూపెదరా?

ఉ. 14. రిపోర్టు వచ్చినది. 1916 నవంబరువరకు సబ్ మేజిస్ట్రేట్లు కాదగిన రివిన్యూ యిక్ స్పెక్టర్లు నలునదిముగ్గు రున్నారు. అందులో సెకరు మాడువత్తరముల 2 నెలలు పని చేసినారు. మిగిలినవారు రెనత్తరములకు తక్కువ పనిచేసినవారు. ఇద్దరికి సబ్ మేజిస్ట్రేట్లు పదవు లీయబడినవి. ఒక రిసిస్టెం టు కమాండరుగా నియమింపబడిరి. ముగ్గురు తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో గా నియమింపబడిరి.

ప్ర. 15. (ఎ) దొరతనమువారు, న్యూఇండియాలో కే. యస్. నేంకట్రాయర్ వ్రాసిన తక్కువపనియు యెక్కువ కూలియును విషయమును చూచినారా? (బి) ప్రభుత్వమువా రావిషయ మునాలోచించుచు ఇంటర్మీడియేటు తరగతివారికి మూడవ తరగతియిండి నొకదానిని సిద్ధముగాజేయించెదరా?

ఉ. 15. (ఎ) దొరతనమువా రావిషయమును చూచి నారు. (బి) రైల్వేవారు వారి చట్టముల ప్రకారము నడచు కొనుచున్నారు.

ప్ర. 16. ఎస్టేటు సెక్రటరీ గారు రున్నత న్యాయస్థాన మందలి న్యాయవాదుల నియమిత సంఖ్యను గూర్చి యేమైన తెలియజేసిరా? (బి) తెలియజేసిన యెడల నా విషయమును ప్రకటన మాలముగా దెల్పెదరా?

ఉ. 16. భివివ్యక్తులందరి న్యాయాధిపతుల సంఖ్య యింక స్థిరపడలేదు.

ప్ర. 17. హైకోర్టున 1915-16 వత్సరాంతముల మిగిలిన పనులను విషయ సమీక్షముగా తెలియజేసెదరా?

ఉ. 17. ఆ విషయము సిద్ధముగా నున్నది. గౌ. కే. సదాశివ భట్టుగారు.

ప్ర. 18. (ఎ) శ్రీ సర్ ఆర్ థర్ లాలీగారితో నున్న దక్షిణ కన్నడపు మహమ్మదీయులందరు వివాహ విషయము లందు కాజీలకొక రిజిస్టరుండవలెనని త్వరపెట్టినది వాస్తవమా? (బి) ఆ ప్రాధానవిషయమై దొరతనము వా రేమిచేసిరి.

ఉ. 18. (ఎ) అవును (బి) దొరతనము వా రేమిచేయ లేదు. చేయ దలచుకొన లేదు.

ప్ర. 19. (ఎ) విద్యా శాఖోద్యోగముల ఆరు నెలల పట్టి నెప్పుడు ప్రకటించిరి? (బి) ఈ పట్టిలను ప్రకటించునపు డాలస్యమెందులకైవైనది? (సి) ఇకను ప్రతిశాఖయందును నియోగించిన నియోజనము తదముగా తెలియ జేయుదురా?

ఉ. 19. (ఎ-బి) విద్యా శాఖవారు సంవత్సరమున కొక పట్టి తయారు చే యుండిరి. తర్వాత గవర్న మెంటు వారు రెనెలల కొక పర్యాయముక పట్టి తయారు చేయన టుల చేసిరి. ఇకను పట్టిలన్నియు సకాలముననే ప్రకటింప బడును. (సి) క్రొత్త తయారైన పట్టిలో నియోజనము లన్ని యు విశదముగ చూపబడినవి.

ప్ర. 20. (ఎ) దక్షిణ కన్నడములోని బాలికాపాఠ కాలల సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరువారికి కన్నడము రాదని దొరతనమువారికి తెలియునా? (బి) కన్నడ మతయోగములు తెలిసిన సబ్ అసిస్టెంటు చాలమంది యున్నారని ప్రభుత్వము వా రెరుగుదురా? (సి) కన్నడము తెలియనివానిని నియమించు సేలనో తెలియ చేసెదరా?

ఉ. 20. ప్రస్తుతమున్న సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు కన్నడమును నేర్చుకొను చున్నాడు. బాగుగ కన్నడము తయోగములు దొరకిన శ్రీ దొరకు నతకు మాత్ర మాయనను నియమించితిమి.

ప్ర. 21. (ఎ) దక్షిణ కన్నడములోని అసిస్టెంటు యిక్ స్పెక్టరుకు కన్నడము రాదని ప్రభుత్వమువారికి తెలి యునా. (బి) ఇట్టి యుద్యోగములందరు ప్రాథమిక పాఠశాల లందు పని చేయువలసిందున, స్వభావ తెలిసిన వారినే యట్టి పనులకు నియోగింతురా?

ఉ. 21. (ఎ) అవును. (బి) సాధారణముగా నాలా గే జరుగుచున్నది. డైరెక్టరు వారికి తెలియజేసెదము.

ప్ర. 22. (ఎ) 1909 వరకును భాయముగాక సూపర్ వైజర్లుగా నున్నవారెందరు? (బి) 1914 మొదలు జోధనా పద్ధతి పాఠశాలలలో మాదిరి పాఠశాలలకు భాయమైనవారు లేనిమాట నిర్ణయమా? (సి) నిజమైనయెడల కారణమును తెలియ జేయుదు?

ఉ. 22. తిరిగి యుద్యోగముల పునర్నింప దలచు కొన్నందున సూపర్ వైజర్లు భాయము చేయలేదు. ఇప్పుడు భాయము గానివారలు నలుగురు మాదిరిపాఠశాలలో నుద్యో గము లెప్పటికప్పుడు భాయము చేయబడు చున్నవి.

ప్ర. 23. (ఎ) ఎన్నియున్నత ప్రాథమిక బోధనాపద్ధతి పాఠశాలలకు వ్యవసాయ బోధకు లున్నారు? (బి) (i) వీరు వ్యవసాయ శాస్త్రమును బోధించు చున్నారా? (ii) పాఠ క్రమణిక యేమైన నున్నదా? (iii) ఎన్ని పాఠశాలలలో వ్యవ సాయము, యచ్చాపాఠముగా చేపుచున్నారు?

ఉ. 23. (ఎ) దొరతనమువారి భాయమైన పది పాఠ శాలలలోను నేర్పుచున్నారు. తాలూకుగణ్యమగు పాఠ శాలలైడింటిలో నేర్పుట లేదు. ఇతరుల పాఠశాలల సంగతి తెలియదు. (బి) (i) ప్రస్తుతము భూసారమును, వృక్షశాస్త్ర మును నేర్పుచున్నారు. (ii) హాశానుక్రమణిక యున్నది. (iii) హూణభాష నభ్యసించని బాలకుల వ్యవసాయము నేర్పబడుచున్నది.

ప్ర. 24. (ఎ) స్టేటు సెక్రటరీ గారి యజ్ఞపై 1912-13 న నలున దెనిమిది సబ్ అసిస్టెంటు యిక్ స్పెక్టరుల నియమించినది వాస్తవమా? (బి) వీరి నింకను భాయము చేయనిమాట వాస్తవమా? (సి) స్టేటు సెక్రటరీగారి యుద్యమ మున కెప్పుడాజ్ఞ సెనగెదరు? దొరతనమువా రెప్పు డవలం బించురు?

ఉ. 24-49 మందిని నియమించినది వాస్తవము. పున ర్నిర్మాణపు మాట ఆలోచనలో నున్నది.

ప్ర. 25. తలచేర్చి. బ్రన్నె కళాశాల ఖర్చులకై దొరతనమువారు రూప్యముల త్వరలో సేసగెదరా?

ఉ. 25. కళాశాల వాస్తవముగు ఖర్చులు కనుగొనిన గాని దొరతనమువా రివ్వరు.

ప్ర. 26 (i) జిల్లాబోర్డు మొదలగు సభలలో కాళీ లేర్పడినయెడల జిల్లాలోని ముఖ్యవార్తాపత్రకలో నాసంగతి

ప్రకటింపవలెను. (ii) సభ్యుని నియమిత కాల సంఖ్యనుగూడు మానుము రోజులు పూర్వము సంగతి తెలియజేయ వలెను. (iii) సభ్యుడై యధ్యక్షుడుగనుండి కాల నిమయ మంతరించిన యెడల సభ్యు డేర్పడునంత కధ్యక్షు నేర్పరుప గూడదు.

ఉ. 26. (i, ii) ప్రస్తుతమున్న ప్రకటనమే చాలు (iii) అట్టిచట్ట మనవసరము.

ప్ర. 27. వ్యానాడులో నెన్నుకొను పద్ధతి నలదనినం దుకు మలబాహుకల్వ రేమి కారణముల చేపెను?

ఉ. 27. జనసంఖ్య తక్కువగుటవల్లను గ నుండనందునను, యోగ్యత గలవాని నెన్నుకొనుట తరము.

ప్ర. 28. (ఎ) సివిల్ కోర్టులలో ప్రతివాడు లిచ్చు కారణములన్నియు నతిశయో క్తిగలవిగా నున్నవి. (బి) దొరతన మువారి కారణములబట్టి కోర్టుసీజాను మార్చెదరా?

ఉ. 28. (ఎ) దొరతనమువారి కేదియు తెలియదు (బి) దొరతనమువారు నుత్త న్యాయస్థానముతో నాలోచింతురు

ప్ర. 29. (ఎ) ప్రేమనరీ మేజిస్ట్రేట్లు గంధక వ్యవహారములకు, వీలునామాలకును కొన్ని గ్రామములకు పోవలసి నపుడు వారికి బల్లె మీయనిమాట వాస్తవమా? (బి) అట్టి విషయమున బల్లెము నీయు నడుచాయము చేసెదరా?

ఉ. 29. (ఎ) అట్టి సమయము లన్యాయ మైనట్లు కిచ్చుచున్నారు. కాని వాస్తవముగు ఖర్చయబడదు. (బి) అనవసరము

ప్ర. 30. (ఎ) 1915 జూలై నెల దక్షిణకన్నడ జిల్లా గజెటును చూచినారా? (బి) సీనియరజిను పన్నునుకట్టనం దుకు దరఖాస్తులన్నియో కొట్టివేయబడిన దొరతనము వారు కనుగొనెదరా? (సి) దక్షిణకన్నడములో చిరకాలము నుండి కలపమొదలగు సామానుల స్వీకరణగ మునకై జనులు వాడుట నిజమా? (డి) చిన్నచిన్నగుట్లూ కూడ అడవులలో చేర్చబడినచెట్లని చెప్పబడుమాట వాస్తవమా? (యి) వైవిధ్య యములకై దక్షిణకన్నడ జిల్లాకల్వరవారి నడగెదరా?

ఉ. 30. ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారు చూచి నారు. వైవిధ్యములను కల్వరు నడిగెదరు.

ప్ర. 31. (ఎ) పంటకాలముందున్న చెట్లన్నియు దక్షి ణ కన్నడములో తోటలేట్ల ప్రకారము విలువవేయబడుమాట వాస్తవమా? (బి) కాసరగాడు తాలూకా కుమారిభూములలో మిరప తీగ వేసినది మొదలు తోటలేట్ల ప్రకారము విలువవే యబడుమాట వాస్తవమా? (సి) మిరపతీగలను ఫలకాలమున మాత్రము చుట్లు చేయునట్లు చేసెదరా?

ఉ. 31. ఎ, బి) అవును. (సి) దొరతనమువారుట్లు చేయదలచుకొనలేదు.

జాతీయోత్సవ.

కై) ప్రవ కళాశాలసంఘముల తరపున ఆండర్ సెక్ర హాలులో "మతాచారవర్ణాదులు జాతీయోత్సవ కాలంకములా" యను విషయమునుగూర్చి యొక చర్చజరిగెను. పోలవరం జమిందారగు గౌ. కే. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారి రధ్యక్షత వహించిరి.

బాల క్రైష్ణ మీనక ప్రధానమున, ప్రస్తుత మేకజాతీయులమని పొగడుకొను పాశ్చాత్యులందరిలో ప్రతికాలము నందును మతాచార బేధము లుండినవియు, జా తీ యోక్యతకు దేశభిమానమే ముఖ్యమనియు, అది లేని కారణముననే హైందవుల కైక్యతలేదనియు. ప్రస్తుతము బ్రాహ్మణేతర ఉద్యమము ఆచార భేదము ల వల్ల వే కలిగి నదనియు, బ్రాహ్మణేతరులు విద్యావంతుల బ్రాహ్మణులకు సమానులు కావలయునే కాని దానికి ములవల్ల ప్రయోజనము లేదనియు, చెప్పెను. # గ్యూత్ ఓ. సి. శ్రీనివాసకొ గారు మతాచార భేదముల కాన్వయమును గూర్చి నొక్క చెప్పి, అభేదము లడుగంటిననే కాని యొకసత్యము కుదురదని చెప్పిరి. తర్వాత నెనమండుగురు స్పాష్టికిరి.

పిమ్మట అగ్రాసనాధిపతి తేచి మతాచార భేదము లెన్న టికిని వికమత్యము నాటంక పలుపననియు పూర్వచారిత్రమును చూడ హిందూదేశమున వర్ణ భేదములున్న నైక్యతయుండెనని యు, పశ్చిమ దేశములం దైక్యత యున్నను భేదము లుండెనని యు నుడివిరి. లూథర్ మార్కులకు సమత్రించుట కింగ్లడునకు నూటయేబది వత్సరములు పట్టినది. క్యాథోలిక్కుల జూచి యన హ్యుపడిన ప్రాప్టెస్టెంట్లలో ననేకజాతు లున్నవి. వికమత్యము నైస్పృకముగా రావలయునే కాని దానిం జేయ మానవునకు సాధ్యముకాదు. రాధా కుమరు ముఖ్య గారు అమహాత్తమునం దు భారతపుత్తుల యొక్కతకు విద్యయే కారణమని వ్రాసి యున్నారు. ఏదేశసంఘదరిత్రను పరిశీలించినను మత భేదములు లేనిదేశమేలేదు. మన సోదరుల కష్టముల నారయక స్వీదర పోషణమునకై వెదకినన్ని దినములు మన కైకమత్యము కుదు రనేరదు. పంచలు మొదలగు హిసజాతుల సాఖ్యమున కు వైజాతులవారు పాటుపడుచుండిరి. కాని మన పాశ్చాత్యు లు వ్రాసినట్లు వాని నణగద్రొక్కుటలేదు.

చెన్నపురి శాసనసభ

8వ తేదిని సమావేశమైన సభయందు కృష్ణసాహు వారు ఆర్థికశాఖను విచారించుటకై కృష్ణారావుగారు బోలెడ తీర్మానమును బలపరచుచు, దత్తచంద్రములందు జనుల ఆర్థికశక్తుల మెరుగుత వివరముగా మున్నవని చెప్పిరి. శివ రావుగారు టి. రంగాచారిగారును, యాకూబ్ హసేజ్ సేతుగారును బలపఱచిన వెనుక సర్ కాన్స్టేబులు అడ్డువచ్చి ప్రభుత్వమువారి కవభూతి గూర్చుటకే ఈ తీర్మాన ముపపాదింపబడిన దనుట తమ యభిప్రాయము గాదని చెప్పిరి.

గార్డెక్ ప్రభుగారును తీర్మానమును బలపఱచిరి. గౌ॥ కాచ్య్ గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఉపపాదకు డు నూచించిన కొన్ని సంఖ్యలను గూర్చి మాట్లాడి దక్షిణ జిల్లాలయందే కృష్ణారావుగారి యనుభవ మున్నదనియు, కృష్ణసాహుచేయు రైతుల సంఖ్య యెక్కువైన దనియు తమ యభిప్రాయ మనియు చెప్పిరి.

బార్బర్ గారును, రామ అయ్యంగారును, ఏ. నూర్జానా రాయణరావుగారును, చివరివరకాథ ముదలియారుగారును, రామనాథము రాజుగారును తీర్మానమును బలపఱచిరి.

రిచ్చండుగారు మాట్లాడుచు ప్రస్తుతపు చర్చ చాలు ననియు స్టేటరు మున్నగువాల్గు సంగతి విచారించుచున్నారనియు, అనంతరము ప్రభుత్వమువారి విచారణ యుచితముగ నుండుననియు చెప్పిరి.

బార్బర్ గారు రిచ్చండుగారును సమవదించిరి.

ఈ తీర్మానము సభ్యుల యంగీకారమునకు రాగా ఈ తీర్మాన ముమోదిత మైన యెడల కృష్ణారావుగారి తీర్మాన మే మగునని రామచంద్రరావుగారు రిడిగిరి. చర్చ నిలిపివేయబడు ననియు సభ్యులు కృష్ణారావుగారి తీర్మానమును గూర్చి యే యభిప్రాయము నీయ రనియు అభ్యుత్తులు చెప్పిరి.

21 మంది రిచ్చండుగారి తీర్మానమున కనుకూలముగను 20 మంది ప్రతికూలముగను అభిప్రాయముల నిచ్చిరి.

అనంతరము సభ్యులు ఫలాహారములకు లేచిరి.

ఫలాహారమునకై సెనెక రిచ్చండుగారి తీర్మానము విషయమై వోట్లను లెక్కించుటలో తప్పేమైన నున్నదా యని బి. వి. నరసింహ అయ్యంగారు రిడిగిరి.

అభ్యుత్తులు లేదని చెప్పి అభ్యుత్తుని వోటు లేకుండనే 21 మంది అనుకూలముగను, 20 మంది ప్రతికూలముగను వోట్లు నిచ్చిరి చెప్పిరి.

అనంతరము ఏ.ఎస్. కృష్ణారావుగారు స్పీచులైనలో పరిక్ష విషయమున విరళముగను అవిరళముగను దేశభాషలో చదువలసిన గ్రంథముల చదువుట నిష్పందింపవలెనని తీర్మానము సుపపాదించి కొంతకాల ముపసంగించిరి. రామనాథము రాజుగారు తీర్మానము ననువదించిరి.

ప్రొసగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు దేశభాష గ్రంథములను చదువుచుండువారు తక్కువగా నున్నారనియు భాషాంతరీకరణము, వచన రచన పరిక్షలకు విశేష ప్రాముఖ్య మున్నదనియు చెప్పిరి. పిటెక్ డ్రిగ్ గారు, ప్రొసగారి నూచనముల కనుసరించి తీర్మానమును తొలగించుటయే చుచిదనరి. బాబ్బిలి రాజుగారును; రామచంద్రరావుగారును తీర్మానమును బలపఱచిరి.

ప్రభుత్వమువారు సాక్ష్యమైనంతవఱకు ఈ తీర్మానము నందు చెప్పబడిన ఆశయములను సక్రమముగా ప్రయత్నింతురని ప్రొసగారు చెప్పిరి.

తీర్మానము నిలిపివేయబడెను.

దేశభాషల పాఠములను నిర్బంధిం మొనర్పవలెనని గౌ॥ ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు సుపపాదించిన తీర్మానము తొలగింపబడిన వెనుక విద్యాశాఖయందు నూపర్యైజరులను నియమించు నధికారము స్కూలు ఇన్స్పెక్టరుల, కీమరులను ననియు, జిల్లావిద్యార్థి మునుబట్టి ప్రతిజిల్లాకును నిర్దేశసంఖ్య గల నూపర్యైజరుల నేర్పఱుపవలయు ననియు గౌ॥ కె. సదాశివ భట్టుగారు సుపపాదించి 1909 వ సంవత్సరమునకు ముందు నూపర్యైజరు పదవులు స్థానిక సంఘముల యధికారముక్రిందను, స్కూలు ఇన్స్పెక్టరుల అధికారముక్రింద నుండెననియు, ఒకరి మీదను ఈరెండు తరగతులవారును అధికారము గలిగియుండుట భావ్యముగా నుండనందున 1909 వ సంవత్సరమున నూపర్యైజరు పదవులను విద్యాశాఖవారి విచారణముక్రిందనే ఏర్పఱచి రనియు, ఈమార్పువలన ఈ ఉద్యోగములు రాష్ట్రీయ ఉద్యోగతరగతిలో చేర ననియు, లోకల్ డివిజన్ శాఖయందే నూపర్యైజరులను దీసికొనినప్పుడు వారి కడపటి తరగతి

నూపర్యైజరులుగా ప్రస్తుతము తీసికొనుచున్నారనియు, వారు లోకల్ డివిజన్ సర్వీసునందే యున్నయెడల వారికి బోనసులు క్రమముగా వృద్ధి నొందునుగాని రాష్ట్రీయోద్యోగులను దీసికొనగానే వారికుండు లాభము లన్నియు సున్నయగుననియు, రాష్ట్రీయ శాఖయందు జేర్పబడిన వెనుక ఉద్యోగులకు వై తరగతులలోని ఉద్యోగవృద్ధి గలుగుట అరుదై పోయినదనియు చెప్పిరి. గౌ॥ కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు తీర్మానము ననువదించిరి.

గౌ॥ ప్రొసగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నూపర్యైజరుల ఉద్యోగవృద్ధి వారివారి విద్యామోగ్యతలనుబట్టి యుండుననియు, బోధనాశాఖ సంస్కరణమునుగూర్చి ప్రభుత్వము వారు యోచించుచున్నారనియు అందువలన నీ తీర్మానము నంగీకరించుటకు వీలులేదనియు చెప్పిరి.

అనంతర ముపపాదకులు అభ్యుత్తుని సమృత్తిపై తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

డిప్రీట్ల మనసముకోర్టులలో చెప్పబడిన తీర్పులపై ఆ మనసముకోర్టులమీద అధికారముగల సమకోర్టులందు అప్పీల్లు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు సమృత్తి నొసంగవలెనని రావు బహదర్ బి. కె. రామానుజాచారిగారు సుపపాదించి, ఈయారము చాలకాలమునుండి యుద్ధింపెనని చెప్పిరి.

బి. శ్రీరంగరావుగారు తీర్మానము ననువదించిన వెనుక దివాన్ బహదర్ పి. రాజగోపాలాచారిగారు ప్రభుత్వమువారి తరపున ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు శాసనము క్రింద ఇట్టి సమృత్తి నొసంగుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారము లేదనియు, హైకోర్టువారి నిర్ణయాలపై ప్రభుత్వమువారు సమృత్తి నొసంగుదురనియు చెప్పిరి.

రంగాచారి గారు తమ తీర్మానమును సవరించుకొని "అప్పీల్లు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుట కేర్వాల్లు చేయుదురు గాక" యని నుడిచిరి.

అభ్యుత్తులు తమ కట్టి యధికారము లేదనియు అది హైకోర్టువారి పని యనియు చెప్పిరి.

ఈ తీర్మానమును హైకోర్టువారి యెదుట బెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారి న్యాయవిచారణ కార్యదర్శి నమ్మకము చెప్పా నెడల తీర్మానమును తొలగింపవచ్చునని ఎం. రామచంద్ర రావుగారు రిడిగిరి.

దీనికి గిల్తుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు హైకోర్టు వారివారి యోచించుట ప్రభుత్వమువారి పని కాదు కాని ఈ చర్చ నంతటిని హైకోర్టువారికి పంపవచ్చు ననియు, అట్లు పంపుటకు తమ కేమియు అభ్యంతరము లేదనియు చెప్పిరి.

అనంతర ముపపాదకులు. తమ తీర్మానమును వదులుకొనిరి.

సెషన్సు కోర్టులలో గూడ జూరీవారీవలన కేసులను విచారించుటకు చేయవలెనని గౌ॥ ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు సుపపాదించవలసిన తీర్మానము సుపపాదించవలసిన కొందరనినందున కృష్ణారావుగారు దానిని వదులుకొనిరి.

కృష్ణసాహుచేయు వసగుభర్తులను గూర్చియు, పన్నుల రేట్లను వృద్ధిచేయు విషయమును గూర్చియు విచారించుటకు అధికారానధికారులు గల యొక సంఘము నేర్పఱు చేయవలెనని కె. రామఅయ్యంగారు సుపపాదించి కృష్ణసాహువు భర్తుల పోగా రైతులకు కొంత లాభ ముండునట్లు రేట్లను భర్తుల నేర్పఱుపవలెనని కోరిరి.

దక్షిణాచారిగారు జిల్లా సందర్శమున నిట్టి తీర్మానమునే యుపపాదించుమని ముందుగా తెలిపియుండిన దివాన్ బహదరు. ఎ. కుబ్జారాయలురెడ్డిగారు తీర్మానము ననువదించి రైతుల పేదనగను విమర్శించిరి.

రామయ్యంగారు చెప్పిన కొన్ని యంశములను సర్ అల్ఫ్రెడ్ బాండర్, కార్మ్యుగారు ఆసక్తియులని నుడిచి సెటిల్మెంటు నిబంధనల నేవిధముగా మార్చవలయునో రామయ్యంగారు చెప్పలేదనియు, ఏరీతిని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన రాజచర్యకు భిన్న చరు లగుచున్నారో తెలియుటలేదనియు చెప్పిరి.

పోయినసారి శాసనసభయందు గౌ॥ రెడ్డిగారి తీర్మానము సందర్భమున మతికొంత విచారించి తెల్పుమని దక్షిణాచారిగారు జిల్లా సెటిల్మెంటు ఉద్యోగికి తాము వ్రాసియుంటిమని కార్మ్యుగారు రిడిగిరి. సెటిల్మెంటు ఉద్యోగి విచారణ ఇంకను ముగియలేదు.

కృష్ణసాహువు కృష్ణములను నిర్ణయించుట కష్టమని కార్మ్యుగారు సెలవిచ్చిన వాక్యమును రామానుజాచారిగారు రిడిగిరి ప్రభుత్వమువారు కృష్ణసాహుకృష్ణములంత యుండునో తెలిసికొనకయే ఇంత కృష్ణముండునని మనస్సున నూ

హించి పన్నులను నిధించుచున్నారనియు, ఈ సందర్భమున సెటిల్మెంటు కమిషనును జరపబడదును (పన్నులు లన్నియు కృష్ణము లనియు చెప్పిరి.

కృష్ణసాహు కృష్ణములకు, రైతుల కేవలభర్తులకు, వారి సోదరులకు పరిమితిని, వారికుండు అప్పులను ప్రభుత్వము వారు విచారించి ముఖం సెటిల్మెంటు చేయు మార్పుముగల బూసుకొనవలెనని ఎం. రామచంద్రరావుగారు రిడిగిరి.

కృష్ణసాహువు కృష్ణములను విచారించు సందర్భమున పశువులవలన గలుగు కృష్ణములను, మరుదుట కను కృష్ణములను కలుపుకొనవలెనని ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు రిడిగిరి.

రంగాచారిగారును రామానుజాచారిగారును తీర్మానము కృష్ణసాహుకృష్ణముల మోగ వేరుముల సందర్భమున ముఖము దింపబడిన దని చెప్పిరి. అనంతరము తీర్మానము విచారణ సభ్యుల సమృత్తికొరకు వోట్లువేసిన గా తీర్మానము నుడిచి, ను. ఇంటిలో నాటిరచ్య ముగిశారు.

నిన్నటి దినచర్య.

సభ నిన్నటిదిన ముగియుచున్నది. రామానుజాచారిగారు ప్రభుత్వమువారు తిరునల్వేలి జిల్లాబోర్డువారికి ముఖము చేసి తిరునల్వేలి తిరుచందూరు ప్రభుత్వమును గూర్చి, తిరుణగిరి వఱకు రైతులలో పొడిగింపవలెనని, కృష్ణసాహువు అయ్యంగారు సుపపాదించి తిరునల్వేలి జిల్లా బోర్డునకు కృష్ణములను గూర్చియు, ఈ ప్రభుత్వపు ప్రాముఖ్యమును గూర్చియు నుడిచిరి.

బి. వి. నరసింహయ్యగారు తీర్మానము ననువదించిన వెనుక గిల్తుగారు ప్రభుత్వము వారు పక్షమున ముఖము చేసి ఆ యుద్ధయమును మానుకొనుటకు తిరునల్వేలి జిల్లా బోర్డువారికి గలిగిన ఆర్థిక లోపములకు వివరించి హిందూదేశ కార్యదర్శిగారు ముఖ్య రైలుమార్గముల మీదనే రైలుబండ్ల రాకపోకలను తగ్గింపవలయునని శాసించినయు, ప్రభుత్వములకు రైలుబండ్ల ప్రత్యేకముగా పంపవలసిన హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత చేసినయు, ఇట్టి ప్రత్యేక కరమే యైనను తరచో హయము లేదనియు, రైలుబండ్లను, పట్టాలను, దృఢముగా నుంచు డిష్కలను కొనుటకు అల్పభోగ్య వారికి దుష్టమనియు, రైలుమార్గమును ప్రాధిమ్యము గోరు నెడల జిల్లాబోర్డువారికి 15లక్షల రూ॥ల వ్యయమగుననియు చెప్పిరి.

జిల్లాబోర్డువారు 11½ లక్షలపై వడ్డీ నిచ్చుచుండుట యనసరమే కాక ఇప్పుడున్న రైలుమార్గములను సక్రమముగా నిర్వహించుటకు 12వేల రూ॥ల వ్యయము చేయవలసిన యున్నారనియు పేదజిల్లా బోర్డుపై నింతవ్యయము నూపగూడదనియు రామయ్యంగారు చెప్పిరి.

గిలక్ గారు జిల్లాబోర్డువారి ఆర్థికకంపదలను వివరించిరి.

అభ్యుత్తులు ఫితుల వైమర్యమును వివరించిన వెనుక రామయ్యంగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

రగిన ప్రదేశములలో అనధికార ప్రవలకు కొందరిని గ్రామపోలీసు సిబ్బందికి తోడ్చి యుండువల్లు చేసిన కేసుల విచారణము సక్రమముగా జరుగునట్లు చేయుట కేర్పల్లు చేయవలెనని రామయ్యంగారు సుపపాదించి పోలీసు కమిషను రిపోర్టు తీర్మానములను గూర్చి వివరించిరి.

గౌ॥ ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు తీర్మానమును అనువదించి నేరములను పట్టుకొనుట ఎక్కువ కాకుండుగా నేరములు జరుగుట ఎక్కువ యైనదని చెప్పిరి.

గిల్తుగారు ప్రభుత్వమువారు పక్షమున తీర్మానమును గూర్చి మాట్లాడుచు గ్రామ పోలీసు సిబ్బందికి అనధికారములను తోడుగా నుంచుట కొక శాసన మనకు నున్నది, ఈ పాదకులు నూచించిన విర్వాక్యైస్ అట్టి ఎక్కువైన కేసులను తీసుకొని తమకు తెలియలేదనియు, రంగాచారిగారు కవారి శాసనము ప్రకారమే విర్వాక్యైస్ ముట్టుకు కలుగుననియు, బోలెడమంది అనధికార ప్రవలకులు తీర్మానము ప్రకారము జరిగిండునెడల పోలీసు సిబ్బంది దివని గ్రామస్థులలో కొంద అనధికారుల కొప్పు చేయుచుండికాదనియు, అట్టి విర్వాక్యైస్ జరుగుచున్న న్యాయవిచారణము ఆలస్యమగుననియు, పోలీసుల కేసులను గల దనేకచిక్కులు గలుగు ననియు, పోలీసు సిబ్బంది గూడ అనధికారి చేరుచుకొనుట ప్రయోజన ప్రాప్తియగును. 15వ వేలకు ను సవరింపవలసి వచ్చుననియు, పంచాయతీ సంఘమువారు పోలీసువారిలో నిమిత్తము లేక ముఖ్య పాదకులను చిక్కుల నేకములు కలుగుననియు చెప్పిరి.

గ్రామ పరిపాలనా ప్రాముఖ్యము విశేష మనియు, రామయ్యంగారు నూచించిన చాకిదారీ యేర్పాటు బంగాళ మున ప్రజలకు విశేష కోపమును గలిగించినదని జిల్లా పరిపాలన రిపోర్టునుండి తెలియుచున్నదనియు, ఈ తీర్మానము విషయమున ఆక్షేపణ ల సేకములు గలవనియు, ప్రజలను పోలీసు ఉద్యోగులను కలసి పనిచేయుటవలన యుపయోగ ముండదనియు, రామచంద్ర రావుగారు చెప్పిరి.

బి. వి. నరసింహయ్యగారు తీర్మానము నందు ఆక్షేపణీయులగు విషయములను వికాసి కేసులను రిపోర్టు చేయు పని గ్రామపాలకుల ఉద్యోగి కే యుండగూడదనియు, ఒకవేళ గ్రామ మనసలు కావలెనియో లేక తెలియక నే కొన్ని ముఖ్యవిషయములను బోషింప నీయ వచ్చుననియు, అట్టి యప్పుడు ఇంకొకరును కేసులను రిపోర్టు చేయుట అవసర మగుచుండుననియు, మిట్టిదానిని కాని పరపతి సంఘములు గాని కేసులను రిపోర్టుచేయు నట్లేర్పాటు చేయుట యుపయోగకరమనియు చెప్పిరి.

గ్రామస్థుల బాగోగులు గ్రామ మనసలు విచారణ క్రిందను, వాని యిష్టముప్రకారము నుండును గాన కేసులవిచారణ విషయమున గ్రామస్థులను కొందఱిని గ్రామోద్యోగి తో కలసి పనిచేయునట్లేర్పాటు చేయుట యవసరమని పి. శివరావుగారు రినిరి.

గ్రామస్థులు కేసుల విచారణయందు పాలుతీసి కొన గూడుకాని గ్రామములోని పెద్దలు పోలీసువారి కార్యముల వైచిత్ర్యము గలిగియుండునట్లు చేయుట ముఖ్యమని శంకారాచారిగారు రినిరి.

తాము నూచించిన విచారణ క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు 155వ సెక్షనులో తెలుప బడిన విచారణ పంటిది కాదనియు చెన్నపురి రాజధాని యందు చాకిదారుల నేర్పాటు చేయవలెనని తామును ట లే దనియు, అట్టి చాకిదారుని పంటివాని నెన్నుకొనుట కొక పంచాయతీ సంఘము నేర్పాటు చేయవలసియే తా మనుచున్నామనియు, కొన్ని ప్రదేశములలో ఇట్టి చాకిదారులపంటివారిని ఏర్పఱచి పని ఎట్లుజరుగునో పరీక్షించుట యుచితమనియు రామయ్యంగారు నుడినిరి.

గ్రామోద్యోగి రిపోర్టు పంపినయెడల ప్రభుత్వము వారు వానిని దండింపగలుగుదురుగాని అనధికారిని దండింప జాలరనియు, గ్రామాధిపతుల నియోజనము విషయమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారు యోచించుచున్నారగాన ఆ యోచనమునందే ఈచర్యయందు సూచితము లగువానిని గూర్చిగూడ యోచింతుననియు గిల్లెను గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ప్రభుత్వమువారు తమతీర్మాన విషయమును గూర్చి యోచింతురను నమృతముతో రామయ్యంగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

1908 వ సంవత్సరపు మద్రాసు ఎట్టెట్టుల్యాండు ఆక్టు క్రింద విచారణలు జరుపునపుడు అట్టి విచారణలను రివిన్యూ ఉద్యోగులు తమ ముఖ్యపురములందే జరిగింపవలెనని రివిన్యూ ఉద్యోగులకు తెలుపవలయునని టి. రంగారావుగారు రుప పాదించిరి.

బాబ్బిలిరాజుగారు తీర్మానము ననువదించుచు రివిన్యూ ఉద్యోగులు తమ ఇష్టము వచ్చినచోట్ల విచారణలు జరిగించి నందువలన ప్రజలకుగల్గ కష్టములను వివరించిరి.

ముఖ్యపురములందు విచారణ జరిగించవలసిన యవసరమును ప్రభుత్వమువారు గ్రహించిరి, కాని కొన్ని కొన్ని జిల్లాలలో ఈ సూత్రము ననుసరించుట కష్టమగు ననియు, విషయ ప్రభుత్వమువారి రియాళయమును దృక్పథమున గలిగియుండు రనియు కాన్పాగారు చెప్పిరి.

రంగారావుగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించు కొనిరి.

[ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యాలయము తీర్మానము నే ప్రకటింపబడినది]

శాఖపట్టణములోని మేరీరాజ్ బాలికా ఉన్నతపాఠశాలవంటి బాలికాపాఠశాలలను దేశమున ముఖ్యప్రదేశములందు నిర్మింపవలెనని తీర్మానముప సాదించి కొంత దమక శ్రీ విద్యా ప్రాముఖ్యమునుగూర్చి తివరించిరి.

ఎస్. కృష్ణ రావుగారు వరించి.

గ్రామ గారు తీర్మానము విషయమున తమ సానుభూతిని చూపి బాలికలకు పెద్దయస్సు వచ్చునంతకు విద్యాలయము లలో చదువు వసతులు గూర్చిననే గాని ఈ యుద్యమము ఫలింప జాలదని చెప్పి సాము చేతిలో నున్నప్పుడు ప్రభుత్వము వారి విషయమున తోడ్పడుదురని చెప్పిరి.

అనంతరము ఉపపాదకులు తమ తీర్మానమును వదులు కొనిరి.

జిల్లా పరిపాలనా విషయపు రిపోర్టులను జిల్లాగ జేటు లందు దేశభావ లందుకు ఆంగ్లభాష యందును బహిరంగము గా ప్రకటింపవలయునని కె. ఆర్. వి. కృష్ణ రావుగారు రుపపాదించుమని తెలిపియుండిరి కాని కాగితములు ప్రియమైనందున ప్రకటింపుటకు వీలుకాదని తీర్మానమును వదులుకొనిరి.

జిల్లాబోర్డుల అనధికారసభ్యులు తమ ఉపాధ్యక్షు నెన్నుకొను అధికారము ముఖ్యము లగు జిల్లాబోర్డుల కొసంగవలెనని కె. ఆర్. వి. కృష్ణ రావుగారు రుపపాదించిరి.

ఎ. ఎస్. కృష్ణ రావుగారు రుపపాదించిరి.

ఉపాధ్యక్షుడు ఈ సభ్యుల నిక సాహాయ్యము చేయుట కే నియమింపబడుననియు, ఉపాధ్యక్షు నెన్నుకొనినయెడల అతడు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షునికి నమృతముగా నుండజాలదనియు, ఇట్టి చిక్కుల సేకములు గలవనియు సర్. శివస్వామయ్యగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

బి. వి. నరసింహయ్యగారు శివస్వామయ్యగారు వాక్యములను వివరించిరి.

జిల్లాబోర్డు సభ్యులు అనన్యని తమ ఉపాధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనరని అపామృదు తలచిగా రినిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధివిషయమున నైన తీర్మానము నంగీకరింపవలెనని రామయ్యంగారు రినిరి.

వేంకటపతిరాజు, ఎ. ఎస్. కృష్ణ రావు, రామచంద్ర రావు, శివరావు, కె. ఆర్. వి. కృష్ణ రావుగారు తీర్మానము పక్షమున మాట్లాడిరి. ఉపాధ్యక్షు నెన్నుకొను విషయములను గూర్చి శివస్వామి అయ్యగారు నమృతము చెప్పిన వెనుక ఉపపాదకులు తమతీర్మానమును వదులుకొనిరి.

ఇంతటితో నిన్నటిదినచర్య ముగిసెను.

సామాజ్య శాసనసభ.

ధర్మి- ఫిబ్రవరి 7:— నేడునడుమున కేరళాలపు మొదటి సమావేశము రాజప్రతినిధిగారి అధ్యక్షతక్రింది సభామందిరమున జరిగినది. చాలమంది శ్రీులును పురుషులను ప్రేక్షకుల స్థానములందుండిరి. చాలమంది సభ్యులు సభకువచ్చిరి. పండిత మదన మోహన మాలవ్యా, మహమ్మదాబాదురాజా, రాయ సీతావాధరాయి, శ్రీనివాసశాస్త్రి, సర్ ఇబ్రహీం రహింతుల్లా, వాచా, అబ్దుల్ రహీం, సర్ రాంపాలుసింగు గార్లు రాలేదు.

ఎల్. డేవిడ్సు, డబ్ల్యూ. జే. రిడ్, ఎ. ఎస్. ఎ. కెప్పెల్లు; ఎఫ్-జే. మొనహను; ఐ. హెచ్. సి. వాల్సు, బి. ఎస్. బ్రే. జే. సి. జెన్నింగు; జే. బి. బర్నె, ఎటి. లెప్టె; కల్లులు ఏస్. ఎల్. అప్పిమ, మాంగుబాటూ; సర్ జేమ్సు. డుబోల్ గార్లు ప్రమాణములు చేసిరి.

రాజప్రతినిధిగారి యుపన్యాసము

యధ్యము .

మనము సమావేశమై కొద్దికాలమయైనది 1914 ఆగష్టు నెలలో ప్రారంభమైన రణ మింకను ముగియలేదు. దొరతన ముచారు విజయము కొరకు సర్వ యత్నములను ఏకాగ్రతతో సలుపుచున్నాము. మనకు విజయము నిశ్చయమని 6 నెలల క్రితము నేను నుడివెలిసి. దానినే మరలనిధారణగా చెప్పెదను. విజయమునకు సహకార సత్వవసరము. ఇందులకు మారన వేక గ్రీకులుగ వేగింపింతు రనుట నిశ్చయము. ఇందులకు మారు 8-9-14 వ జరిగిన సభలో చేసిన తీర్మానమే ప్రబల నీద ర్యనము.

తీర్మానము

ధర్మసాళ బద్ధులగు జాతి చక్రవర్తి గారు మిత్రదేశ తాటస్థ్యమును నిలుపుటకు ఖడ్గమును దూయవలసి వచ్చినది. ఈయుద్ధమున భరతఖండవాసు లందఱును చక్రవర్తిగారిపట్లను దొరతనమువారి పట్లను రాజభక్తిని కలిగియున్నారు. ఇచట నుండి పడవడుచున్న నేనా సహాయమునకే గాక ఆధిక మగుభారమును వహించుటకు వలన తమ యైక్యమును వెల్లడించుటకు గూడ భారతీయులు సర్వసిద్ధముగ నున్నారని రాజప్రతినిధి గారు బ్రిటిషు దొర తనము వారికి తెలుపవలెనని ఈసభవారు తీర్మానించుచు న్నారు" అను నీతీర్మానమును సభ్యులు గానివారుగూడ తెలుసుకొనుటకొరకు నేనిపుడు మరల చదివితిని.

ఏకాగ్రత

ఏకాగ్రతతో పనిచేసిన సహాధ్యమేదియునుండదు. ఇండియా వారిదిచరకుచేసిన హామయస్వల్పమని నేననువాదనుగాను విజయము కలిగినపుడు మాపని మేము నిర్వహించితిమని మనము చెప్పవలెను అంతవరకును మరల మరల ప్రయత్నించి తోడ్పడుచుండవలెను. వివాదాస్పదములగు విషయముల నీను హాసమరి సమయమున విరమింపవలెనని 12-1-1915 వ జరిగిన సభయందు హార్డింజి ప్రభువునాటి సభికులను కోరెను. ఆప్రాధనమును వారు పాటించకపోలేదు. 1917లో సంధి కలుగునని తలచినవారు చాలమంది కలరుగాని అది సమ కూరలేదు.

వేగరపాటు.

కాన మరల హార్డింజి ప్రభుని మాగ్గుమును నేను గూడ ననుసరింప వలసినవాడ నగుచున్నాను. వెక్కుతడవుల హెచ్చరించినను గూడ హ్యవసానము లేకున్నపు డాగ్రహము కలుగక మానదు. అది సహజము కాని అప్పుడే మనము శాంతమును చూపవలెను. నేటి ప్రశ్నలలో నిట్టివి కొన్ని గలవు. వీనికి నేను నుడివిన అధికాలస్య సంజనిత మగు నాగ్రహమే కారణమగును గాన నేను వెనుకటి విషయమును మీలో కొత్తవారికి విన్నవించితిని. ముఖ్యములగు ప్రశ్నల ననుగూడదని నేననను. ప్రశ్నలను తీర్మానములను తిరస్కరించు నధికారమున్నను దాని నుపయోగింపవలసిన అవసరము కలుగనీయరని నేను నమ్మెదను. రాష్ట్రీయసభలలో సమాధానము లభ్యమగునట్టి ప్రశ్నల నీసభలో వడుగకుండురని కోరెదను.

వైశ్యవిద్యార్థుల వసతి గృహము.

చెట్టుటనందు శంకుస్థాపనము చేయుట:—చెట్టుటలో నిపచ్చప్పకళాశాల వసతి గృహమునకు సమీపమునందు వైశ్య విద్యార్థుల వసతి గృహమునకు కొల్లా వేంకటరాఘవయ్యగారు 2వ లేదని శుభముచూస్తమునందు శంఖుస్థాపనము చేసిరి. వసతి గృహమునకు రమారమి లక్షరూప్యములు కావలసియున్నవి. ఆగృహమునందు రమారమి మారుమంది విద్యార్థులకు వసతియుండును. దీని ఖర్చుకుగాను పి. సంబెయ్యమాళ్ళకెట్టిగారు 5 వేల రూప్యములను మోతేంగ రాజుగారు. 5 వేలను, నాదనుని అలత్తూరు కెట్టిగారు 3 వేలను ఇచ్చునట్లు వాగ్దానముచేసిరి. కరూరు లక్ష్మణకెట్టి, పా. అయ్యన్న కెట్టి, స. వేంకటాచలముకెట్టి, కొ. లక్ష్మీనారాయణకెట్టి, రావు సాహెబు కలవల కణ్ణకెట్టిగార్లు ధనసాహాయ్యముచేసి, వసతి గృహమునందలి గదులు కట్టించెదరు. గృహమునందు కన్యకాపరమేశ్వరి దేవళమును, ప్రార్థనమందిరము నుండును. ప్రాతఃకాలము 8 గంటలయిన వెనుకను జరిగిన సభయందు వైశ్యప్రముఖులు వసతిగృహ వశ్యకతను గురించి ముచ్చటించి, ధనసాహాయ్యము చేయవలసినదని, వైశ్యులను కొరిరి.

మహిళా సంఘ సువత్సరసభ.

మహిళావిరోధ సంఘమువారి వార్షిక సభ నిన్నటి దినము పెట్టుండు ప్రభిషిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. ఆంగ్లేయ శ్రీుల నేకులు వచ్చిరి. హిందూ మహిళాసంఘులలో తిరువేంకటాచారిగారి సతియు, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి సతియు, కృష్ణస్వామివారుకుగారి సతియు, మణ్సుఖంగారి కుమార్తెయు, దక్షిణవల్లూరు రాజిగారును, రామునిమినకొ, కృష్ణకొ, ఆళ్లూరుకెట్టి, సత్వానందం గార్లసతులునుండిరి.

సంవత్సర కార్యక్రమమును కార్యదర్శిని చదివినవెనుక, పూర్వము గృహములందు చెప్పబడుచుండే విద్యాక్రమమును ప్రతిదినవిద్యా క్రమముగా తిరువలిక్కేడి, జార్జిటౌను (2) ఎగూరు, మైసూరులందు లింఛికన్యగారి విచారణ క్రింద నేర్పఱుపబడునని బెడ్డూరుసతిగారు చెప్పిరి. ఉన్నత విద్య, దిగువతరగతి విద్యయనిరెండు భేదములుండును. ఒక్కొక్కరి యొద్దను మానమునకు 3 రూ॥ ల జీతమును పుచ్చుకొందురు.

బెడ్డూరుసతిగారికి టూరంటర్ సతిగారు ప్రత్యుత్తర మొసరినవెనుక స్వల్పవారము లొంగబడినను. "దిల్లీసింగు బూట్టి ఇండివుడే అను నాటకము ప్రదర్శింపబడినను. అనంతరము అధ్యక్షురాలు సభాక్రమము కొంతకు శ్రద్ధతీసికొనిన బి. వి. కృష్ణస్వామి కెట్టిగారి నభినందించి, నాటక ప్రదర్శనమును కొనియాడి సభ్యులయత్సాహమునకు శ్లాఘించి విరమించిరి.

పిమ్మట సదాశివయ్యగారు సతిగారు అధ్యక్షురాలికి పూలగుత్తి నొకదాని సొసంగి గౌరవించిరి.

THE GREAT WAR.

America's Active Participation Determined.

Opening of Parliament: King's Speech.

[REUTER'S AGENCY.]

AMERICA.

President Wilson's Attitude.

Its Real Meaning.

Remarkable Message to German Paper.

LONDON, February 8.

The Admiralty issues a remarkable and admittedly inspired wireless message from a Washington correspondent to the "Kölnische Zeitung" for general dissemination. The correspondent says:—The President's attitude must not be construed as indicating that Americans desire war and he quotes passages from the President's speech cabled on 3rd February in support of this. He proceeds to charge Germany to refrain from the numerous acts and particularly from the destruction of American ships. He also wishes non-interference with innocent American commerce, the limitation of the destruction of neutrals to those carrying contraband and of enemy vessels to ships and cargo and a reversion to the recent practice of safeguarding passengers and crews. He says they must demonstrate that the terms of the German Note have been misunderstood and that only an indispensable blockade is contemplated not unrestricted submarine warfare. Germany should propose a joint commission to negotiate a blockade and a submarine code. The Commission might consider the possibilities of calling a conference of the Powers, the possibilities of which hasty action has closed. The correspondent declares that an explanation regarding the limitation of sailings to four specially marked American ships would remove the bitterest impression created by "this wholly incomprehensible provision which is exceptionally hurting to national pride".

States Support President Wilson.

LONDON, February 7.

WASHINGTON.—Nearly every State Legislature has already passed resolutions supporting President Wilson.

Funds For U. S. Navy.

LONDON, February 7.

The Chairman of the Naval Committee of the House of Representatives has introduced an amendment to the Naval Bill authorising the issue of one hundred-and-fifty million dollars five-year bonds to cover the cost of the speedy delivery of ships and empowering the executive to order war material, commandeer plant and control Government labour.

Attitude of South America.

Bolivia Supports Brazilian Policy.

LONDON, February 7.

RIO DE JANEIRO.—The Bolivian Minister has formally notified Dr. Lauro Mueller, Brazilian Minister for Foreign Affairs, that Bolivia unreservedly supports Brazil in her policy towards Germany.

America Preparing.

Immediate Purchase of Supplies.

LONDON, February 7.

WASHINGTON.—Mr. Baker, War Secretary, has ordered immediate purchase of Reserve Quartermasters supplies up to the limits of the appropriation vote.

Wireless Precautions.

Naval authorities in charge of private radio stations have been instructed to allow only American citizens to act as operators. Military censorship is now exercised on all wireless messages.

Counts Bernstorff's Departure.

LONDON, February 6.

Reuter learns that Count Bernstorff and party will leave New York on the 12th inst.

Dutch Sailings Stopped.

LONDON, February 7.

THE HAGUE.—Dutch ships are prohibited from proceeding to England till further notice.

Spain's Note to Central Powers.

LONDON, February 7.

It is stated that Spain's note to the Central Empires is even more emphatic than America's.

Uruguay and Germany.

Uruguay Approves President Wilson's Action.

LONDON, February 7.

MONTEVIDEO.—President Wilson's action is approved by the Press and the Public and the Government is urged to join the other neutrals against Germany.

Austria Supports Unrestricted Submarinism.

Premier's Attempt to Justify it.

LONDON, February 7.

AMSTERDAM.—The first pronouncement regarding Austria's attitude towards the new submarining was made by Count Tisza in the Hungarian Parliament. He justified the use of the new weapons on the ground that the adversaries of the Central Powers were arming

merchants and laying new minefields. Moreover, the successful employment of submarines would be the most effective means of securing peace. "Even to-day" he said, "we are still prepared to negotiate for peace if we receive the guarantee that our enemies are willing to negotiate, but, so long as our enemies desire to take our life, we are determined to employ every means to gain victory."

Policy Denounced.

Count Apponyi and Count Andrássy supported Count Tisza, but Count Karolyi denounced the unrestricted submarine warfare and pointed out that there were two million Hungarians living in America and their fate might be serious in the event of war.

American Steamer Fired On.

LONDON, February 7.

The Admiralty states that the Captain of the American steamer "West we go" reports that, on January 31st, a submarine ineffectively fired five shots west of the Fastnet. The submarine commander then demanded oil, and threatened to sink the ship if he were refused.

The "Admiralty" comments upon this that German claim regarding consideration shown to neutrals is not strengthened by this incident.

LONDON, February 7.

Commenting on President Wilson's action as reactionary, the "Kreuzzeitung" which was formerly notorious for demanding the ruthless killing of non-combatants by means of Zeppelins now pleads that Germany is only fighting for her women and children. The clerical "Kölnische Volkszeitung" in a wild outburst professes joy at the rupture, but wishes that President Wilson could be acquainted personally with the privations of the whole people.

AMSTERDAM.—A Dutch telegram says:—What America has said to Germany we must say and the moment may arrive at any time to say it as strongly as did President Wilson.

LONDON, February 7.

Reuter's representative at the French Headquarters has visited the Army in Lorraine. He found the men very fit despite snow and frost. The temperature at night time is zero. The health of the troops has even improved compared to what it was in the wet weather owing to numerous special precautions.

NEW YORK.—The "New York Herald" demand that his passports shall be handed to Count Tarnowski, the Austrian Ambassador who arrived on the day of the announcement of the German threat. The paper emphasises that the Prussian and Austrian organisations in America are identical. A despatch from Berlin says that the scene at the American Embassy on the 5th instant recalled August 1914. Crowds of Americans blocked the corridors seeking advice and the Passport department was working at the highest pressure. The crowd was augmented by many British and other belligerent national clamouring for advice.

SEA WARFARE.

Victims of Submarinism.

Sixteen Vessels Sunk.

LONDON, February 7.

Seven British steamers, five Norwegian one Swedish, one Spanish, one Russian and one Danish have been sunk.

The "Yarrowdale" Captives.

Release of American Prisoners.

LONDON, February 8.

AMSTERDAM.—The "Vossische Zeitung" states that seventy-two Americans who were prisoners on board the "Yarrowdale" were released, on declaring that they were not aware when they joined the vessel that armed merchantmen were regarded by Germany as warships.

Atlantic Raider's Victims.

Landed at Vigo.

LONDON, February 8.

VIGO.—A Dutch steamer has landed 167 victims of the German attacks on ships off the Brazilian coast.

GREAT BRITAIN.

The Territorial Force.

Departmental Changes.

Lord Scarborough as Director-General.

ALLAHABAD, February 7.

Lord Scarborough succeeds General Beteune as Director-General of the Territorial Force and will join Lord French's staff at the Horse Guards. Territorial matters are thus transferred from the Army Council and the War Office to the department of the Commander-in-Chief of the Home Forces. Lord Scarborough has been identified with the Council of the Territorial Force Associations and is the author of the services schemes of organisation. He was written an excellent article on the Force in the Household Brigade Magazine. (Pioneer's Cable.)

HOLLAND.

Scarcity in Holland.

LONDON, February 8.

AMSTERDAM.—There is a great scarcity of coal, paraffin, and potatoes in Holland. A big demonstration against food shortage took place in Rotterdam yesterday when grocers' shops and coal carts were plundered.

GERMANY.

Serious Rioting in German Towns.

Turkish Troops Fire on Mobs.

ALLAHABAD, February 8.

The "Daily Telegraph" has received information from a reliable source regarding serious rioting at Kiel, Luebeck Hamburg and Munich. There is authority, usually trustworthy, for the statement that the German troops in Munich refused to fire on the mob, whereupon the Turkish troops training in the neighbourhood were employed and quelled the disturbance. Thousands of people took part in the Hamburg riots and a number were killed. Apparently the same information has also reached a writer in the "Daily Graphic" who mentions the employment of the Turks as if it occurred in December. This writer, who appears to be in Holland, also quotes a pro-German official as writing that Germany's food conditions are absolutely desperate. She cannot continue the war and lives in the fear of a revolution. Other evidence of Germany's plight include the statement of an American recently in Holland, that an extraordinary number of German deserters have reached that country during the last few weeks. They complain bitterly of the lack of food and state that disaffection is spreading among the rank and file. The Germans fear a debacle when the British start their new offensive. (Pioneer's Cable.)

German Opinion on the Situation.

ALLAHABAD, February 7.

LONDON, February 6th.—February produced an immediate tightening of the German censorship. But the Hague correspondent of the "Daily Express" says that news has got through intimates that consternation prevails in all circles. The impression prevails that the Germans last chance of a favourable peace has now vanished. Only a handful of pan Germans are pleased. This correspondent says that no one form the Kaiser downwards has hitherto thought the American participation on the Entente side possible. This conflicts with a message from the Exchange Company's Stockholm correspondent who claims to have obtained reliable particulars of Dr. Von Bethmann Hollweg's conversation with the leaders of the Centre and National Parties after a secret session of the Reichstag committee on the 31st January. According to this the Chancellor anticipated war with America but explained that the German Admiralty believed the world's tonnage had reached a minimum below which the Entente could not continue the war. The limit of tonnage would prevent America's sending and maintaining an army in Europe without jeopardising the supplies of the Entente. Moreover, the German blockade must succeed, if at all, within a few weeks, before effective American participation could begin. The Chancellor spoke gloomily of the German food situation and said that the unbearable tension at home made a policy of victory of destruction inevitable. (Pioneer's cable.)

Fallen German Exchange.

LONDON, February 8.

BERNE.—The exchange of Berlin has fallen four francs since the 3rd February.

Submarinism or Destruction.

Herr von Bethmann Hollweg concluded:—"The situation of Germany is such that ruthless submarining is the only alternative to destruction."

BELGIUM.

British Air Raids on Bruges.

Dock, Shipping, and Buildings Bombed.

LONDON, February 7.

The Admiralty announces that naval aeroplanes attacked Bruges harbour on Friday, and bombed torpedo craft, and set fire to dock and buildings. Another successful raid was made on Saturday, when the docks and railway lines were bombed. All pilots returned in spite of difficulties and intense cold.

AUSTRIA.

Austria's Plight for Food.

LONDON, February 7.

AMSTERDAM.—The Austrian Food Dictator, in an interview, stated that Austria had now finished her supplies from the last harvests. Germany had promised supplies from Rumania.

BRITISH FRONT.

Important British Advance on Somme.

Thousand Yards of Trenches Taken.

LONDON, February 7.

A British communique says:—We advanced our line in the neighbourhood of Grandcourt, where we occupied a thousand yards of trench unopposed and took a further forty-eight prisoners. Eastward of Beaumont our aircraft bombed enemy aerodrome, doing considerable damage. Two British aeroplanes were brought down and two of enemy's were driven down damaged.

FRENCH FRONT

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, February 7.

The Russian communique says:—We repulsed a enemy attack near the town of Risselin, midway between Vladimirvolynsk and Lutsk, also enemy attempts south west of Brody.

THE VICEROY'S COUNCIL.

Lord Chelmsford's Review of Events.

Political Reforms Under Consideration.

INDENTURE SYSTEM AND OTHER TOPICS.

(From Our Own Correspondent).

(BY WIRE.)

DELHI.

The Imperial Conference.

The Viceroy's Speech.

DELHI, February 8.

The following is the full text of H. E. the Viceroy's speech at the opening of the Imperial Legislative Council:—

The War.

So short a time has elapsed since the last meeting of this Council that I have but little to report to you with regard to the departmental activities. There is one matter however, which I would impress on you with all the earnestness in my power. We are still engaged in the momentous struggle which began in August 1914, and we are realising as never before in India what a war means in relation to our public and individual lives. There is scarcely a subject which I shall touch upon to-day which is not affected by the war. Our Governmental activities are concentrated on this one object how best we can help the Empire to achieve victory. I am confident that in this we shall have the united support of you all. I say this in no pessimistic strain. To-day as six months ago I am confident of the victory of the Allied arms. But victory demands concentration of effort and will. We must be ready to place all our resources at the disposal of the Empire. You have already given evidence of your sentiments in the eloquent resolution which you passed on the 8th September 1914, and for the sake of those who were not members of this Council at that date I will read it to you.

A Former Resolution of Loyalty Read.

That in view of the great war involving most momentous issues now in progress in Europe into which our august Sovereign has been forced to enter by obligations of honour and duty to preserve the neutrality guaranteed by treaty and the liberties of a friendly State the members of this Council as voicing the feeling that animates the whole of the people of India desire to give expression to their feelings of unwavering loyalty and enthusiastic devotion to their King Emperor and an assurance of their unflinching support to the British Government. They desire at the same time to express the opinion that the people of India in addition to the military assistance now being afforded by India to the Empire would wish to share in the heavy financial burden now imposed by the war on the United Kingdom and request the Government of India to take this view into consideration and thus to demonstrate the unity of India with the Empire. They request His Excellency the President, to be so good as to convey the substance of this resolution to His Majesty's Government.

Concentration of will Necessary.

But besides concentration of effort we must have concentration of will. Our purpose must be to accomplish victory. In saying this I would not have you think that I minimise the effort that has been made by India, but that the effort must be a continuing one. There can be no question of India to use a current phrase, having "done her bit". We shall have "done our bit" when our warfare is accomplished. In the meantime our motto must be "effort and yet greater effort". In this connection there is a matter which I regard as of great importance and which I wish to bring to the attention of the members of this Council. Lord Hardinge in his speech of the 12th January 1915 appealed to your predecessors in office to abstain from any action which might provoke controversy or bitterness at a time when the Empire was engaged in a death-struggle with a powerful and implacable enemy. That appeal did not fall on deaf ears and the Council as then constituted, loyally and patriotically recognised that while the Empire was fighting for its very existence domestic differences must be stilled. I think however, there must have been many who were present at the meeting in 1915, who cherished hopes that 1917, would find us with peace within our borders and able to resume the ordinary course of our debates. Unfortunately that is not the case.

Don't Press Controversial Questions.

It is necessary for me, as it was for Lord Hardinge, to invoke your co-operation in this matter, though feelings of impatience and discontent are not unnaturally generated when we see any matter on which we may feel strongly continuously deferred or postponed, our prudence and common sense and above all our deep sense of loyalty to the Empire must recognise the necessity of such a course in times like this. I do not wish to dwell on this, but it must be evident that in some of the various items of business to be laid before this Council there is a tendency to press the discussion of what are obviously controversial questions. I cannot help thinking that this is due in part to that very natural impatience at the postponement of measures to which I have already alluded, and in part to the fact that this is a new Council and that new members are unaware of the unwritten understanding which obtained in the last Council. I leave it now with the members, but I hope that you will quite clearly understand that I have no desire at all to check the members

in their legitimate desire to obtain information on subjects in which they may be interested. I may assure the Council that I should exercise with extreme reluctance the powers of disallowance in regard to both resolutions and questions, which are vested in me by the rules, for I think it should rarely be necessary for me to exercise them. I would also ask the members to remember that there are now a large number of local councils and that resolutions which can be discussed and questions which can be answered in those councils ought not to be brought up here. The whole scheme of the present Council system contemplates the discussion of matters of local interest as far as may be in the councils which are specially fitted to deal with these questions.

Indentured Labour.

I turn now to a question of very great importance, on which I think, there is no real difference of opinion between us except on the question of procedure. Almost at the close of the last legislative session the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya gave notice of his intention to move for leave to introduce a Bill to abolish entirely the system of emigration under indenture to labour. The cursory examination that was possible during the short period of notice which the Hon'ble member gave, elicited the fact that the Bill contained provisions which required my sanction under Section 67 sub-section 2 of the Government of India Act, 1915, and the Hon'ble Member was so informed. He subsequently made a formal application for that sanction and I think I should explain to the Council my reasons for refusing to comply with his request. I do not propose to enter into the legal ground which rendered my decision on that aspect of the case or on any technical grounds.

No Intention to Depart from Pledges.

I am aware that this is a subject which has attracted great public attention and I fully appreciate the high motive underlying the Hon'ble Member's action. In the first place, I may say emphatically that there has never been any intention either on the part of the Secretary of State or of the Government of India of departing from the pledges made by Lord Hardinge on behalf of the Government of India. Lord Hardinge made it perfectly clear that the object he had in view was the eventual abolition of the existing system. He made it equally clear that the existing system of recruiting must be maintained until the new conditions under which labour should have been worked out in conjunction with the Colonial Office and Crown Colonies concerned until proper safeguards in the colonies should have been provided and until these should have had reasonable time to adjust themselves to the change. At the same time he expressed his confidence that every one would agree to that. As the policy of the abolition of this system has now been definitely accepted, and would be carried out India could afford to accept this delay in a reasonable and generous spirit.

Madan Mohan's Impatience.

Lord Hardinge's speech was delivered on the 20th March 1916 and having regard to the magnitude of the issues and interests involved I cannot help feeling that my Honourable friend in his earnest desire to forward the matter, which lies close to his heart and which in fact is of the deepest concern to us all, has been betrayed into some impatience in his action in endeavouring to introduce a Bill which, I fear, can only tend to prejudice the cause which he desires to serve. This Bill as framed provided not only for the abolition of indentured labour but also for the absolute prohibition of the departure of any native of British India by land or by sea out of British India under or with a view to entering into an agreement to labour for hire in any country beyond the sea other than Ceylon and the Straits Settlements. It thus went beyond the scope of the Hon'ble Member's own resolution of last year and in fact beyond anything that the Government of India have been asked to agree to or have undertaken to consider.

Not Sleeping over Pledges.

I myself in my speech of the 5th September last explained that the abolition of the existing system cannot be effected by a stroke of the pen or by the simple feat of a statutory enactment but that it entails considerable enquiry and investigation in order to guard against the danger of a bad system being succeeded by a worse. I rather think that what is at the back of the Hon'ble members' mind is that the Government of India have been sleeping over their pledges. I assure him that this is not the case. The matter has not been allowed to rest either in India or in the Colonies. It has been necessary to obtain the views of Local Governments who are primarily concerned with the details of recruitment and with the conditions under which this should be conducted in future. Their replies are being received. A special mission has been despatched to Ceylon and the Federated Malay States where labour is chiefly employed under short-term contracts which gave the labourers frequent opportunities of changing their employers to ascertain whether the system in force there can be purified of its defects and adapted for employment in the other colonies. The report of this mission is expected towards the close of this month. (i.e. 25th February).

TELEGRAMS.

A Conference in London.

It is intended that a conference should meet in London as soon as is practicable thereafter probably in May next consisting of representatives of Indian and Colonial interests, and it is hoped that this conference will be able to formulate a scheme embodying conditions acceptable to both parties. At the same time I may say that our decision that the present form of emigration must cease has been wholeheartedly accepted by the Colonial Office and they are busily engaged not merely in improving the conditions of labour in the interval, but in making ready for the great change which has to take place. The colonies concerned have on their part shown the utmost readiness to co-operate in removing the features of the present system which are regarded as objectionable.

Fiji's Generosity.

In 1915 even before the Government of India had decided to recommend the abolition of the indenture system the Fiji Government prepared a draft bill to give effect to the more important recommendations made by Messrs. McNeill and Chiman Lal including the abolition of imprisonment as a penalty for labour offences. During the last year again on receipt of intimation from the Secretary of State for the Colonies that the indenture system was definitely to be abolished as soon as possible the Governments of British Guiana, Trinidad and Jamaica immediately initiated legislation to provide for the changes that would be necessary. Further legislation in the colonies will be undertaken after the close of the ensuing conference as soon as the precise character of the reforms to be introduced is decided. Meanwhile we have been definitely informed that imprisonment as a substantive punishment for strictly labour offences has been expunged from the laws of all the four colonies.

Colonies Entitled to Consideration.

Both the Colonial Office and the Colonies which they represent are, therefore, entitled to full recognition of the spirit in which they have met us and to generous consideration in the many difficulties they have to meet. and I should deprecate most strongly any display of suspicion of their good faith or any failure to acknowledge the real difficulties which they have to confront. I may add that any law restricting emigration to other countries must obviously affect far wider interests than the more internal politics of British India, even though these may be the most important considerations involved. It appears to me, therefore, to be essential that any legislation on the subject is to be introduced by the Government of India as a Government measure. I have no hesitation in telling the Council that as soon as the necessary preliminaries can be got through the Government of India will themselves undertake whatever legislation may be required in a wholly sympathetic spirit and I appeal with confidence to all my Hon'ble friends in the Council to be satisfied with this assurance. The fulfilment of which will I hope not be long delayed.

The Moral Evils must be Deplored.

Much has been said lately in the press with regard to the moral evils of the present system. I can assure the Hon'ble member, Pandit Madan Mohan Malaviya, whose unselfish zeal in this matter we all admit, that I deplore with him the undoubted evils which exist in this respect and that if by a stroke of the pen I could abolish these evils I would gladly do so. In the meantime I will endeavour and I can say am endeavouring more with the help of the Hon'ble Sir George Barnes, to see whether some amendment of the sex ratio prevailing among the emigrants cannot be devised.

Public Service Commission.

I should like now to make a brief reference to the report of the Royal Commission on the Public Services in India, which has just been published. The recommendations in the report cover a very wide field and comprise many important and urgent proposals. In view of this fact and of time that has elapsed since the report was signed it has been decided with the Secretary of State's approval to accelerate its consideration as much as we possibly can. We intend first to examine the general principles that the Commissioners have laid down and next to proceed to a discussion of the detailed proposals. This should make both for expedition and for consistency, and instead of following the usual lengthy procedure of exhaustive correspondence with the Local Government we propose to set out the definite issues which arise in connection with each service or department and to discuss all except unimportant cases in conferences with the representatives nominated by the Local Governments. From this I trust, it will be clear that the Government intend to deal expeditiously and in a practical spirit with the report. But in all our deliberations we shall make it our special endeavour to regard the different questions in their proper perspective so that the redress of pressing grievances is not postponed to less urgent reforms and so that major questions, among which the increased employment of Indians in the higher branches of the public service is one of the most important, are not prejudiced or delayed by problems which are easier to solve.

Political Reforms Under Consideration

The Hon'ble Members are aware that shortly after the close of the last session a memorandum was presented to me on behalf of 19 elected members of this Council embodying a list of reforms which they considered should be undertaken with reference to the present constitution of the Government of India. The suggested reforms in the 19 members memorandum have since received endorsement by resolutions passed at the National Congress which met at Lucknow. Gentlemen, let me assure you that the expediency of broadening the basis of the Government and the demand of the Indians to play a greater part in the conduct of the affairs of this country, are not matters which have escaped our attention. I think the decision to publish the report of Lord Islington's Commission is a clear indication of our policy in this respect. Until the report of the Commission had been examined it had been impossible for us to formulate our policy on the important question of the further employment of Indians in the public services, but, on the general question of political reform, our policy, as I have already declared in public, must be circumspect and well considered lines.

TELEGRAMS.

We Shall Respond Sympathetically.

Subject to these considerations of political prudence inherent in good governance you may rest satisfied that we shall respond sympathetically to the spirit of progress which exists. I may state officially to-day what is, I believe, a matter of common knowledge that the Government of India addressed a despatch to the Secretary of State on this subject in the autumn of last year. From May to October that is to say before the Sessions of the Legislative Council which produced the memorandum to which I have referred we were engaged in considering it. You will not expect me to give any indication as to the nature of our proposals as the matter is now before His Majesty's Government. But I would sound this note of warning that His Majesty's Government have at the present moment their attention entirely occupied by the affairs relating to the war and it is idle to expect them to give a speedy answer to our Despatch. If, gentlemen, after reading your newspaper you pause for a moment to consider the vital and urgent questions which day by day engage the British Cabinet, at the present juncture, I am sure, the thought, uppermost in your mind will be one of sympathy for the men engaged on the almost superhuman problem of mobilising the resources of our huge Empire in its gigantic task and that you will not be disposed to cavil at it. The fact is that the consideration of certain constitutional issues affecting a portion of that Empire was to yield place for a time in the presence of such vast responsibility.

The Exchange Crisis.

I will not anticipate Sir William Meyer's budget speech by any detailed remarks on financial questions. But there are two matters of lively public interest on which I propose to touch. First, as regards the exchange crisis. On this subject I need hardly do more than refer to the announcement which we published on the 5th January after the Finance Member's discussions in Calcutta. We fully appreciate the difficulties of the situation and shall continue to do all that is possible to remedy them and afterwards to prevent their recurrence. But as was announced in the press communique, the situation is one necessitated by the peculiar condition created by the war and the inconveniences which it may entail though I do not underrate them, are merely the counterpart of an essential service which India is rendering to the Empire in finding funds on this side for the war expenditure in Mesopotamia and elsewhere.

The War Loan.

Secondly a further opportunity of service has now been offered to India by the announcement of a general war loan to be raised by His Majesty's Government and an Indian war loan to be floated under our auspices and which, as already announced, will be launched very shortly. I cannot exaggerate the high importance both to the Empire as a whole and to India itself of a worthy response to this appeal. I feel sure that the Princes and Nobles and the wealthier commercial institutions and individuals in this country who have obtained such signal material benefits from the British rule, will realise the patriotic duty of contributing amply towards the prosecution of the war and the triumph of the arms of the King Emperor. But I would not have it supposed that the appeal is confined to the wealthier classes. The obligation of patriotism rests on us all. Let me ask them for the universal support of a United India. Some of you perhaps while anxious to help have been feeling a difficulty as to which of the two loans should secure your preference and a word or two on this point may be helpful. The position in regard to the Home loan is that it was framed primarily to suit Home conditions though there is nothing in its terms to prevent or discourage subscriptions from India. On the other hand our war loan has been designed with special reference to Indian conditions and with the special object of enabling India as a whole to render a notable and definitely measurable war service. The natural course then for us in India I would suggest is to subscribe to the loan issued by our own Government since it will be paid over to the Home Government and contribute directly towards assisting in the prosecution of the war. I think, we should all like the sum subscribed by India to reach as large a total as possible and so I would appeal to all those who are jealous of India's credit, to do all in their power to assist the Government in making our loan a real success.

Our Vulnerable Land Frontier.

Let me now say a word about our foreign affairs. Here in India isolated from the cruel realities of the war many quite intelligent persons Indian and English alike, are inclined to take for granted the peace and security in which they are living. Everyone of course realises that our sea power has secured India's shores, and is ready to admit India's immense debt to the navy but many are apt to forget that India has also a vulnerable land frontier with portions of its immense lines combustible at all times and doubly inflammable in the presence of this worldwide conflagration continuous with many different states and many heterogeneous communities, offered a field for intrigue of which our enemies were not slow to avail themselves.

German Emissaries were Flung Broadcast

towards our frontiers from all directions in the Far East and especially in Siam. They talked to earnest disaffected Indians in a conspiracy to raise trouble on the borders of Burma and within India itself. Others in the west traversed Persia right up to our frontiers and a Turco-German mission actually succeeded in making its way into Kabul confident in the expectation that their arrival would drag Afghanistan into the war.

Campaign of Intrigue.

That the Campaign of intrigue so laboriously planned and carried out at such expense and with such a determination should everywhere have been foiled, argues much for the skill and resolution of those who have had the safeguarding of India's frontiers in their keeping and to our various frontier administrations, untiring in their vigilance, unsparring of patience and tact, but resolute in action when action was called for. India owes a debt of gratitude when the public is perhaps apt to overlook. Indeed I cannot speak too highly of the work of our frontier officers during these months of uncertainty and anxiety.

Thanks to C. I. D.

Much too does India owe to the happy co-ordination of our naval military and criminal intelligence which has linked together the multifarious information regarding the far spread machinations of our enemies, and has thus not only enabled us to bring to justice many disaffected persons who thought themselves secure to plot against India from the imagined safety of remote and inaccessible place but also to forestall the attempts of our enemies and to bring to naught the many nefarious schemes against India's security.

Thanks to Military Forces.

Great too is the debt which we owe to our military forces to salutary deterrent afforded by our known military preparedness on the frontier to the promptness of our troops in quelling local tribal rebellions along our borders, and to their activities in conjunction with our Russian allies in dealing with such German parties as ventured within their reach.

Mesopotamia Campaign.

Above all however, we ought to realise more fully the full significance of the part played by our forces in Mesopotamia. Of the purely military value of that campaign I do not propose, nor have I the qualifications to speak, but I do suggest that when this phase of the worldwide war comes to be recorded by the dispassionate historian in the cold light of the distant future, emphasis will be laid on the supreme strategic and political value of these operations, and the peace and security of India will in no small measure be attributed to the steady effect on the middle, exercised by the presence of our great army in Mesopotamia.

Obligations to Persia.

Nor must we forget our great obligations to the neighbouring States on the west. The Persian Government, at one time sorely pressed by German intrigue but throughout assured that Great Britain her best friend in the past would remain her best friend in the future, have maintained a benevolent neutrality and have welcomed and furthered our co-operation in the slow and laborious process of building up an effective force under British officers to cope with the chronic disorder in her southern provinces.

Siamese King Stands True

On the east His Majesty the King of Siam true to his obligations as the ruler of a Neutral State, has resolutely crushed the endeavours of our enemies to turn his country into a focus of intrigue against India.

Amir of Afghanistan Loyal.

On the north that wise and far seeing statesman His Majesty the Amir of Afghanistan has steadfastly upheld the neutrality of Afghanistan in the face of many difficulties. In days to come his people will realise how much they owe him for his persistent refusal to listen to the wild heated councils, thereby saving his country from the miseries of a profitless and disastrous war. On the northwest frontier where the Amir's calm and sagacious policy has exercised a steady influence.

The Only Discordant Elements

are the Mahsuds, whose intolerable lawlessness dates back long before the war and the Mohmands. The measures taken to keep the former in check are slowly growing more effective. Their full need of punishment must however wait until we are at leisure to deal conclusively with them. The latter are already paying for their misdeeds by a close blockade which will not be lifted until they have been brought finally to their knees and we have full guarantees for their future good behaviour. As matters stand at present therefore, we have every reason to be satisfied with the political outlook.

Germany's Many Sided Intrigue Against India

It is true, has left its aftermark in Persia and elsewhere, but that too we may hope shortly to see cleared away. Its only mature fruit as yet has been the fruit of bitterness to those who were false and foolish enough to join with India's enemies.

The Chief's Conference.

Turning home my presence in this chamber recalls to my mind the last occasion on which I presided in this chair on the 30th October last. A memorable gathering took place in this chamber when no less than 40 of the more important Ruling Princes and Chiefs assembled together to discuss and advise the Government of India on certain important matters affecting themselves their states and their people. These matters were not such as can appropriately be referred to in detail in this Council, but you will be glad to learn that the debates were full of interest and that the results of the conference promise to be of real and practical value both to the states and to the Government of India. I trust that it may be found possible to hold similar gatherings in future years and so to develop among the Ruling Princes and Chiefs a still livelier interest in the progress of their States and a broader conception, if that is possible, of their responsibilities as colleagues and partners in the business of the Empire. If evidence were necessary of the cheerful acceptance of their responsibilities by the Ruling Princes and Chiefs, I would point to the speeches delivered at the Conference and to the devoted and loyal assistance given by Their Highnesses towards the prosecution of the war.

The Flow of Contributions

and offers of services from their states still continues unabated, and among the numerous recent offerings I may mention specially a further contribution of 10 lakhs from His Highness the Maharaja of Mysore the further gift of Rs. 45,000 a month by His Highness the Rao of Cutch towards the maintenance for the third year of an Indian infantry regiment at the front, the gift of Rs. 4,51,200 by the Princes and people of Rajputana and Ajmer-Merwara towards the purchase of air-craft and machine guns, the raising of three additional companies of the Bikanir Camel Corps by His Highness the Maharaja of Bikanir and the further gifts of one lakh by His Highness the Gaskwar of Baroda, one lakh by His Highness the Maharaja of Jhind, Rs. 50,000 by His Highness the Maharaja of Jaipur and Rs. 50,000 by His Highness the Maharaja Holkar of Indore towards the Imperial Indian Relief Fund. To the list of Imperial Service Troops which have received the honour of being sent on active service must now be added the Imperial Service Transport Corps from Mysore and a Mountain battery from Kashmir whose troops have already rendered distinguished service in the field. The

Prime Minister and the Government of Nepal not content with their previous subventions have recently placed at my disposal a further donation of Rs. 3 lakhs for the purposes of the war. For all these gifts and services I should like to offer once more the cordial acknowledgments of the Government of India and of this Council.

The New C-in-C.

I now pass on to military affairs and will preface my remarks by welcoming the Commander-in-Chief, who makes his appearance in this Council to-day, for the first time. You are all familiar with the details of Sir Charles Monro's distinguished career. He came to us fresh from the battlefields of France and Gallipoli and commenced his term of office by visiting Mesopotamia thus acquiring a personal knowledge of the conditions of service in that country which has already proved invaluable. I am glad to say that he was able to report that these conditions were rapidly improving. The difficulties which arose in the earlier phases of the campaign have been gradually overcome by the increase of our transport resources and great improvements have been effected during the last six months in regard to the housing, feeding and equipment of our soldiers, as well as in the care and evacuation of the sick and wounded.

The Health of the Troops Has Improved

in a marked degree and the army in Mesopotamia is now, we hope, one of the best equipped and organised of the many expeditionary forces serving in the field. The climate is no doubt a trying one for the greater part of the year, but no trouble or expense has been spared to mitigate its effects and to improve the amenities of life. These gratifying results are largely due to the untiring efforts of the military authorities at home and in India who have worked together in the closest co-operation. They have been actively assisted by the Railway Board which besides constructing two lines of railway in that country in little more than six months, has been of the greatest help in pushing forward the construction of river-craft as well as the manufacture of munitions. These services have been cordially acknowledged by the Army Council and I take advantage of this opportunity to thank the members of various firms and administrations concerned as well as the officers of the railway department for the energy and resourcefulness which they have displayed in bringing about these results. We have now at work on the rivers of Mesopotamia flotilla which will soon be amply sufficient to meet all military requirements. The conveying and towing of these vessels round India and across the Indian Ocean and Persian Gulf to Basrah has been carried out with skill and promptitude by the Royal Indian Marine and the comparatively small number of vessels lost despite boisterous weather and other difficulties testifies to the efficiency of that service. We have with the assistance of the Bombay Government carried out various measures for the better control of the docks at Bombay and improved the organisation of the embarkation staff both there and at Karachi. The necessity of developing our man power to the utmost in order to counter the great efforts made by the Central powers to augment their forces in the field has led in the United Kingdom to

The Introduction of Compulsory Service

Following the example thus given then the Government of the Straits Settlements and Ceylon have made service in their volunteer forces compulsory for European British subjects during the war. The time has now arrived for the adoption of somewhat similar measures in India so as to enable us to release for service in the field British units which would otherwise be employed on garrison duty. The Hon'ble members are no doubt, aware that I have during the last few days issued an Ordinance to provide for the compulsory registration of all European British subjects in India and it is probably an open secret that this is only a preliminary step towards compulsory service. It may seem strange to some Hon'ble Members that I should have thought it right to proceed by ordinance within a few days of the assembling of this Council and I think that I should explain to you why this was done and should foreshadow to some extent the legislation which it is proposed shall follow. The necessities of the war have made it imperative that an Indian defence force should be organised with the greatest urgency and we had hoped to have been able to bring our whole scheme into being before the commencement of the new year. The matter has been under consideration for some months past, but the details of the organisation have necessitated long and anxious consideration and their final settlement has been delayed almost from day to-day. The first preliminary was obviously to get a complete register of all available European British subjects in India, and this it is thought, can be effected in about four weeks. The issue of the Ordinance, therefore, will, it is hoped, have the ground cleared and the necessary preliminaries effected by the time that the Bill which will be introduced in this Council can be carried through and brought into operation and very valuable time will thus have been saved.

Compulsory Service Between 18 and 41.

By the Bill to which I have referred it is proposed to enact that all European British subjects in India between the ages of 18 and 41 shall be liable to general military service in India while those between the ages of 41 and 50 will be compulsorily enrolled for local military service and youths between 16 and 18 for military training. Adopting compulsory measures we are only following in the steps of the Home Government, and I am confident that our action will be wholeheartedly endorsed by the community directly concerned. I recognise that there will be hardships and some disorganisation of business but this is inseparable from such a measure and I have no doubt that they will be cheerfully endured in so great a cause. We shall endeavour to introduce the system with as little immediate inconvenience as possible and I look confidently to a loyal response throughout India to the Empire's call. But we have no intention of confining the Defence of India force to European British subjects.

Indian will be Voluntarily Enrolled.

We also propose to enrol Indians in their own units for general military service in India for the duration of the war. In their case considering the numbers available and the possible limitations upon our powers of training and equipment we are satisfied that it will be sufficient for the present at all events to give Indians the opportunity of enrolling themselves for service as an integral part of this force.

TELEGRAMS.

The desire of Indians to serve their country has been so widely expressed and so ardently acclaimed that I may feel confident that a great response will be made to his call, and that within the six months which we propose to allow for their enrolment as many men will offer themselves for service as the military authorities can deal with. But it must be borne in mind that though the services of this force will be confined to the limits of India it is intended to be and will be essentially serious military service under strictly military conditions. To them no less than to the others the call is their country's and the service they are asked to undertake is the service of the Empire. His Majesty's Government as you know, have decided to convene a special War Conference in London in order to consider urgent questions affecting the prosecution of the war the possible conditions on which in agreement with our Allies we could assent to its termination and the problems which will then immediately arise. As the members are aware,

War Conference

His Majesty's Government have invited the Secretary of State for India to represent India and the Secretary of State has appointed in consultation with the Government of India three gentlemen to assist him at that Conference. Criticism has been made of the method of representation and the number and of the manner of selection of Indian special delegates.

Nature of Conference Misrepresented.

I think our critics have misapprehended the nature of the Conference and of the representation. The Conference is of the mother country, the Dominions and India. Each Dominion is represented by its Prime Minister and has but one voice in the conference but the Prime Ministers are permitted to bring with them such other Ministers as they may desire and may invite these Ministers to speak on behalf of the Dominions on any particular question. It is obvious that in the case of India so long as the Secretary of State is directly responsible to the Parliament for the policy of the Indian Government, the Secretary of State must be the head of the Indian delegation and the policy propounded by India must be the policy of the Secretary of State in Council, but I have the Secretary of State's assurance that he will be glad to leave his colleagues from India to speak whenever possible on behalf of India. The Conference then, being a conference of Government it follows that the responsibility for the choice of the representatives must rest with the Government. No Government could divest itself of that responsibility and so in the case of India the Secretary of State in consultation with the Government of India has chosen the three gentlemen whose names you know. The choice in fact goes beyond the promise made by Lord Hardinge in his speech of the 22nd September 1916 to which I would refer the Hon'ble Members.

Its Enormous Importance Minimised.

I am sorry to think that the enormous importance of the decision taken by His Majesty's Government stands in danger of being minimized and discounted by hasty and not very well informed criticism. As the French proverb has it "It is the first step which counts" and India has been admitted to-day for the first time to a place of honour at the Council Table of the Empire. It marks a point in the history of India which though it may not be seen in its true perspective to-day, will I have no hesitation in saying be the beginning of a new chapter in India's history under the Imperial flag. Our three representatives have been chosen. They embark shortly. They are, I think you will all agree, men who will rise to the height of India's opportunity and do India credit on the new stage to which she is summoned. May they so bear themselves that from these early beginnings may spring a full and generous interpretation of India's future with the Empire. I have every confidence that by their talents they will establish India's claim to retain at the Council of the Empire the place which was first won for her by the loyalty of her people and the gallantry of her soldier sons when the Empire lay under the shadow of the great war.

H. E. the Viceroy spoke for 47 minutes and resumed his seat among cheers.

Answers to Questions.

Sir Reginald Cradock laid on the table a statement showing that the total number of superior gazetted appointments held under the Imperial Government by persons belonging to the landholding community in the Punjab as asked by the Hon'ble Mr. Zulfikar Ali Khan was forty-eight. He also made another statement with reference to his reply to the question asked by Mr. K. V. R. Ayyangar on the subject of Government control over religious institutions and said clause (a) the answer is in the affirmative, clause (b) and (f) the Government of India do not see their way to calling for the statistics required from the various provinces in view of the time and trouble that would be required for the collection of the information, asked for regarding the Srirangam temple he will suggest that if necessary to get the particular information from the local Governments concerned.

Destruction of Records Amending Bill.

After interpellations Sir Reginald Cradock introduced a Bill to consolidate and amend the destruction of Records Act and explained that under the present conditions documents were required to be placed in the custody of the Government officers under a large number of enactments. In many of these acts no provision existed for the destruction of such of them as had become valueless. It was accordingly proposed to repeal and re-enact the Destruction of Records Act, 1879, so as to make it conform to the modern requirements. The Bill, he further explained, would confer rule making power to certain authorities and would provide for delegation to the subordinate officers of rule-making powers vested the Local Governments. The rule making powers already vested in High Courts and chief controlling revenue authorities by the Destruction of Records Act, would not be affected by the present Bill.

Indian Steam Vessels Bill.

On the motion of Mr. G. P. Lowndes a bill to consolidate enactments relating to Indian Steam Vessels was considered and passed.

Two Months Notice to Introduce a Bill.

Mr. Lowndes proposed certain changes in Rule 16 of Rules for conduct of legislative business. He said that two months notice would be required instead of three days for introduction of bills excepting special cases where the President will direct otherwise, and pointed

out that the present time limit was inadequate as the Government should be given sufficient opportunity to consider the bill and refer it to the Secretary of State. He also urged the necessity of the supply of statement of objects and reasons as well as the text of the Bill. He alluded to the rules of provincial councils except Madras, which provided two months notice and which had worked very well.

Mr. B. N. Basu asked what was the Parliamentary practice, Mr. Lowndes asked for notice. He further explained that advance copies of a Bill would be supplied twenty four hours in advance except in special financial and other bills, for which exceptions would be made by the President.

Mr. Lowndes moved that the proposed amendments be referred to a select committee composed of Sir Reginald Cradock, Mr. C. H. Kesteven, Sir Ebrahim Rahmtulloh, Mr. Dadabhoi Mr. A. P. Muddiman, Mr. Zulfikar Ali Khan, Mr. B. N. Basu, Mr. M. L. Davidson and himself.

Mr. Basu's Criticism.

Mr. B. N. Basu speaking on the motion criticised the proposed amendments and urged that time shorter than two months should suffice. He said that the Government of India had been too much in leading strings of the Secretary of State. He suggested that Government Bills generally should be given to the members three days in advance.

Mr. Jinnah.

Mr. Jinnah claimed that the Government had sufficient notice of all private bills and pointed out owing to the present practices of having two sessions and necessity of consultation among the members themselves two months notice for private bills would be too long. He thought a week or two weeks should suffice. He also pointed out that they were asked to deal with Government bills within 24 hours notice, whereas the time limit for private bills would be two months. He urged for reasonable time limit.

Mr. Sarma.

Mr. B. N. Sarma said Madras was getting on well with six days notice and objected to hard and fast rule as two months.

Motion was Agreed to.

Mr. Lowndes in closing the debates said that the Secretary of State was statutory authority and the millennium when his authority would relax or cease was not in sight. The motion was agreed to.

Patna University Bill.

Sir Sankaran Nair moved that the Patna University Bill be referred to a Select Committee consisting of Mr. G. R. Lowndes, Mr. H. Sharp, Sir Edward MacLagan, Raja of Kanika, Mr. Sastri, Mr. B. N. Basu, Mr. M. Haque Rai Krishna Sahay, Mr. J. G. Jennings, Mr. E. H. C. Walsh, and himself, to report on or before the 28th February.

Sir Sankaran's Speech.

Sir Sankaran Nair in moving the Bill to establish and incorporate a university at Patna be referred to a select committee said that since the presentation of the Bill in the last Council various representations had been received from various associations with conflicting opinions which required careful consideration by the Government, and hence the present proposal. He recounted the various objections taken in detail the purport of which was that the Bill if passed in its present form would make it a Government body and deprived of popular support would lose efficiency. The Local Government also have suggested considerable modifications which would also be considered by the proposed committee in which all Bihar members have agreed to serve.

Public Opinion in Behar Against.

Mr. Dadabhoi speaking on the motion referred to the public opinion in Bihar, which he said, was distinctly against the Bill. There the prevalent opinion was that rather than have such University as provided for in the Bill the people would not have any. He criticised some of the provisions of the Bill and said that in view of the extraordinary, wide and comprehensive powers vested in the Chancellor the University would be nothing better than a department of the Government. It seemed to him that instead of delegating larger powers to the people the Government was anxious to recede from its former policy and to retake in its own hands all strings of control. The underlying policy of the present bill was centralisation and rigorous control of high education. He could not understand how could the Government reconcile their action with the policy of expansion they had stated from time to time. He thought that Bihar public had enough cause for alarm.

A Highly Retrograde Measure.

Mr. M. Haque (Behar) who followed Mr. Dadabhoi said that, the whole country had condemned the Bill as a highly retrograde measure. The present Bill was a departure from the University Act of 1904. An attempt has been distinctly made in the present Bill to deprive Bihar from the benefits of education. He supported the motion however, reserving full rights to move its rejection at subsequent sittings.

The Motion Cannot Be Supported.

Mr. Sukkul (Central Provinces) said the Bill tended to limit University education in Bihar and Orissa. The Bill was so retrograde in character that he could not support the motion. He dealt at length on some provisions of the Bill and said it should be so modified as to enable introduction of more popular element in the University.

Mr. K. K. Chanda (Assam) congratulated the education member on the courageous response he had made to the public opinion. He alluded to the strong objections taken to the Bill in Behar and Orissa and said that men like Sir Guru Das Banerjee, Sir Narayan Chandavarkar and Mr. Paranjpye have condemned the Bill. He thought that in educational matters the Government must go forward.

At this stage the Council adjourned for lunch. Council reassembled after lunch when the discussion on the Patna University Bill was resumed. Sir Ebrahim Rahimtullah attended the Council in the afternoon. Mr. G. R. Lowndes vice-President presides.

A Perplexing Question.

Mr. Krishna Sahay said that the proposed construction of a new university raised perplexing questions which are difficult to solve. It was not expected that the provincial university could possibly be a teaching one but would centralise highest university

teaching. Referring to details he said that the present Bill imposed artificial restrictions upon existing as well as future colleges which would seriously hamper progress. They were in need of an University to make the province self contained. He took strong exception to the principle underlying in the Bill. As to the powers of the Chancellor there was no justification or necessity for vesting in him by law such extraordinary powers which no other chancellor enjoyed. He hoped that the Patna University might be given a constitution which would confer a real boon on the people.

The Raja of Kanika.

Raja of Kanika referred to the salient features of the Bill and said he did not wonder that it raised controversy. As a member of the Patna University Committee he pointed out that the Bill differed from the recommendations of the committee in respect of the administration which advocated control vested in the Convocation, Council, the Vice Chancellor and the Chancellor. He dwelt at length on the constitutional powers of the Senate and the Syndicate and pointed out that was proposed constituted a novel departure from the existing universities which has been condemned by the "Times of India." The Bill was a disappointment to them and he hoped that the select committee would radically change it.

Cassimbazar Maharajah.

Maharaja of Cassimbazar said that after that had been said by Sir Sankaran Nair he would not oppose the Bill. He hoped that the Select Committee would carefully consider the clauses relating to the constitution of external colleges and urged for embodiment of study of technology and commerce.

The I. G. Himself Alarmed.

Mr. B. N. Basu in course of his speech dwelt upon the underlying principles of the Bill and said he would not like to stand in the way of Behar getting an university. There are a talk that other universities would soon be overhauled. The attitude of Behar Government was so far changed that such of the opposition must be modified if not withdrawn. He referred to his own speech at Simla last autumn and said that his note of alarm had not only been taken by Indians but by sober Anglo-Indian opinion also including the Lieutenant-Governor of Behar who had drawn prominent attention to the agitation in Bengal. He would not give back the retort. He would give every credit to him for consideration he had given to the public opinion.

Continuing Mr. Basu said that since the removal of the Government of India to Delhi and Simla they were out of touch with public opinion and it was only proper that they should have consulted public opinion both official and non-official, before preparation of a bill of this kind. He recognised that Bihar had an executive Council and the evacuation portfolio was vested in a civil servant who had probably spent his time in executive and revenue work.

Speaking of the Bill itself he said the whole thing was wrong, wrong in the beginning wrong in the middle and wrong in the end. He did not wonder that the measure had worked wide spread agitation in India.

An Imparalleled University in Deed.

Dr. Sapru said he felt stronger in his opinion that the present Bill was a highly retrograde measure. It was not only the Indian agitators who thought so but also the anglo-Indian opinion including the "Times of India." He sympathised with the principle of residential universities but condemned the unmixed type. He therefore, welcomed the combination of residential and federal university and urged that the provisions relating to external colleges should be elastic. He alluded to the constitutional clause of the Bill and criticised the provision conferring power on the Chancellor which seemed to him unprecedented in the annals of British administration. He recognised that the Behar Government had modified some provisions but pressed that effective voice must be given to the Senate. Concluding he criticised a salaried Vice Chancellor which he thought was another vital point and wondered that Behar with its vast population could not produce a vice-Chancellor who would carry out the office as did the Vice-Chancellors of other Universities who had all done their work to the satisfaction of public opinion. We wanted a definite decision on the principle underlying the salaried Vice-Chancellorship and contended that the Bill had been lifted out of its provincial character and unless it was modified radically it would never appeal to the popular and educated opinion in India.

Nawab Ali Chaudhuri in criticising the Bill urged for recognition of Moslem claims.

Mr. Shafi.

Mr. Shafi congratulated the Government of India on its conciliatory attitude towards the measure. He hoped that modifications in the light of the opinion expressed in the country and in the Council would be carried out in the select committee.

Mr. B. N. Sarma.

Mr. B. N. Sarma (Madras) did not like to go into details of the Bill but criticised the clauses relating to external colleges and to the constitution of the University. He hoped that no unnecessary restriction would be imposed on higher education in Behar and Orissa.

RUSSIAN FRONT.

Lively Artillery Duels.

LONDON, February 7. The French communique says:—There were lively artillery duels in Belgium, in the Passendale canal sector. German organisations in various sectors on the right of the Meuse were effectively bombarded.

MESOPOTAMIA FRONT.

The Mesopotamia Campaign.

British Success on the Tigris.

Enemy Evacuate Trenches.

LONDON, February 8. A Mesopotamia communique says:—As the result of Saturday's success the enemy evacuated the whole south bank of the Tigris eastward of the Hai-Tigris junction which we now occupy. The enemy westward of the river has evacuated the trenches as far as a line westward from the liquorice factory north west of the Tigris-Hai junction. We have already counted six hundred dead as the result of Saturday's fighting.

జూ బు లు.

హిందూవుల కొక విజ్ఞాపనము.

అయ్యో, మొన్నటి ఆంధ్ర దైనిక పత్రికలో ఏలూరి విలేజుకును 300 పంచములు క్రైస్తవమతమున గలపుకొనబడి రని వేలిపిన వార్తను పత్రికాపాతకు లెల్లరు జదివి యుందురు. హిందూ మతాభిమాని కెవ్వరికి ఈ దుర్వార్త మనశ్శోభమును గలిగింప వుండును? హిందూసంఘము శవాకారమున బడియుండగ అందినవా రండినట్లు సర్వాంగమును ఖండించుకొని పోవు చున్నారు. ప్రబోధము సేందినవను కీర్తిని బొందిన కృష్ణా గుంటూరు గోదావరి జిల్లాలస్థితయే యిటు బుండగ తక్కిన వానిని గూర్చి ప్రశంసింప వలసిన దే మున్నది? వేలకొలది రెడ్డి కమ్మకులకులు కాకర్లీ క్రైస్తవులగుచున్నారు. లక్షల కొలది పంచములు ప్రాటిప్టెంటు మతమును జేరు చున్నారు. హిందూమతమును ముంచివేయుచున్న ఈ క్రైస్తవప్రవాహ మును ఆపు మాగ్గము లెన్ని ప్రస్తుతము పని సేయు చు న్న ప్రతిష్టాపక లెన్ని యై నను ఈపని నిర్వహింప సమర్థములై యున్నవా? ఇది వత్సనము కాకినాడ పురమున సమావేశమయిన హిందూసభ ఈపనిని బూనుకొనునా? నిరప యోగములై పోయిన సంస్కరణకథలను సంఘములును ఈ పని కనుమరుగించునా? ఆర్యవైశ్య, వియోగి, కమ్మ విశ్వబ్రా హ్మణ మున్నగు శాఖాసభలు దీని కుపకరించునా? శీతస్థు లేమైన బని సేయుదురా? ఈవిషయములను పత్రికాపాతకులు చర్చించుచు సాధనముల సూచింప వేడెదను. పాతకు లెవ్వ రయినను ఈ విషయమును జర్పించునంతటి యభిమానము గలి గియున్నారా? యన సంశయమునకు బోటియ్య కుందురని వేడుకొనుచున్నాను.

ఉన్నవ-లక్ష్మీనారాయణ

మద్రాసు హైకోర్టు:-

ఫిబ్రవరి 5:- ఇదివరలో నొక మహమ్మదీయబాలిక పోషణకర్తవిషయమై కోర్టు వారామెను తనవెనిమిటి పినతండ్రుల యధీనమందుండిన గృహమునం దుంచిరి. ఇప్పుడా మె సహోదరుడామె జబ్బుగావున్నదని కోర్టులో చెప్పెను. కోర్టువా రామెను రావించి పరీక్షించిరి. ఆమెవైద్యులకు తన మోమైన జూపనయియు తనవిభుని కడకేగడనయియు చెప్పెను. ఆమెవయస్సు 13 వత్సరములు. న్యాయాధిపతి ప్రస్తుతము హైందవ మహమ్మదీయ వివాహములు బాల్యముననే జరుగు చున్నందున ఖర్చులతోగూడ కేసును కొట్టివేసిరి.

ఆంధ్రనాటక పరిషత్సార్వభౌమ్యము, ఆంధ్రోద్యమ సంఘ సభ్యులును అగు పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు మాక్కిటు వ్రా యుచున్నారు. ఈసంవత్సరపు ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు మావేశము కడపలో జరుగ నేర్పాటు చేయబడినది. ఆంధ్ర సారసత్వపు అన్ని శాఖలలో పనిచేయు కృష్ణాగోదావరీ మం డలప్రముఖులు ఈపుర సెలవులలో ప్రసతమ మండలసభలలో మునిగియుందురు. అదే సమయములో ఆంధ్రనాటకపరిషత్తు భయ జగ్గయ్యపేటలో జరుగును. వీరందరు వచ్చుటకును, నెల్లూరిలోని మహాజనసభకు విచ్చేయు ఆంధ్రులందరి యను కూలతయు వ్యయప్రయాసలు తగ్గించుటకును మేయిసెలలో ఆంధ్రపహాజనసభ జరిగిన 2, 3 రోజులలో జరుగునటుల ఏర్పాటు చేయించినయెడల ఆంధ్రభావాభిమానులందరు సం బంధించెదరు. ఇట్లు చేయుటకు పరిషదధికారులను ప్రార్థించు చున్నాము.

వంగదేశములో జరిగిన రాష్ట్రీయ పరపతిసంఘముల సభలో సెంట్రలు బ్యాంకుయొక్క ధర్మాదాయమును ముఖ్య ముగప్రారంభ విద్యావ్యాపనమునకయి వ్యయము చేయవలయు నని సభ్యులు తీర్మానించిరి. 1912 వ సం॥ లో 689 సంఘముల నుండి 1916 లో 2243 కు ఈ సంఘములు పెరిగినవి. ఈ కాలములోనే 40,000 నుండి సభ్యులు 1,21,000 నుండి పెరిగిరి. 26 లక్షల రూ॥ల నుండి 121 లక్షలకు పెట్టుబడి సొమ్ము పెరిగినది. ఇంకొక సంఘము డౌనునివారణకయి కయి కృషిచేసి పొగడలను పొందినది. డౌనునివారణకయి ఈసంఘ ములు బాగుగ తోడ్పడగలవని తేటతెల్ల మధనాచకము. పరపతి సంఘములు జాతీయభివృద్ధి యందు విశేషప్రాముఖ్యమును మునుంగు వహించి తీరునని కార్మి కేలు ప్రభువుగారు సెలవిచ్చిరి. కర్షణప్రభువుగారు హిందూ దేశమునకు మహావకారములను చేసిరి. పరపతి సంఘములను ఛాపించి మాత్రము మన కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి.

గుంటూరుజిల్లా తెనాలితాలూకా కొల్లూరు వార్డువు లును, నరసారాపుపేటలో చాలాకాలము న్యాయవాదిగ నున్నటుంటియో, సుమారు 20 రోజులక్రిందట బీదల పోక ద్యమునకు ఆరువేల రూప్యములు దానము చేసినటుంటియో జనస్వామి వేంకటప్పయ్యగారు, భార్యను, నల్లరు, కుమా ర్లను, బంధువులను, స్నేహితులను విడనాడి జనవరి 30 వ తేదీని పగలు 12 గంటలకు కొల్లూరులో పరలోకగతులై రని ఒకరు తెలియజేయుచున్నారు. వారు ధర్మాత్ములు. కొల్లూరు గ్రామంలో 1400 రూపాయలమీద వచ్చు వడ్డీని 1,2,3 ఫారములలో చదువు బీద విద్యార్థులకు జీతముక్రిందను; 1400 రూపాయల మీద వచ్చు వడ్డీని, కుంట్రి, గ్రుడ్డి వడైరాల భోజన సదుపాయమునకును; 400 రూపాయలతో మాలలకు బావి కట్టించుటకును; 600 రూపాయలతో బ్రాహ్మణేశ్వర లకు బసగృహము కట్టించుటకును; 100 రూపాయలతో పా ర్యటి దేవయ్యవారికి దాబా కట్టించుటకును; 50 రూపాయలు విద్యాధి బృందమునకు పుస్తక భాండాగారము క్రిందను; 50 రూపాయలు పేద బ్రాహ్మణ గృహస్థు యింటి భరా మకు క్రిందను; తెనాలిలో నూతనముగ గట్టిబోవు హైస్కూ లులో ఒకగది ప్రత్యేకముగ కట్టగలందులకు 750 రూపాయ లను; గుంటూరులో నెల్ల ఆనుపత్రిలో బ్రాహ్మణులు బస చేయ గలందులకు క్రైం కట్టించగలందులకును 1000 రూపా యలును; వెగి, 5750 రూప్యములు దానము చేసిరి.

మదరాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర
రెయిల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్డు.

ఇంకార్పొరేటుకు ఇక ఇంగ్లండు.
(Advt. No. 494)

బస్రా దేశమధ్యమునను, సముద్రముపైనను, నాకాసేవ చేయుటకు ఈ క్రింది పనివాండు కావలసి యున్నారు.

- వంటవారు జీతము రు 25 మొదలు రు 30 వరకు (బత్తా సహా)
- వంటపరిచారకులు జీతము రు. 18 మొదలు రు. 20 వరకు
- మసాలీలు జీతము రు. 18 మొదలు రు. 20 వరకు
- నొకర్లు జీతము రు. 24
- రహదార్లను, నొక లను, ఊపచుటకు పనివాండు జీతము రు. 20

ఉచిత నివాసము, భత్యములు. ఈక్రిందివారికి దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను. ఎల్. ఇ. టయిలర్ ఎస్కయరు, రిక్మాటింగు ఆఫీసరు, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు ఎం. ఎస్. ఎం. రయిలువే. రాయపురం, మద్రాసు.

వారికిగాని, బయటగ్రామముల నుండువారు ఈక్రింద వివరింపబడిన డిప్టిక్టు ఇంజనీయరులలో తమ సమీపమున నున్నవారికి గాని పంపుకొన వచ్చును.

- గుర్తి
- గోదావరి
- బెంగుళూరు కోల్టోకామెంటు
- పాకాల
- గుంతకల్లు
- గదగ్
- ధార్వాడ
- బెల్గాము
- బెంగుళూరు సిటి.

ఆట ఆరంభము! ఆట ఆరంభము!!
1917 సం॥ 9 వ తేది శుక్రవారము

రాత్రి 9-15 గంటలకు
హారంస్టన్ సర్క్సు. 676

గొప్ప యుద్ధసిమ్యగముల సమూహము. కోటమై వానములో ఆట జరుపుదును. ఇదికలకు ఈ ప్రాంతమునందు ఇటువంటి ప్రదర్శనము చూచియుండరు. ఇందులో సంబంధపడిన డిక్టోక్రెరి సామ థ్యము ఇంతని చెప్పదడముకాదు. ప్రతిదినమును ప్రాంతము మార్చుచును. మతీయు మాయొక్క యేనుగులు, సింహములు, పులులు, ఎలుగుగొడ్డులు, ఇంక ననేకములకు అడవి మృగ ములు చేయు వేడుకలు చూచి ఆనందింప దగినవి. మాయొక్క అరబ్బి గుఱ్ఱములును, మట్టగుఱ్ఱములును చేయు వేడుకలు చూచి మిక్కిలి సంతోషపడదగినవి. ఆకాశనాకలో నూద ఎగురుటయును, శింగరములూ చేయు విశోదములును, మొగట్టెత్తే పాటలు ఆహ్లాదము, గుఱ్ఱములూద సవారీచేయు వేడుకయును, ఆహ్లాదకరమైన సాధనములును, హాస్యగాంధ్ర సామర్థ్యమును లింతిబాద నడ చుటయును, గారడీవిద్యలును కడుబాహుళ్యముగా నుండును. ఇదియే మంచితరుణము. చూడ తప్పవలదు.

మాటిసీలు:- ప్రతి బుధవారము, శనివారము, సాయం త్రములలో 3 గంటలకు తలపులు తీయుదురు; ఆట 4గంట ల నుండి ప్రారంభింపబడును.

ఈసమయములో బాలురకు అక్కచాట్టియబడును.

టికెట్ల సవరములు.

6 సీట్లు గల పెట్టె	రూ.	20	0	0
ఒకసీట్ గల పెట్టె	రూ.	4	0	0
మొదటి కుర్చీలు	రూ.	8	0	0
రెండవ కుర్చీలు	రూ.	2	0	0
స్టాల్సు	రూ.	1	0	0
గాలరీ	రూ.	0	8	0

W. హారంస్టన్. C.H. బ్రూన్,
ప్రాప్రైటర్. బ్యాన్దుమాస్టరు.
R. ఆల్టన్ & W. సైమన్సు, ఏజెంట్లు.

అద్భుత నివారిణి. 124

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలక్ట్రో బాస్క్ వెరల్సు

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుంటు, నిష్కర్షకు బలహీనము, ఆయాసము శుక్లనప్తము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు, గుమాస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొద లగు వారికి ప్రత్యేకమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము. 25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0 40 " " " 2-0-0

నవీనము! నవీనము!!

ప ర మ థ ద్ర వ్య ము ల రా జు

ఆట్టో దిల్ బహార్

మనోరంజనముగాను కొంతకాల మునుగట్టి ఆహ్లాద వాసనయును కలదు. ఆలోకచోళ సారాయి మొదలగువా లొ యొక్క సంబంధము బొత్తుగాజేను. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయై వ్రేనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక గ్రంధన కనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వానకను అను భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వానకలు దేవే వేని యుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్కవానక ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి ప్రాణి పంపుదు. వెల్గిడ్డీ (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. బుడ్డి 1-కి రూ. 0-12-0 చూ. 0-4-0 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 ప్రత్యేకము. ఆంగ్లో యునియెక్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ. నెం 155, హమ్మచుసీద సిథి, బొంబాయి. మద్రాసుయేజంటు:- మెహతాపురయ్యేత్రం మూర్తి, 29, వైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

The Glory of Man is his
STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL,
SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypo-aemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago, U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c. charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested regarding this marvellous cure, especially mentioning the

for free descriptive literature

"Andhra Patrika" to the—
ERECTRUS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA, India.

అమృతం జనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల

బారదోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూ దేశ మందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతం జనం డిపో. } 109, (ఫోరోడ్డు, బొంబాయి.
7, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

బాదాపిడితులకు వరము: ఐనాడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆ పరిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కీటిమునంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను ఖండ్లను, ప్రాతశోషణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వనోపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణంబుండును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. కీరారోగ్యమును గలగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 కేన్సుల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిచరు:— **పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి.**
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No 2 BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల—విద్యా నైపుణి.

ఇది శ్రీమతుల కట్టనంది రామలింగారెడ్డి గారిచే

వ్రాయబడినది. టెం 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల కార్యాలయము, 6 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నికభాషావిప్రశంస

ఇది శాస్త్రాలకంటి అప్పారాయ విరచితము.

టెం 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. యశస్వీయులైన బాల్యములోనే ధాతుసప్తము కలిగినవారికి మృదయకోశము బలహీనమై పురుషకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుచు. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖము జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుసప్తము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాండహార్ జేశములలో వైరగుచున్నది. ఆక్కడి జనులు

ఈపండును విశేషముగా తినటవలన నునదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులలో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాకు 15 రోజులు ఉపయోగించినచో జ్వారాంతరము వరకు గుణమిచ్చును. అనుపానపత్రిక పార్శ్వలతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

అత్యద్భుత ఆయుర్వేద మూలరోగాంతక గిన్నె 582

ఈ గిన్నె యందు మంచి మజ్జిక వేసి రెండు నిమిషములు వుండనిచ్చి 10 దినములు ప్రాతఃకాలం నందు పుచ్చుకొనిన సమస్త విధ మూలరోగములు నివారణ యగును. ఇది గాక అజీర్ణము, శీతజీర్ణి, మలబద్ధకము ఇత్యాది, రోగముల తప్పుక పోగొట్టును. ఇందుకు పథ్యములేదు. ఇందు రసాది ధాతువర్ధము చేరలేదు. పరిశుద్ధమగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది. టెం 5 0.0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము.

యోగ్యతాపత్రములు

1. నేటు బాలకృష్ణ టాకర్ (బాంకర్) పికానిస్ 7 సం॥ముల మూలము, 2. మెసర్య హనుమాన్ దాసు మేలా గారు, చత్వరలాహిధి, ముల్కపాబజారు, కలకత్తా, 10 సం॥ముల మూలము, 3. పనిలాల్ జీ శ్రీమాలిగారు, సాకారుపేట, మదరాసు, 11 సంవత్సరముల మూలము, 4. మిస్టరు కె. పి. కృష్ణ మీనన్ గారు, బారిష్టరు, సాలపురము, 5. గోకులదాసుగారు (గుజరాత్) హైదరాబాదు (డక్కను) 10 సం॥ముల మూలము, 6. మె॥ ఆరుముగ శెట్టిగారు, 55, తిరుపత్రియూరు, పెద్దకాల, మదరాసు. 4 సం॥ముల మూలము. గుణమిచ్చెనని వ్రాసి యున్నారు. ఇవిగాక అనేకులను యీ రోగమునుండి విముక్తి చేసినారు. మెడలిస్టు ఆయుర్వేదభూషణ పండిట్ ఎల్.ఎన్. శర్మగారు, యె. యం. యె. సి.

బాలకృష్ణ టాకర్ ధాలయం, 117, వై నాబజారు, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్ననైజా చక్కనిగ్రంథము టెం రు. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల.

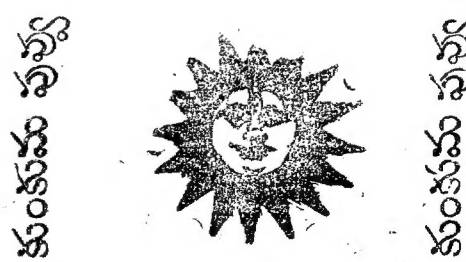
మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయ గలగుటకును తరిపేయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయేపనులుచేయునో అని చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాయంతముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులో మార్చి నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 28 వ తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును పొరుగుూరి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తావోసంగ బడును. ఈ క్రింద నుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras. Telegraphic Address:—"GALY" Madras.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడ్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ. (53) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.